

ที่พิมพ์คดีขอลงงานพิมพ์ต่อวารจัดการจังหวัดขอนแก่น
ในโอกาสครบรอบครบรอบบางปะอิน
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

สุปรียา แพชมสุนทร

ศาสตราจารย์พิเศษ ดร. วิฑูรย์ เลี่ยนจำเริญ
อธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
ศาสตราจารย์ ดร. วิฑูรย์ เลี่ยนจำเริญ
อธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
พิมพ์ครั้งที่ ๑ ๒๕๕๒

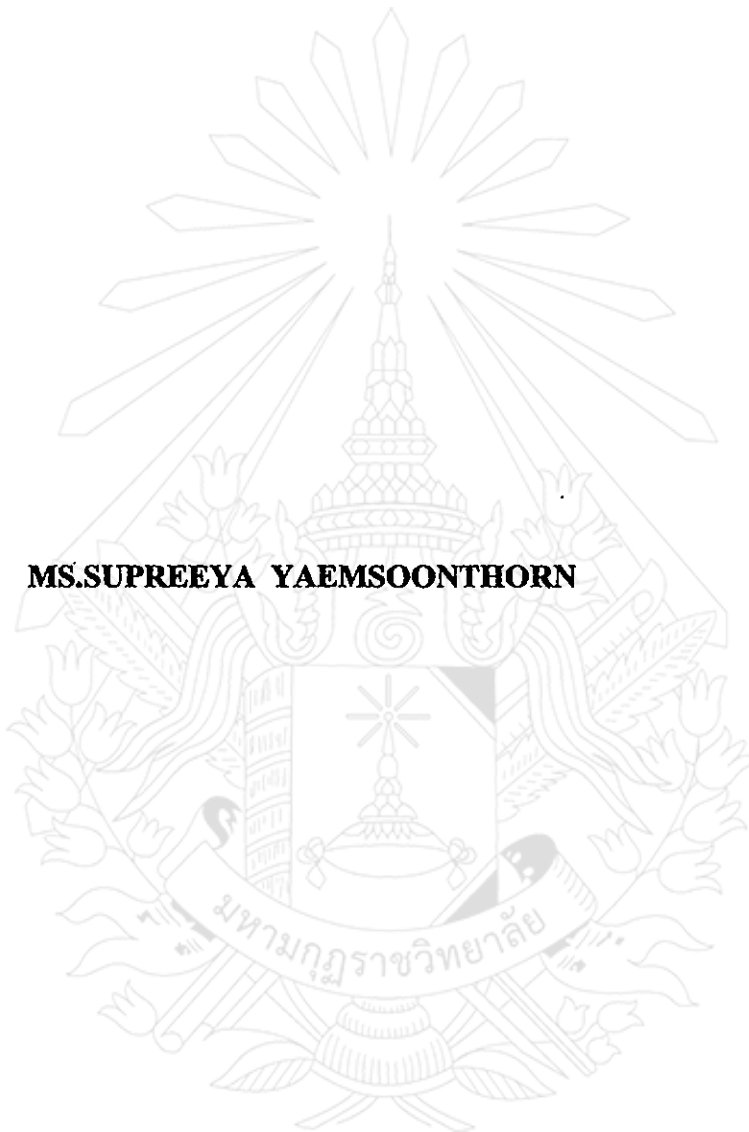
ทัศนคติของพนักงานที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อม
ในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

สุปรียา แยมสุนทร

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคณะหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พุทธศักราช 2552

**EMPLOYEES'S ATTITUDE TOWARDS ENVIRONMENTAL
MANAGEMENT IN BANG PA IN INDUSTRIAL
SETTLEMENT AYUTTHAYA PROVINCE**

MS.SUPREEYA YAEMSOONTHORN

**A THEMATIC PAPER SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF ARTS
DEPARTMENT OF GOVERNMENT
GRADUATE SCHOOL
MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY
B.E.2552 (2009)**

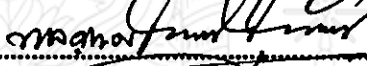
หัวข้อสารนิพนธ์ : ทักษะคิดของพนักงานที่มีต่อการจัดการเชิงแวดล้อมในนิคม
อุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ชื่อนักศึกษา : สุปรียา แยมสุนทร
สาขาวิชา : รัฐศาสตร์การปกครอง
อาจารย์ที่ปรึกษา : พ.ต.ท.ดร.ณรงค์ กุณนิเทศ
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม : อาจารย์กัญจิรา วิจิตรวัชรารักษ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย อนุมัติให้รับสารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(พระครูปลัดดัมพ์พัฒนวิริยาจารย์ (คร.))

คณะกรรมการสอบสารนิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(พระครูปลัดดัมพ์พัฒนวิริยาจารย์ (คร.))

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(พ.ต.ท.ดร.ณรงค์ กุณนิเทศ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(อาจารย์กัญจิรา วิจิตรวัชรารักษ์)

..... กรรมการ
(ผศ.พิเศษ ดร.สุกิจ ชัยมุสิก)

..... กรรมการ
(พม.วิโรจน์ คุณศุวีโร (คร.))

อธิการบดีของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Thematic Title : **Employees' Attitude Towards Environmental Management In Bang
Pa-In Industrial Settlement, Ayutthaya Province**

Student's Name : **Supreeya Yaemsoonthorn**

Department : **Government**

Advisor : **Pol.Lt.Gen.Dr.Narong Kulnides**

Co-Advisor : **Lect.Kanjira Wijitwatchararak**

Accepted by the Graduate School, Mahamakut Buddhist University in Partial
Fulfillment of the Requirements for Master's Degree.

P. Sampipattanaivijarn
..... Dean of Graduate School
(Phrakhrupaladsampipattanaviriyajarn, Dr.)

Thematic Committee

P. Sampipattanaivijarn
..... Chairman
(Phrakhrupaladsampipattanaviriyajarn, Dr.)

Pol.Lt.Gen. Narong Kulnides
..... Advisor
(Pol.Lt.Gen.Dr.Narong Kulnides)

Kanjira
..... Co-Advisor
(Lect.Kanjira Wijitwatchararak)

S. Chaimusik
..... Member
(Asst. Prof.(Emeritus) Dr.Sukit Chaimusik)

V. Kuttaveero
..... Member
(Phramaha Viroj Kuttaveero (Dr.))

หัวข้อสารนิพนธ์	: ทักษะของพนักงานที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ชื่อนักศึกษา	: สุปรียา แยมสุนทร
สาขาวิชา	: รัฐศาสตร์การปกครอง
อาจารย์ที่ปรึกษา	: พล.ต.ท.ดร.ณรงค์ ภูวนิเทศ
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	: อาจารย์กัญจิรา วิจิตรวัชรารักษ์
ปีการศึกษา	: 2552

บทคัดย่อ

สารนิพนธ์มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาทักษะของพนักงานที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับทักษะของพนักงานที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะของพนักงานที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ พนักงานซึ่งปฏิบัติงานอยู่ในบริษัทซึ่งผ่านการรับรองระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมแล้ว ในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน Phase I จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 340 คน โดยสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอนและใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลและประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความถี่ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานโดยใช้ Chi-square โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติไว้ที่ระดับ .05

ผลการวิจัยพบว่า

1. พนักงานในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีระดับทักษะต่อการจัดการสิ่งแวดล้อม โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับสูง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยรายด้านจากสูงไปต่ำ คือ ด้านประโยชน์ที่ได้รับ ด้านการปฏิบัติงาน ด้านการตรวจติดตาม
2. อายุ การศึกษา ตำแหน่ง ระยะเวลาการปฏิบัติงานกับบริษัท มีความสัมพันธ์กับทักษะที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ยกเว้น เพศไม่มีความสัมพันธ์กับทักษะที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อม

3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อมคือพนักงานต้องมีส่วนร่วมในการจัดสิ่งแวดล้อม การตรวจติดตามควรเป็นไปอย่างต่อเนื่องเพื่อควมมีประสิทธิภาพขององค์กรและสิ่งแวดล้อมที่ดีหรือสภาพแวดล้อมในการทำงานดีพนักงานย่อมมีสุขภาพจิตที่ดีด้วยเช่นกัน

Thematic Title : **Employees' attitude towards environmental management in Bang Pa-in Industrial Settlement, Ayutthaya province**

Student's Name : **Supreeya Yaemsoonthorn**

Department : **Government**

Advisor : **Police Lieutenant General Narong Kulnide's (Ph.D.)**

Co-Advisor : **Lec.Kanjira Wijitwatchararak**

Academic Year : **B.E. 2552 (2009)**

ABSTRACT

The objectives of this thematic paper (Independent study) were 1) to study employee's attitude towards environmental management in Bang Pa-in Industrial Settlement, Ayutthaya province, 2) to study relationship between personal factors and employee's attitude towards environmental management in Bang Pa-in Industrial Settlement, Ayutthaya province, and 3) to study opinion and suggestion about employee's attitude towards environmental management in Bang Pa-in Industrial Settlement, Ayutthaya province. The sampling units were 340 staffs working in company passed arranging environmental system by using Multi - Stage Sampling. The tools used for data collection were questionnaires. The collected data were analysis by computer packaged program. Statistics used for data analysis were percentage, mean, frequency, standard deviation and Chi – square by specifying statistical significance at 0.05.

The results of research were found as follows:

1. In overall image, employee's attitude towards environmental management in Bang Pa-in Industrial Settlement, Ayutthaya province was in high level. While arranging in descending order from highest to lowest, those aspects were : gaining benefits performing duty and evaluating results .

2. Age, education level, work position and duration of work with company have relationship with a statistical significance level at .05 which was along with fixed hypothesis. Meanwhile sex had no relationship with attitude towards environmental management.

3. Suggestions about environmental management found that staffs must participate in environmental management. They must survey continually to have good efficiency of organization and environment in working making good health of staff as well.

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ฉบับนี้ จะสำเร็จลุล่วงลงไม่ได้ หากขาดสถาบันศูนย์รวมวิทยาและวิชาการ คือ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัยซึ่ง เป็นแหล่งให้การศึกษาค้นคว้าหาความรู้ ตลอดจน ผู้วิจัยจึงกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณคณาจารย์มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัยและคณาจารย์อื่นๆที่เกี่ยวข้องทุกท่าน โดยเฉพาะ พล.ต.ท.ดร.ณรงค์ กุลนิเทศ อาจารย์ที่ปรึกษา และ อาจารย์กัญจิรา วิจิตรวัชรารักษ์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วมในความกรุณาถ่ายทอดความรู้แนวคิด แนววิเคราะห์ การให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะ รวมถึงการแก้ไขข้อบกพร่องของสารนิพนธ์เป็นอย่างดีมาโดยตลอด

ขอขอบคุณคณะกรรมการสอบสารนิพนธ์ทุกท่านที่ให้ความรู้คำแนะนำ แก้ไขข้อบกพร่องต่างๆจนเสร็จสมบูรณ์

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ สำนักงานของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัยทุกท่านที่ได้ช่วยอนุเคราะห์ประสานงานด้านต่างๆให้สำเร็จลุล่วงด้วยความมีมิตรไมตรีที่ดียิ่ง

ขอขอบคุณผู้บริหาร พนักงาน ภายในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอินที่เกี่ยวข้องทุกท่านในความช่วยเหลือและความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

คุณค่าของสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแทนคุณบิดามารดาและพี่สาว ซึ่งเปรียบเสมือนครูคนแรกของชีวิต และมิตรสหายทุกท่านที่ได้ให้การดูแล สนับสนุนในทุกเรื่องและเป็นกำลังใจในการเรียนและการทำสารนิพนธ์จนสำเร็จการศึกษาอย่างสมบูรณ์

สุปรียา แยมสุนทร

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	จ
สารบัญตาราง	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
1.3 สมมติฐานการวิจัย	3
1.4 ขอบเขตการวิจัย	3
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
1.6 คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	4
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
2.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับทัศนคติ	6
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับทัศนคติ	8
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อม	21
2.4 สภาพพื้นที่ที่ศึกษา : นิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน	39
2.5 เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	40
2.6 สรุปกรอบแนวคิดในการวิจัย	44
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	46
3.1 ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง	46
3.2 เทคนิคและวิธีการสุ่มตัวอย่าง	47

	๗
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	48
3.4 การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	49
3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย	51
3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล	52
3.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย	52
บทที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล	55
4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	56
4.2 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	56
4.3 ทักษะคิดต่อการจัดการสิ่งแวดล้อม	59
4.4 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับทักษะคิดที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อม	64
4.5 วิเคราะห์ข้อมูลปลายเปิด	84
บทที่ 5 สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ	87
5.1 สรุป	88
5.2 อภิปรายผล	91
5.3 ข้อเสนอแนะ	95
5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	95
5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย	96
บรรณานุกรม	98
ภาคผนวก	103
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแบบสอบถาม	104
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ	106
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล	112
ภาคผนวก ง แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	115
ภาคผนวก จ ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม	122

ภาคผนวก ฉ คำดัชนีความสอดคล้องเชิงเนื้อหา (IOC)

124

ประวัติผู้วิจัย

128

สารบัญตาราง

	หน้า	
ตารางที่ 3.1	แสดงวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบสัดส่วน	47
ตารางที่ 4.1	จำนวน และร้อยละ ของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ	56
ตารางที่ 4.2	จำนวน และร้อยละ ของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ	57
ตารางที่ 4.3	จำนวน ร้อยละ ของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามการศึกษา	57
ตารางที่ 4.4	จำนวน ร้อยละ ของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตำแหน่ง	58
ตารางที่ 4.5	จำนวน ร้อยละ ของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระยะเวลาในการปฏิบัติงานกับบริษัท	58
ตารางที่ 4.6	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทัศนคติต่อการจัดการสิ่งแวดล้อม โดยรวม	59
ตารางที่ 4.7	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทัศนคติต่อการจัดการสิ่งแวดล้อม ด้านการปฏิบัติงาน	60
ตารางที่ 4.8	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทัศนคติต่อการจัดการสิ่งแวดล้อม ด้านการติดตามตรวจสอบ	61
ตารางที่ 4.9	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทัศนคติต่อการจัดการสิ่งแวดล้อม ด้านประโยชน์ที่ได้รับ	62
ตารางที่ 4.10	จำนวนและร้อยละระดับทัศนคติต่อการจัดการสิ่งแวดล้อม โดยรวมและรายด้าน	63
ตารางที่ 4.11	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับทัศนคติต่อการจัดการสิ่งแวดล้อม โดยรวม	65
ตารางที่ 4.12	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับทัศนคติต่อการจัดการสิ่งแวดล้อม ด้านการปฏิบัติงาน	66
ตารางที่ 4.13	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับทัศนคติต่อการจัดการสิ่งแวดล้อม ด้านการติดตามตรวจสอบ	67
ตารางที่ 4.14	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับทัศนคติต่อการจัดการสิ่งแวดล้อม ด้านประโยชน์ที่ได้รับ	67
ตารางที่ 4.15	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับทัศนคติต่อการจัดการสิ่งแวดล้อม โดยรวม	68

ตารางที่ 4.16	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับทัศนคติต่อการจัดการสิ่งแวดล้อม ด้านการปฏิบัติงาน	69
ตารางที่ 4.17	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับทัศนคติต่อการจัดการสิ่งแวดล้อม ด้านการตรวจติดตาม	70
ตารางที่ 4.18	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับทัศนคติต่อการจัดการสิ่งแวดล้อม ด้านประโยชน์ที่ได้รับ	71
ตารางที่ 4.19	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษากับทัศนคติต่อการจัดการสิ่งแวดล้อม โดยรวม	72
ตารางที่ 4.20	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษากับทัศนคติต่อการจัดการสิ่งแวดล้อม ด้านการปฏิบัติงาน	73
ตารางที่ 4.21	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษากับทัศนคติต่อการจัดการสิ่งแวดล้อม ด้านการตรวจติดตาม	74
ตารางที่ 4.22	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษากับทัศนคติต่อการจัดการสิ่งแวดล้อม ด้านประโยชน์ที่ได้รับ	75
ตารางที่ 4.23	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งกับทัศนคติต่อการจัดการสิ่งแวดล้อม โดยรวม	76
ตารางที่ 4.24	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งกับทัศนคติต่อการจัดการสิ่งแวดล้อม ด้านการปฏิบัติงาน	77
ตารางที่ 4.25	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งกับทัศนคติต่อการจัดการสิ่งแวดล้อม ด้านการตรวจติดตาม	78
ตารางที่ 4.26	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งกับทัศนคติต่อการจัดการสิ่งแวดล้อม ด้านประโยชน์ที่ได้รับ	79
ตารางที่ 4.27	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาการปฏิบัติงานกับทางบริษัทกับทัศนคติต่อการจัดการสิ่งแวดล้อม โดยรวม	80
ตารางที่ 4.28	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาการปฏิบัติงานกับทางบริษัทกับทัศนคติต่อการจัดการสิ่งแวดล้อม ด้านการปฏิบัติงาน	81
ตารางที่ 4.29	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาการปฏิบัติงานกับทางบริษัทกับทัศนคติต่อการจัดการสิ่งแวดล้อม ด้านการตรวจติดตาม	82

ตารางที่ 4.30	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งกับทัศนคติต่อการจัดการสิ่งแวดล้อม ด้านประโยชน์ที่ได้รับ	83
ตารางที่ 4.31	แสดงผลข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทัศนคติต่อการจัดการสิ่งแวดล้อม ด้านการ ปฏิบัติงาน	84
ตารางที่ 4.32	แสดงผลข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทัศนคติต่อการจัดการสิ่งแวดล้อม ด้านการ ตรวจติดตาม	85
ตารางที่ 4.33	แสดงผลข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทัศนคติต่อการจัดการสิ่งแวดล้อม ด้าน ประโยชน์ที่ได้รับ	86

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

วิกฤตการณ์ของชุมชนโลกที่กำลังเผชิญเคราะห์กรรมซึ่งเป็นผลกระทบ จากการกระทำของมนุษย์เอง ภายใต้แนวคิด วัตถุนิยมที่กำกับการพัฒนาทางเศรษฐกิจ และเทคโนโลยีของประเทศส่วนใหญ่ในโลก ทำให้เกิดรูปแบบการผลิต การค้าขาย และการบริโภค รวมถึงวิถีชีวิตของมนุษย์ในลักษณะที่เป็นผลให้เกิดการทำลายล้างสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติอย่างรวดเร็วและรุนแรง แม้การพัฒนาในรูปแบบต่างๆ จะเอื้อให้เกิดผลประโยชน์บ้างสำหรับบุคคลบางกลุ่มบางพวก แต่มันก็ได้นำมาซึ่งความไม่ยั่งยืนไม่เป็นธรรม ความยากจน อดอยาก ความไม่รู้ การฉ้อโกง อาชญากรรม ความขัดแย้ง การใช้ความรุนแรง ปัญหาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางสังคมอื่นๆ ก็มากขึ้น จากการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรและเทคโนโลยีอุตสาหกรรม ซึ่งส่งผลกระทบต่อสุขภาพร่างกายของมนุษย์ และเป็นผลสืบเนื่องให้เกิดความเสื่อมโทรมของสภาพแวดล้อมอย่างรุนแรง นอกจากจะทำให้อากาศเป็นพิษแล้ว น้ำและอาหารก็ยังเป็นอันตรายแก่สุขภาพ เนื่องจากถูกพิษจากสารเคมีเข้าไปเจือปนหรือปนเปื้อน ทุกวันนี้พิษจากสารเคมีจึงเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในวิถีชีวิตของคนในชุมชนโลก

องค์การค้าโลก (World Trade Organization : WTO) เป็นองค์การระหว่างประเทศที่มีวัตถุประสงค์หลักในการเฝ้าดูแลสถานการณ์ทางการค้าระหว่างประเทศ เป็นกลไกตรวจสอบและทบทวนนโยบายการค้าของประเทศสมาชิกเพื่อสนับสนุนให้การค้ามีความเสรียิ่งขึ้นบนพื้นฐานของการแข่งขันที่เป็นธรรม โดยยึดหลักการที่เข้มแข็งและเด็ดเดี่ยวที่ว่า “ปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็น “ความรับผิดชอบร่วมกันในระดับที่แตกต่างกัน”(Common but Differentiated Responsibility) เนื่องจากประเทศต่างๆมีส่วนในการสร้างปัญหาไม่เท่ากัน “การมีส่วนร่วมของประชาชนในทุกๆระดับ ในการจัดการสิ่งแวดล้อมการเข้าถึงข้อมูลและเอกสารของรัฐและการมีโอกาสร่วมตัดสินใจในทุกๆระดับ” และหลักการที่ว่า “ผู้ก่อมลพิษต้องรับภาระปัญหาที่เกิดขึ้น (Polluter Pays)”¹

---

¹เกษม จันทร์แก้ว, สิ่งแวดล้อมศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2536), หน้า 100.

จะเห็นได้ว่าแม้แต่ WTO เองที่เป็นองค์การระหว่างประเทศด้านการค้าที่ใหญ่และสำคัญที่สุดของโลกในปัจจุบัน ยังเล็งเห็นความสำคัญเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมว่าปัญหาที่มีผลกระทบร้ายแรงต่อสังคมโลก การแก้ไขมิใช่องค์กรใดองค์กรหนึ่งที่สามารถทำได้ ต้องอาศัยความร่วมมือของนานาประเทศด้วยความเข้าใจ ซึ่งหลักการนี้ยังมีแนวโน้มก่อให้เกิดการริเริ่มในนโยบายการสิ่งแวดล้อมซึ่งถือเป็นการพัฒนาเพื่อลดการตอรองระหว่างประเทศหรือข้อกีดกันทางการค้าโดยนำมาตรฐานมาเป็นดัชนีชี้วัดความเหมาะสมและสร้างคามยุติธรรมในตลาดโลก

ประเทศไทยในฐานะสมาชิกของ WTO ซึ่งให้ความสำคัญด้านสิ่งแวดล้อมดังจะเห็นได้จากการตราพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาสิ่งแวดล้อมแห่งชาติขึ้นในปี พ.ศ.2535 และบังคับใช้จนถึงปัจจุบัน เช่น กฎหมายเกี่ยวกับระบบน้ำ กฎหมายเกี่ยวกับคาร์บอนมอนอกไซด์ กฎหมายเกี่ยวกับอากาศ เป็นต้น รวมถึงนโยบายทางด้านสิ่งแวดล้อมที่รัฐบาลได้ให้ปฏิญาณไว้คือ “รัฐบาลให้ความสำคัญแก่บทบาทของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในการสร้างความสุขของประชาชนและสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยให้ความสำคัญแก่การบริหารจัดการอย่างบูรณาการระหว่างมิติของเศรษฐกิจสังคมทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และเพิ่มการมีส่วนร่วมของประชาชนและชุมชน”² ภายใต้นโยบายข้อนี้ยังมีข้อกำหนดด้านสิ่งแวดล้อมอีกมากมาย เช่น การควบคุมมลพิษทางอากาศ การอนุรักษ์ทรัพยากรดินและป่าไม้ เป็นต้น ซึ่งหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนต้องให้ความร่วมมือในการปฏิบัติตามภายใต้อำนาจและหน้าที่ของตน

ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เสื่อมโทรม ตลอดจนปัญหาภาวะมลพิษที่รุนแรง จนอาจก่อให้เกิดอันตรายต่อคุณภาพชีวิตของประชาชน สังคมในมิติต่างๆ จึงหันมาให้ความสนใจเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อควบคุมผลกระทบที่เกิดขึ้นและให้เป็นไปตามข้อกำหนดของกฎหมาย รวมทั้งการสนองตอบตามหลักการของ WTO ซึ่งเป็นหน้าที่ของทุกหน่วยงานที่จะต้องปฏิบัติ มิใช่เพียงเพื่อประเทศไทยเท่านั้น หากเพื่อความอยู่รอดปลอดภัยของชุมชนโลก

ด้วยเหตุนี้เองผู้วิจัย ซึ่งปฏิบัติงานภายในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จึงมีความสนใจที่จะศึกษา ทศนคติของพนักงานที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อนำมาแก้ไข ปรับปรุงและพัฒนาสิ่งแวดล้อมขององค์กรให้ดีขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

²สำนักงานโฆษกรัฐบาล, “แถลงการณ์นโยบายรัฐบาล”, 18 กุมภาพันธ์ 2551,

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาทัศนคติของพนักงานที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

1.2.2 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับทัศนคติของพนักงานที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตาม เพศ อายุ การศึกษา ตำแหน่งงาน ระยะเวลาในการปฏิบัติงานกับบริษัท

1.2.3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทัศนคติของพนักงานที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

1.3 สมมติฐานของการวิจัย

1.3.1 เพศมีความสัมพันธ์กับทัศนคติที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อม

1.3.2 อายุมีความสัมพันธ์กับทัศนคติที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อม

1.3.3 การศึกษามีความสัมพันธ์กับทัศนคติที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อม

1.3.4 ตำแหน่งมีความสัมพันธ์กับทัศนคติที่มีการจัดการสิ่งแวดล้อม

1.3.5 ระยะเวลาในการปฏิบัติงานกับทางบริษัทมีความสัมพันธ์กับทัศนคติที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อม

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

1.4.1 ขอบเขตด้านประชากร

ได้แก่ พนักงานที่ปฏิบัติงานอยู่ในบริษัทซึ่งผ่านการรับรองระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมแล้ว ในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน Phase1 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในเดือนธันวาคม 2551 จำนวน 2,600 คน³

1.4.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ได้แก่ การศึกษาทัศนคติที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อม 3 ด้าน คือ 1) ด้านการปฏิบัติงาน 2) ด้านการตรวจติดตาม 3) ด้านประโยชน์ที่ได้รับ

---

³การนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน, “ข้อมูลการนิคมอุตสาหกรรมบางปะอินปี 2551”, (อัดสำเนา).

1.4.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

ได้แก่ นิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน Phase 1 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.5.1 ทำให้ทราบถึงระดับทัศนคติของพนักงานที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

1.5.2 ทำให้ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับทัศนคติของพนักงานที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

1.5.3 ทำให้ทราบถึงข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทัศนคติของพนักงานที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

1.5.4 ผลการวิจัยสามารถนำไปเป็นข้อมูลแก่องค์กรที่ให้ความสนใจในการแก้ไข ปรับปรุง และพัฒนาในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

1.6 คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

การจัดการสิ่งแวดล้อม หมายถึง การดำเนินงาน โครงการหรือกิจกรรมต่างๆ เพื่อสนองตอบความต้องการขององค์กร โดยไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมหรือมีผลกระทบน้อยที่สุด ทั้งนี้เพื่อจะได้มีทรัพยากรใช้ได้ยาวนานโดยและไม่เป็นการทำลายสิ่งแวดล้อม

ทัศนคติ หมายถึง ความคิดเห็น ความรู้สึก และท่าทีพฤติกรรมของบุคคลที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อม 3 ด้านดังนี้

1. ด้านการปฏิบัติงาน หมายถึง พนักงานมีความรู้เข้าใจ เกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อม ปัญหาและมลภาวะมากขึ้น และสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้องและมีความคล่องตัวในการปฏิบัติงานภายใต้การจัดการสิ่งแวดล้อมด้วยความร่วมมือของทุกฝ่ายโดยไม่คิดว่าเป็นภาระแต่กับปฏิบัติด้วยความยินดีและเต็มใจ

2. ด้านการตรวจติดตาม หมายถึง การตรวจติดตามสิ่งแวดล้อมเป็นการตรวจสอบผลการดำเนินงาน การจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นขั้นตอนเพื่อเฝ้าระวัง แก้ไข ปรับปรุง และวัดผลสภาพแวดล้อมในองค์กรอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ ซึ่งไม่ใช่การจับผิด และการทำงานสามารถดำเนินไปได้อย่างปกติมิได้ทำให้เกิดความล่าช้าแต่อย่างใด

3. ด้านประโยชน์ที่ได้รับ หมายถึง การจัดการสิ่งแวดล้อม เป็นประโยชน์ต่อบริษัทอย่างมาก ทำให้องค์กรได้รับการรับรองระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม สิ่งแวดล้อมภายในบริษัทดีขึ้น

ค่าใช้จ่ายลดลง ภาพพจน์ของบริษัทดีขึ้น และยังสร้างโอกาสและเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันทางการค้าทั้งในประเทศและระหว่างประเทศรวมทั้งสุขภาพของพนักงานดีขึ้นอีกด้วย

พนักงาน หมายถึง ผู้ปฏิบัติงานที่อยู่ในบริษัทซึ่งผ่านการรับรองระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมแล้ว ในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน Phase1 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และได้ตอบแบบสอบถาม

เพศ หมายถึง เพศของพนักงานผู้ตอบแบบสอบถาม โดยจำแนกเป็นเพศชาย และเพศหญิง

อายุ หมายถึง อายุโดยการเกิดของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยจำแนกเป็น 4 ช่วงอายุ ได้แก่

1) 18-25 ปี 2) 26-35 ปี 3) 36-45 ปี 4) มากกว่า 45 ปี

การศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาหมายถึงวุฒิการศึกษาสูงสุดที่ได้รับตามระบบการศึกษาสากลของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกเป็น 6 ระดับ ได้แก่ 1) มัธยมศึกษาตอนต้น 2) มัธยมศึกษาตอนปลาย มัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช 3) อนุปริญญา / ปวส. / ปวท 4) ปริญญาตรี 5) ปริญญาโท 6) อื่นๆ

ตำแหน่ง หมายถึง สถานภาพในการทำงานของผู้ตอบแบบสอบถาม 4 ตำแหน่ง ได้แก่ 1) พนักงานสายการผลิต 2) พนักงานสำนักงาน,ช่างเทคนิคและหัวหน้างานระดับต้น 3) เจ้าหน้าที่สำนักงาน,วิศวกรและหัวหน้างานระดับกลาง 4) หัวหน้างานระดับสูง และผู้จัดการ

ระยะเวลาปฏิบัติงานกับทางบริษัท หมายถึง ช่วงเวลาที่ผู้ตอบแบบสอบถามทำงานให้กับบริษัทตั้งแต่วันแรกจนถึงปัจจุบันนับเวลาเป็นปี 5 ระดับ ได้แก่ 1) น้อยกว่า 1 ปี 2) 1-3 ปี 3) 4-6 ปี 4) 7-10 ปี 5) มากกว่า 10 ปี

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่อง ทักษะจิตของพนักงานที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมในนิคมอุตสาหกรรม บางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวความคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นกรอบในการศึกษาตามลำดับดังนี้

- 2.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับทัศนคติ
- 2.2 แนวคิดเกี่ยวกับทัศนคติ
- 2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อม
- 2.4 สภาพพื้นที่ที่ศึกษา
- 2.5 เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.6 สรุปกรอบแนวคิดการวิจัย

2.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับทัศนคติ

Allport กล่าวว่า ทัศนคติเป็นสภาพทางจิตใจและประสาทที่ทำให้บุคคลพร้อมสนองตอบ หรือแสดงออกในลักษณะที่สนับสนุนหรือต่อต้านต่อวัตถุหรือสถานการณ์ต่างๆ¹

Michael ทัศนคติ คือ สภาพของจิตที่อยู่ในการเตรียมพร้อม ถูกจัดอย่างเป็นระเบียบเกิดขึ้น จากการสั่งสมประสบการณ์ทั้งโดยตรงหรือสิ่งที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา นอกจากนี้ยังเกี่ยวข้องกับ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานที่ซับซ้อน ซึ่งมีผลต่อบุคคลในการตอบสนองต่อสิ่งต่างๆและ สถานการณ์ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ทัศนคติ คือ แรงจูงใจในการสนองตอบต่อสถานการณ์ วัตถุ มนุษย์ หรือสิ่งอื่นๆในชีวิตทั้งในแง่ถาวร และความรู้สึกเฉพาะสถานการณ์ ซึ่งมีทั้งในแง่บวกและแง่ลบ²

---

¹Allport, QA Scale for Measuring the Dominant Interests in Personality, (Boston : Houghton Mifflin, 1967), p. 3.

²Michael Mitchell, T.R., People in Organizations Under – Standing their Behavior, (New York : McGrew – Hill Book Company, 1978), p. 30.

Ross ทักษะและพฤติกรรมของบุคคลเป็นผลจากการผ่านกระบวนการจัดกลาทางสังคม (Socialization) กล่าวคือ การเรียนรู้จากสังคมและสภาพแวดล้อมแล้วรับเอาผลจากการเรียนรู้มาเป็นเครื่องกำหนดแนวทางในการพิจารณาสิ่งต่างๆ บุคคลแม้จะอยู่ในสังคมเดียวกันก็มีทัศนคติต่างกัน ได้เพราะโอกาสในการเรียนรู้ต่างกันซึ่งทำให้พฤติกรรมแตกต่างกันไปด้วย³

Guilford กล่าวว่า ทัศนคติ เป็นอารมณ์ที่ซับซ้อนของบุคคลในการที่จะยอมรับหรือไม่ยอมรับเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยต่อสิ่งต่างๆอันได้แก่บุคคล สถาบันหรือหน่วยงานรวมทั้งเรื่องราวต่างๆของสังคม⁴

Roger กล่าวว่า ทัศนคติว่าเป็นดัชนีชี้ว่าบุคคลนั้นคิดและรู้สึกอย่างไรกับคนรอบข้างวัตถุหรือสิ่งแวดล้อมตลอดจนสถานการณ์ต่างๆ โดยทัศนคตินั้นมีรากฐานมาจากความเชื่อที่อาจส่งผลถึงพฤติกรรมในอนาคตได้ทัศนคติจึงเป็นเพียงความพร้อมที่จะตอบสนองต่อสิ่งเร้าและเป็นมิติของการประเมินเพื่อแสดงว่าชอบหรือไม่ชอบต่อประเด็นหนึ่งๆซึ่งถือเป็นการสื่อสารภายในบุคคลที่เป็นผลกระทบจากการรับสารอื่นจะมีผลต่อพฤติกรรมต่อไป⁵

Thurstone กล่าวว่า ทัศนคติ เป็นผลรวมทั้งหมดที่เกี่ยวกับความรู้สึกความคิดและความกลัวต่อบางสิ่งบางอย่าง⁶

Robeach กล่าวว่า ทัศนคติ คือ การผสมผสานหรือการจัดระเบียบของความเชื่อที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง ซึ่งรวมผลของความเชื่อนี้จะเป็นแนวโน้มของบุคคลต่อปฏิกิริยาตอบสนองตามความชอบ หรือไม่ชอบ⁷

³Ross.L.H., *Perspective on the Social Order*, (A reading in Sociology : New York, 1969), p. 79.

⁴J.P.Guilford, *General Psychology*, (New York : D.Van Nostrand Company, 1939), p. 336.

⁵Roger, *Carl Rogers on personal power*, (New york : delacorte press, 1977), p. 25.

⁶Thurstone,Louis Leon, *Attitudes CanBe Measured*, (American : Journal of Sociology, 1967), p. 63.

⁷Robeach, M. *Beliefs, Attitudes and Values*, (A Theory of Organization and Change, 1970), p. 20.

Albert Bandura เชื่อว่า ทักษะคติของบุคคลจะนำไปสู่การกระทำต่างๆ ซึ่งการกระทำนั้นๆ เกิดขึ้นเพราะตัวเราและสิ่งแวดล้อมมีการปฏิสัมพันธ์กันอย่างซับซ้อน กระบวนการภายในใจซึ่งขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของบุคคลนั้นสามารถวัดได้และจัดการได้ ความคิดเป็นเหตุให้เกิดการกระทำที่แท้จริง⁸

Rotter เชื่อว่าทักษะคติของบุคคลเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ มิได้ถูกเปลี่ยนแปลงแต่ยังสะสมไว้อย่างซับซ้อนในใจ และจะนำไปสู่การแสดงออกในลักษณะต่างๆ ถ้าพอใจก็เห็นชอบหรือ ถ้าไม่พอใจก็ปฏิเสธเมื่อถึงเวลาอันควร⁹

Lee J. Cronbach กล่าวว่า ทักษะคติหมายถึงการที่บุคคลยอมรับหรือไม่ยอมรับสิ่งใด บุคคลใด ที่เป็นรูปธรรม (Concretion) หรือนามธรรม (Abstraction) ทั้งนี้ผลจากการที่บุคคลได้มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับ¹⁰

สรุปได้ว่าทักษะคติเกิดขึ้นมาอย่างยาวนาน ซึ่งก็หมายถึงอารมณ์ ความรู้สึก นึกคิด ความคิดเห็นใดๆก็ตามที่ตกตะกอนอยู่ในจิตใจซึ่งจะนำมาสู่การแสดงออกอย่างใดอย่างหนึ่งในลักษณะที่แตกต่างกันออกไป อาจจะแสดงออกในเชิง บวกหรือลบ ขึ้นอยู่กับแต่ละบุคคลจะมีประสบการณ์อย่างไรสะสมอยู่ในจิตใจมากน้อยเท่าไร ยาวนานแค่ไหน

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับทักษะคติ

2.2.1 ความหมายของทักษะคติ

“ทักษะคติ” ภาษาอังกฤษว่า Attitude ซึ่งมีผู้ให้ความหมายตามความเชื่อของตนเองแต่ส่วนใหญ่แล้วมีความหมายโดยทั่วไปคล้ายคลึงกันดังต่อไปนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ให้ความหมายว่า ทักษะคติเป็นคำสมาสระหว่างคำว่า ทักษะ ซึ่งหมายถึง ความเห็น กับคำว่า คติ แปลว่า แบบอย่างหรือลักษณะ เมื่อรวมกันเข้าจึงแปลว่า

⁸ Albert Bandura, *Self efficacy mechanism in human agency*, (American : Psychologist 37, 1981), p. 122.

⁹ Rotter, *Social learning theory*, (Hillsdale NJ : Erlbaum, 1982), p. 260.

¹⁰ Lee J. Cronbach, *Attitudes Testing*, อังโน วงพัตตร์ ภูพินศรี และศิรินันท์ ดำรงพล, *จิตวิทยาพัฒนาการประยุกต์ทางการศึกษา*, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2534), หน้า 218.

ลักษณะของความเห็น ซึ่งหมายถึง ความรู้สึกส่วนตัวที่เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย หรือเฉยๆ ต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่ง¹¹

ชม ภูมิภาค ให้ความหมายว่า ทัศนคติคือ วิธีทางที่บุคคลเกิดความรู้สึกต่อบางสิ่งบางอย่าง เป็นความรู้สึกด้านการจูงใจหรืออารมณ์ การกระทำต่างๆ ของบุคคลมักจะถูกกำหนดด้วยทัศนคติที่จะตัดสินใจ ทัศนคติดีมีทิศทางหลายมิติแตกต่างกันเช่น มีทิศทางสนับสนุนต่อต้านหรือปริมาณ มากน้อย ปานกลาง¹²

ดวงเดือน พันธุมนาวินและบุญยิ่ง เจริญยิ่ง ให้คำจำกัดความว่า ทัศนคติ คือ ความรู้สึกที่แสดงออกอย่างมั่นคงต่อบุคคลหรือสถานการณ์ใดๆซึ่งอาจเป็นไปได้ในทางดี ขัดแย้งหรือเป็นกลางก็ได้ ซึ่งเป็นผลของการรับรู้เกี่ยวกับลักษณะที่ดีหรือเลวของบุคคลหรือสถานการณ์¹³

Anastasi กล่าวว่าทัศนคติ เป็นความ โน้มเอียงที่จะมีปฏิกิริยาตอบสนองสิ่งเร้าที่กำหนดให้เป็นพวกๆในทางชอบหรือไม่ชอบ¹⁴

Kretch and Crutchfield กล่าวว่าทัศนคติ เป็นผลรวมของกระบวนการที่ก่อให้เกิดสภาพการจูงใจ การยอมรับอารมณ์ และปัญญา ซึ่งกระบวนการเหล่านี้เป็นประสบการณ์ส่วนหนึ่งของบุคคล¹⁵

Newcomb ทัศนคติ คือความรู้สึกโน้มเอียงของจิตใจที่มีต่อประสบการณ์ซึ่งจะมากหรือน้อยก็ได้ทัศนคติแสดงออกได้ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ การแสดงออกในทางลักษณะที่พอใจ ชอบหรือเห็นด้วย ลักษณะนี้เรียกว่าทัศนคติทางบวก อีกลักษณะหนึ่งคือการแสดงออกในลักษณะที่ไม่พอใจ ไม่ชอบ ไม่เห็นด้วย เบื่อหน่าย ชิงชัง ลักษณะเช่นนี้ เรียกว่า ทัศนคติทางลบ¹⁶

¹¹ราชบัณฑิตสถาน, พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อักษรเจริญทัศน์, 2539), หน้า 393.

¹²ชม ภูมิภาค, จิตวิทยาการเรียนการสอน, พิมพ์ครั้งที่ 2, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2523), หน้า 106.

¹³ดวงเดือน พันธุมนาวิน และบุญยิ่ง เจริญยิ่ง, อิทธิพลของสังคมต่อทัศนคติของวัยรุ่น, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2518), หน้า 3.

¹⁴Anastasi Anne, *Psychological Testing*, 4th ed., (New York : Macmillan, 1976), p. 543.

¹⁵D.Hretch and R.S.Crutchfield, *Theory and Problems in Social Psychology*, (New York : Mc.Graw-Hill, 1948), p. 152

¹⁶Newcomb, *Social Psychology*, (New York : The Dryden Press, 1950), p. 128.

Bogardus กล่าวว่า ทักษะคิด เป็นแนวโน้มของกิริยาอาการที่จะเห็นด้วย หรือต่อต้านกับบางสิ่งบางอย่างของสิ่งแวดล้อม โดยเห็นว่าสิ่งเหล่านั้น มีค่าในทางบวกหรือทางลบ¹⁷

Kendler ให้ความหมายว่าทักษะคิดเป็นความพร้อมของบุคคลที่จะแสดงพฤติกรรมตอบสนองต่อสิ่งเร้าในสิ่งแวดล้อมตัวหรือแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมในทางสนับสนุนหรือต่อต้านแนวคิด สถาบัน บุคคล หรือสถานการณ์บางอย่าง¹⁸

Hilgard ได้ให้คำจำกัดความว่า ทักษะคิด คือความรู้สึกรั้งแรกที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง แนวความคิดหรือสถานการณ์ใดในทางเข้าหาหรือหนีออกห่างและเป็นความพร้อมที่จะตอบสนองในครั้งต่อไปในทางที่เอนเอียงไปในลักษณะอย่างเดิมเพื่อพบกับสิ่งนั้นอีก¹⁹

Fishbien ให้ความหมายของทักษะคิดว่า หมายถึงการปรุงแต่ง (Adaptedness) ดังนั้นความหมายของทักษะคิดตามนัยคือ แนวคิดของปัจเจกบุคคลที่ได้รับการปรุงแต่งหรือถูกหล่อหลอมมาอย่างดีแล้ว ทักษะคิดจึงเป็นแนวความคิดที่ได้รับการพัฒนาไปอีกระยะหนึ่งแล้ว²⁰

สุณีย์ ชีรดากร กล่าวว่า ทักษะคิดเป็นสภาพทางจิตใจที่เกิดจากประสบการณ์ อันทำให้บุคคลมีท่าทีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ในลักษณะใดลักษณะหนึ่งอาจแสดงท่าทีออกมาในทางที่พอใจ เห็นด้วยหรือไม่พอใจไม่เห็นด้วย²¹

ไพศาล หวังพานิช ให้ความหมาย ทักษะคิด ว่าเป็นความรู้สึกร่างกายในของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดอันเป็นผลจากประสบการณ์การเรียนรู้เกี่ยวกับสิ่งนั้นและความรู้สึกดังกล่าวจะกำหนดให้บุคคลนั้นแสดงพฤติกรรมตอบสนองในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง แสดงลักษณะชอบหรือไม่ชอบ

¹⁷E. S. Bogardus, *Fundamental of Social Psychology*, 2nd ed., (New York : Entury, 1931), p.62.

¹⁸Kendler, *Behavioral component*, อ้างใน นพมาศ อึ้งพระ, *ทฤษฎีบุคลิกภาพและการปรับตัว*, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2546), หน้า 98.

¹⁹Hilgard, *Attitudes*, อ้างใน วงพัคตร์ ภูพินศรี และศิรินันท์ คำรงพล, *จิตวิทยาพัฒนาการประยุกต์ทางการศึกษา*, อ้างแล้ว, หน้า 220.

²⁰Fishbien, *Balanced Attitude*, อ้างใน เกริก วัชกมานนท์, *พฤติกรรมองค์กร*, (กรุงเทพมหานคร : สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา, 2539), หน้า 94.

²¹สุณีย์ ชีรดากร, *จิตวิทยาการศึกษา*, (กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว, 2524), หน้า 148.

พอใจหรือไม่พอใจ เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย เป็นต้น²²

เชดส์กัตต์ โนวาสินธุ์ ได้กล่าวว่า ทักษะคติ หมายถึงความรู้สึกรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่างๆ อันเป็นผลเนื่องมาจากการเรียนรู้และประสบการณ์และเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมหรือแนวโน้มที่จะตอบสนองต่อสิ่งเร้านั้นๆไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง²³

ประภาเพ็ญ สุวรรณ กล่าวว่า ทักษะคติเป็นความคิดเห็นซึ่งมีอารมณ์เป็นส่วนประกอบ เป็นส่วนที่พร้อมที่จะมีปฏิกิริยาเฉพาะอย่างต่อสถานการณ์ภายนอก²⁴

โกศล มีคุณ ได้สรุปนิยามของทักษะคติของนักจิตวิทยาไว้ว่า “ทักษะคติ” เป็นสภาพความพร้อมทางจิตที่จะกระตุ้นหรือเป็นแรงผลักดันให้บุคคลแสดงพฤติกรรมอันสอดคล้องกับสภาพทางจิตใจดังกล่าว ต่อบุคคล สถานการณ์ สถาบัน แนวคิดหรือสิ่งใดๆอันเกี่ยวกับสภาพของจิตนั้นๆ” ซึ่งถ้าพิจารณาทักษะคติ ที่แสดงออกในเชิงพฤติกรรมแล้ว “ทักษะคติ” หมายถึงท่าทีความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งในลักษณะชอบหรือไม่ชอบ เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย เห็นคุณค่าหรือไม่เห็นคุณค่า”²⁵

ชาศนีย์ ศรีพันธุ์ ได้กล่าวไว้ว่า “ทักษะคติ” หมายถึง ภาวะความพร้อมของแต่ละบุคคลที่จะแสดงพฤติกรรมตอบสนองสิ่งเร้าในสังคมรอบตัวหรือแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมในทางสนับสนุนหรือต่อต้านสภาพการบางอย่างบุคคล สถาบัน หรือแนวความคิดบางอย่าง²⁶

²²ไพศาล หวังพานิช, การวัดผลการศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2523), หน้า 146.

²³เชดส์กัตต์ โนวาสินธุ์, การวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2527), หน้า 66.

²⁴ประภาเพ็ญ สุวรรณ, ทักษะคติ : การวัดการเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย, พิมพ์ครั้งที่ 3, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2525), หน้า 3.

²⁵โกศล มีคุณ, “การวิจัยเชิงทดลอง : การฝึกอบรมการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมและทักษะในการสวมบทบาทของเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษา”, ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร), 2524, หน้า 7.

²⁶สุชาศนีย์ ศรีพันธุ์, การสำรวจทักษะคติของบุคลากรทางด้านการศึกษาของคณะครุศาสตร์ที่มีต่อการขยายการศึกษาพิเศษในสถาบันราชภัฏ 5 แห่ง, ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร), 2540, หน้า 6.

สุชา จันทรเอ็ม ได้ให้ความหมายทัศนคติคือความรู้สึกหรือท่าทีของบุคคลที่มีต่อบุคคลวัตถุ สิ่งของหรือสถานการณ์ต่าง ๆ เป็นไปในทำนองที่พึงพอใจหรือไม่พึงพอใจเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย ก็ได้²⁷

จากความหมายของ“ทัศนคติ” ดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า“ทัศนคติ”หมายถึง ความคิดเห็น ความรู้สึกและท่าทีพฤติกรรมของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง

2.2.2 ประเภทของทัศนคติ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ ได้แบ่งทัศนคติไว้เป็น 5 ประเภท คือ

1. ทัศนคติในด้านความรู้สึกหรืออารมณ์ (Affective Attitude) ประสบการณ์ที่คนหรือ สิ่งของได้สร้างความพึงพอใจและความสุขใจจะทำให้มีทัศนคติที่ดีต่อสิ่งนั้น
2. ทัศนคติทางปัญญา (Intellectual Attitude) เป็นทัศนคติที่ประกอบด้วยความคิดและความรู้เป็นแกน บุคคลอาจมีทัศนคติต่อบางสิ่งบางอย่างโดยอาศัยการศึกษาความรู้จนเกิดความ เข้าใจและมีความสัมพันธ์กับจิตใจคืออารมณ์และความรู้สึกร่วมหมายถึง ความรู้สึกจนเกิดความ ซาบซึ้งเห็นดีเห็นงามด้วย เช่น ทัศนคติที่มีต่อศาสนา ทัศนคติ ที่ไม่ดีต่อยาเสพติด
3. ทัศนคติทางการกระทำ (Action-oriented Attitude) เป็นทัศนคติที่พร้อมจะนำไปปฏิบัติ เพื่อสนองความต้องการของบุคคลทัศนคติที่ดีต่อการพูดจาไพเราะ อ่อนหวาน เพื่อให้คนอื่นเกิดความ นิยม ทัศนคติที่ดีต่องานในสำนักงาน
4. ทัศนคติทางด้านความสมดุล (Balanced Attitude) ประกอบด้วยความสัมพันธ์ทางด้าน ความรู้สึกและอารมณ์ทัศนคติทางปัญญาและทัศนคติทางการกระทำเป็นทัศนคติที่สามารถ ตอบสนองต่อความพึงพอใจในการทำงาน ทำให้บุคคลสามารถทำงานตามเป้าหมายของตนเองและ องค์กรได้
5. ทัศนคติในการป้องกันตัวเอง (Ego-defensive Attitude) เป็นทัศนคติเกี่ยวกับการป้องกัน ตนเองให้พ้นจากความขัดแย้งภายในใจซึ่งประกอบด้วยความสัมพันธ์ทั้ง 3 ด้าน คือ ความสัมพันธ์ ด้านความรู้สึกและอารมณ์ ด้านปัญญา และด้านการกระทำ²⁸

สรุปได้ว่าทัศนคติมี 5 ประเภท คือ ทัศนคติทางด้านความรู้สึกหรืออารมณ์ ทัศนคติทาง ปัญญา ทัศนคติทางการกระทำ ทัศนคติทางด้านความสมดุล และทัศนคติในการป้องกันตนเอง

²⁷สุชา จันทรเอ็ม, จิตวิทยาสังคม, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์รวมสาส์น, 2541), หน้า 242.

²⁸ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, จิตวิทยาการศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : ศูนย์ส่งเสริมกรุงเทพ, 2543), หน้า 239 -240.

2.2.3 องค์ประกอบของทัศนคติ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ กล่าวถึงองค์ประกอบของทัศนคติว่าประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ประการ คือ

1. องค์ประกอบด้านความรู้ความเข้าใจ (Cognitive component) เป็นองค์ประกอบด้านความรู้ความเข้าใจของบุคคลที่มีต่อสิ่งเรานั้นๆ เพื่อเป็นเหตุผลที่จะสรุปความและรวมเป็นความเชื่อหรือช่วยในการประเมินค่าสิ่งเรานั้นๆ

2. องค์ประกอบด้านความรู้สึกและอารมณ์ (Affective component) เป็นองค์ประกอบด้านความรู้สึกหรืออารมณ์ของบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับสิ่งเร้าต่างเป็นผลต่อเนื่องมาจากบุคคลที่ประเมินค่าสิ่งเร้านั้น แล้วพบว่าพอใจหรือไม่พอใจต้องการหรือไม่ต้องการ ดีหรือเลว องค์ประกอบทั้งสองอย่างมีความสัมพันธ์กันทัศนคติบางอย่างจะประกอบด้วยความรู้ความเข้าใจมาก แต่ประกอบด้วยองค์ประกอบด้านความรู้สึกและอารมณ์น้อย เช่น ทัศนคติที่มีต่องานที่ทำ ส่วน ทัศนคติที่มีต่อแฟชั่นเสื้อผ้าจะมีองค์ประกอบด้านความรู้และอารมณ์สูงแต่องค์ประกอบด้านความรู้ความเข้าใจต่ำ

3. องค์ประกอบด้านพฤติกรรม (Behavioral component) เป็นองค์ประกอบทางด้านความพร้อม หรือความโน้มเอียงที่บุคคลประพฤติปฏิบัติ หรือตอบสนองต่อสิ่งเร้าในทิศทางที่จะสนับสนุนหรือคัดค้าน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเชื่อ หรือความรู้สึกของบุคคลที่ได้รับจากการประเมินค่าให้สอดคล้องกับความรู้สึกที่มีอยู่²⁹

Luthans ได้อธิบายว่าทัศนคติของคนต่อสิ่งใดๆก็ตามประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 3 ประการ คือ

1. องค์ประกอบทางอารมณ์ (Emotional component) ซึ่งได้แก่ความรู้สึกของคนที่มีต่อสิ่งนั้น อาจจะเป็นทางบวก ทางลบ หรือเป็นกลางๆ ก็ได้

2. องค์ประกอบทางความรู้ (Informational component) ซึ่งได้แก่ ความเชื่อ ความรู้ต่างๆ ของคนในเรื่องนั้นๆซึ่งไม่จำเป็นว่าความรู้เหล่านั้นจะถูกต้องเป็นจริงเสมอไป

3. องค์ประกอบทางพฤติกรรม (Behavioral component) ซึ่งเป็นแนวโน้มที่คนจะประพฤติหรือแสดงพฤติกรรมต่อสิ่งนั้นในลักษณะพิเศษอย่างใดอย่างหนึ่งเช่น การเข้าหาหรือถอยหนีจากสิ่งนั้น สอดคล้องกับประภาเพ็ญ สุวรรณ³⁰ กล่าวไว้ว่าทัศนคติประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ประการคือ

²⁹ เรื่องเดียวกัน.

³⁰ ประภาเพ็ญ สุวรรณ, ทัศนคติ : การวัดการเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย, อ้างแล้ว, หน้า 63.

3.1 องค์ประกอบด้านพุทธิปัญญา (Cognitive component) เป็นความคิด ความเชื่อต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือประสบการณ์ต่างๆ

3.2 องค์ประกอบด้านท่าทีและความรู้สึก (Affective component) เป็นองค์ประกอบด้านอารมณ์ ความรู้สึกว่ามีความรู้สึกในทางบวกหรือลบต่อสิ่งนั้น

3.3 องค์ประกอบด้านปฏิบัติ (Behavioral component) เป็นองค์ประกอบในการประพฤติปฏิบัติ เป็นการแสดงออกที่เห็นได้ชัดเจน³¹

สรุปได้ว่าองค์ประกอบของทัศนคติมี 3 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบด้านความรู้ ความเข้าใจ ความเชื่อ องค์ประกอบด้านท่าที ความรู้สึก และองค์ประกอบด้านพฤติกรรม การประพฤติปฏิบัติใดๆก็ตามองค์ประกอบดังกล่าวจะมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันอย่างต่อเนื่อง

2.2.4 ลักษณะของทัศนคติ

นักจิตวิทยาได้ศึกษาและอธิบายลักษณะสำคัญของทัศนคติไว้หลายลักษณะดังต่อไปนี้

ส.วาสนา ประवालพฤษย์ กล่าวไว้ว่า ลักษณะสำคัญของทัศนคติ คือ

1. ทัศนคติ เป็นการเตรียม หรือ ความพร้อมในการตอบสนองต่อสิ่งเร้าในทางที่ชอบหรือไม่ชอบสิ่งนั้นๆ ซึ่งการเตรียมนั้นจะเป็นการเตรียมภายในจิตใจมากกว่าภายนอกที่จะสังเกตเห็นได้
2. ความพร้อมจะตอบสนองลักษณะในข้อ 1 นั้นเป็นลักษณะซับซ้อนของบุคคลที่จะยอมรับหรือไม่ยอมรับ ชอบหรือไม่ชอบต่อสิ่งต่างๆจะเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับอารมณ์ซึ่งเป็นสิ่งที่อธิบายไม่ค่อยจะได้ และบางครั้งไม่มีเหตุผล
3. ทัศนคติไม่ใช่พฤติกรรมแต่เป็นสภาวะทางจิตใจที่มีอิทธิพลต่อความรู้สึกนึกคิดและเป็นตัวกำหนดแนวทางในการแสดงออกของพฤติกรรม
4. ทัศนคติไม่สามารถวัดได้โดยตรงแต่สามารถสร้างเครื่องมือวัดพฤติกรรมที่แสดงออกมาเพื่อเป็นแนวทางในการทำนายหรืออธิบายทัศนคติได้
5. ทัศนคติเกิดจากการเรียนหรือประสบการณ์ บุคคลจะมีทัศนคติในเรื่องเดียวกันด้วยสาเหตุหลายๆประการเช่นสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจและสังคม ระดับอายุ เชาว์ปัญญา เป็นต้น

³¹Luthans, Attitude component, อ้างใน ปราโมทย์ เทพไทย, “เจตคติของครูต่อการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดอ่างทอง”, การค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา), 2548, หน้า 20.

6. ทักษะที่มีความคงที่แน่นอนพอสมควรแต่อาจเปลี่ยนแปลงได้เมื่อประสบกับสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมใหม่ที่แตกต่างออกไปจากเดิม³²

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ กล่าวถึงลักษณะสำคัญของทัศนคติไว้ 7 ประการ ดังนี้

1. ทักษะที่เกิดจากประสบการณ์สิ่งเร้าต่างๆรอบตัวบุคคล การอบรมเลี้ยงดู การเรียนรู้ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดทัศนคติแม้ว่ามีประสบการณ์ที่เหมือนกันก็เป็นทัศนคติที่แตกต่างกันได้ ด้วยสาเหตุหลายประการ เช่น สติปัญญา อายุ เป็นต้น

2. ทักษะ เป็นการเตรียมความพร้อมในการตอบสนองต่อสิ่งเร้า เป็นการเตรียมความพร้อมภายในของจิตใจมากกว่าภายนอกที่สังเกตได้สถานะความพร้อมที่จะตอบสนองมีลักษณะที่ซับซ้อนของบุคคลที่ชอบหรือไม่ชอบ ยอมรับหรือไม่ยอมรับเกี่ยวข้องกับอารมณ์ด้วย

3. ทักษะ มีทิศทางของการประเมิน คือ ลักษณะความรู้สึกหรืออารมณ์ที่เกิดขึ้นถ้าเป็นความรู้สึกหรือประเมินว่าชอบพอใจ เห็นด้วยก็คือเป็นทิศทางในทางที่ดี เรียกว่าเป็นทิศทางในทางบวก และถ้าการประเมินออกมาในทางไม่ดี เช่น ไม่ชอบ ไม่พอใจ ก็มีทิศทางในทางลบ ทักษะทางลบไม่ได้หมายความว่าไม่ควรมีทัศนคติ นั้นเป็นเพียงความรู้สึกที่ไม่ดีต่อสิ่งนั้น

4. ทักษะมีความเข้มแข็งคือมีปริมาณมากน้อยของความรู้สึกถ้าชอบมากหรือไม่เห็นด้วยอย่างมากก็แสดงว่ามีความเข้มสูงถ้าไม่ชอบเลยหรือเกลียดที่สุดก็แสดงว่ามีความเข้มสูงไปอีกทางหนึ่ง

5. ทักษะมีความคงทนทัศนคติเป็นสิ่งที่บุคคลยึดมั่นถือมั่นและมีส่วนในการกำหนดพฤติกรรมของคอนั้น การยึดมั่นในทัศนคติต่อสิ่งใดทำให้การเปลี่ยนแปลงทัศนคติเกิดขึ้นได้ยาก

6. ทักษะมีทั้งพฤติกรรมภายในและพฤติกรรมภายนอก พฤติกรรมภายในเป็นสถานะทางจิตใจซึ่งหากไม่ได้แสดงออกก็ไม่สามารถรู้ได้ว่าบุคคลนั้นมีทัศนคติอย่างไรในเรื่องนั้นทัศนคติ เป็นพฤติกรรมภายนอกแสดงออกเนื่องจากถูกกระตุ้นและการกระตุ้นยังมีสาเหตุอื่น ๆ ร่วมอยู่ด้วย

7. ทักษะต้องมีสิ่งเร้าจึงมีการตอบสนองขึ้นไม่จำเป็นว่าทัศนคติที่แสดงออกจากพฤติกรรมภายในและพฤติกรรมภายนอกจะตรงกันเพราะก่อนแสดงออกนั้นก็ปรับปรุงให้เหมาะสมกับสภาพของสังคมแล้วจึงแสดงออกเป็นพฤติกรรมภายนอก³³

³²ศ.วาสนา ประवालพฤษย์, การวางแผนการประเมินที่มีคุณค่า, (กรุงเทพมหานคร : กรมวิชาการ, 2529), หน้า 5.

³³ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, จิตวิทยาการศึกษา, อ่างแล้ว, หน้า 243-244.

สุชาศนีย์ ศรีพันธุ์ กล่าวถึงลักษณะสำคัญของทัศนคติไว้ 3 ประการ คือ³⁴

1. ทัศนคติเป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้หรือเกิดจากประสบการณ์ของแต่ละบุคคล ไม่ใช่เป็นสิ่งที่ติดตัวมาแต่กำเนิด

2. ทัศนคติเป็นสภาวะทางจิตที่มีอิทธิพลต่อการคิดและการกระทำของบุคคลเป็นอันมาก เพราะมันเป็นส่วนประกอบที่กำหนดแนวทางไว้ว่า ถ้าบุคคลประสบสิ่งใดแล้วบุคคลนั้นก็จะมีทำที่ต่อสิ่งนั้นๆ ในลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่ง

3. ทัศนคติเป็นสภาวะทางจิตที่มีแนวโน้มค่อนข้างจะถาวรพอสมควร ทั้งนี้เนื่องจากแต่ละบุคคลต่างก็สะสมประสบการณ์การรับรู้และการเรียนรู้มาเป็นอันมาก อย่างไรก็ตามทัศนคติอาจมีการเปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากอิทธิพลของสิ่งแวดล้อม และการเรียนรู้

ไซเดนเบอร์และสนาโดว์สกี มองทัศนคติในด้านต่างๆ ดังนี้

1. ด้านความเข้มข้น (Intensity) คือการมีทัศนคติมากเกินไปหรือเข้มข้นเกินไป อาจเนื่องจากมีส่วนอื่นเข้ามาเกี่ยวข้อง เช่น ความมั่นใจ

2. ด้านขนาดหรือปริมาณ (Magnitude) คือ ปริมาณความของหรือไม่ของว่ารุนแรงเพียงใด

3. ด้านความเด่น (Salience) คือ ความพร้อมที่จะแสดงทัศนคติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

4. ด้านเป็นแก่นสำคัญของชีวิต (Centrality) ทัศนคติบางอย่างมีสถานภาพที่สูงมาก การที่บุคคลมองชีวิตโดยใช้ทัศนคติเป็นหลักในการมองทัศนคติที่ว่านี้เป็นส่วนหนึ่งของความคิดรวบยอดของบุคคล

5. ด้านมิติทั้งสามขององค์ประกอบทัศนคติ คือ ความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึก และด้านการกระทำ (Cognitive affective and action tendency tricotomy) การมองทัศนคติทั้งสามนี้เป็นการมองในด้านความเชื่อ ความคิดเห็น ความรู้สึก และการกระทำ

6. ด้านจิตสำนึก (Consciousness) ทัศนคติจะถูกมองว่าทัศนคตินั้นอยู่ในภาวะสำนึกหรือไร้สำนึก

7. ด้านความมั่นคง (Stability) ทัศนคติจะถูกมองว่ามีความทนทาน ยึดหยุ่น หรือยากง่ายต่อการเปลี่ยนแปลงมากน้อยขนาดไหน

³⁴สุชาศนีย์ ศรีพันธุ์, การสำรวจทัศนคติของบุคลากรทางด้านการศึกษาของคณะครุศาสตร์ที่มีต่อการขยายการศึกษาพิเศษในสถาบันราชภัฏ 5 แห่ง, ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, อ่างแล้ว, หน้า 54.

ทั้ง 7 ด้านดังกล่าว เป็นส่วนที่สามารถจะให้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์และทำความเข้าใจเกี่ยวกับ ทักษคติ โดยการวัดทัศนคติ³⁵

สรุปลักษณะที่สำคัญของทัศนคติ คือสภาวะทางจิตใจที่มีอิทธิพลต่อความรู้สึกของบุคคล ให้แสดงออกทางพฤติกรรม อาจเปลี่ยนแปลงได้ตามสภาวะแวดล้อมแต่ถ้าเกิดขึ้นแล้วจะมีลักษณะคงที่และเปลี่ยนแปลงได้ยากทัศนคติจะมีบทบาทช่วยให้คน ได้ปรับปรุงตนเองป้องกันตนเองให้แสดงออกถึงค่านิยมต่างๆและช่วยให้บุคคลเข้าใจโลกประสบการณ์เดิมของบุคคลจะช่วยในการคิดและเป็นตัวกำหนดทัศนคติของบุคคล

2.2.5 การเกิดทัศนคติ

ทัศนคติเกิดจากการเรียนรู้จากสิ่งแวดล้อมในสังคมบุคคลจะได้รับอิทธิพลจากพ่อแม่ ประสบการณ์ส่วนตัวสถาบันสังคมและการติดต่อกับผู้อื่นซึ่งมีส่วนต่อทัศนคติของบุคคลเป็นอย่างมาก

ถวิล ธาราโรจน์ กล่าวถึงสาเหตุสำคัญที่ทำให้บุคคลมีทัศนคติต่อสิ่งใด 4 ประการ คือ

1. ประสบการณ์เฉพาะอย่าง (Specific experiences) เป็นประสบการณ์ที่บุคคลได้พบเหตุการณ์นั้นมาด้วยตัวเองและประสบการณ์นั้นทำให้เกิดการฝังใจกลายเป็นทัศนคติ ของบุคคลนั้น ซึ่งอาจเป็นไปได้ทั้งทางดีและไม่ดี การเกิดทัศนคติตามนัยนี้ถ้าเป็นเหตุการณ์รุนแรงเพียงครั้งเดียว อาจก่อให้เกิดทัศนคติได้ทันที

2. การติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่น (Communication from others) การที่เราเกี่ยวข้องกับบุคคลอื่นๆในสังคมทำให้เรารับทัศนคติหลาย ๆ อย่างเข้าไปโดยไม่ได้ตั้งใจโดยเฉพาะอย่างยิ่งจากการเกี่ยวข้องกับบุคคลในครอบครัวได้แก่ พ่อ แม่ ญาติ ผู้ใกล้ชิดเช่น ครู การอบรมสั่งสอนจากบุคคลดังกล่าวจะมีอิทธิพลต่อความเชื่อและทัศนคติของเราได้ นอกจากบุคคลในครอบครัวและผู้ใกล้ชิดแล้วตัวกลางที่เป็นสื่อสำคัญและมีอิทธิพลในการสร้างทัศนคติ คือ สื่อมวลชน ซึ่งได้แก่ โทรทัศน์ วิทยุหนังสือพิมพ์และวารสารต่างๆ

3. รูปแบบ (Models) ทัศนคติบางอย่างพัฒนาขึ้นมาจากการเลียนแบบ คือบุคคลจะดูว่าบุคคลอื่นๆปฏิบัติต่อสิ่งต่างๆอย่างไร แล้วเขาก็จำลองรูปแบบนั้นมาปฏิบัติซึ่งรูปแบบนั้นจะก่อให้เกิดทัศนคติได้มากน้อยเพียงใด ก็ขึ้นอยู่กับบุคคลที่เป็นแบบเป็นที่ยึดถือ

³⁵Schidenberg & Snadoskey, Cognitive affective and action tendency , อ้างใน ประภาเพ็ญ สุวรรณ, ทัศนคติ : การวัดการเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย, อ้างแล้ว, หน้า 16-17.

4. องค์ประกอบของสถาบัน (Institution factors) ได้แก่ โรงเรียน วัด หน่วยงาน สมาคม องค์กรต่างๆ เป็นต้น สถาบันเหล่านี้มีส่วนในการสร้างทัศนคติแก่บุคคลได้มาก³⁶

สรุปได้ว่าทัศนคติเกิดขึ้นมาจากประสบการณ์เฉพาะอย่างของบุคคลซึ่งรับหรือถ่ายทอดมาจากความใกล้ชิดของบุคคลที่นับถือ การเลียนแบบหรือรูปแบบหรือวัฒนธรรมองค์กร

2.2.6 หน้าที่ของทัศนคติ

Katz กล่าวว่า ทัศนคติมีหน้าที่ 4 อย่างคือ

1. เพื่อใช้สำหรับการปรับตัว (Adjustment) เป็นการปรับตัวเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย คือทุกคนจะอาศัยทัศนคติเป็นแนวทางในการปรับตัวหรือพฤติกรรมของตน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่พึงประสงค์ของตนเองมากที่สุดและเกิดผลเสียน้อยที่สุด

2. เพื่อการปกป้องตนเอง (Ego defensive) ทัศนคติจะเป็นกลไกที่ออกมาใช้ปกป้องตัวเอง โดยแสดงออกมาเป็นความรู้สึก หรืออาการต่างๆ เพื่อยกตนเองให้สูงกว่าผู้อื่นหรือปกป้องตนเองไม่ให้ต่ำต้อยในสายตาของผู้อื่น

3. เพื่อการแสดงความหมายของค่านิยม (Value Expressive) เนื่องจากทัศนคติเป็นส่วนหนึ่งของค่านิยม ดังนั้นทัศนคติที่แสดงออกมาจึงเป็นตัวสะท้อนความเชื่อ ค่านิยมในส่วนลึกของบุคคลออกมาในลักษณะที่จำเพาะเจาะจงยิ่งขึ้น

4. เพื่อเป็นตัวจัดระเบียบ เป็นความรู้ (Knowledge) ทัศนคติเป็นกลไกมาตรฐานที่สามารถใช้ประเมิน และทำความเข้าใจกับสภาพแวดล้อมของบุคคลนั้น จึงทำให้บุคคลสามารถ รับรู้ ค้นหา เข้าใจสิ่งต่างๆ ที่ล้อมรอบตัวเองได้³⁷

2.2.7 หลักการวัดทัศนคติ

ไพศาล หวังพานิช กล่าวว่า การวัดทัศนคติเป็นสิ่งที่ยุ่งยากพอสมควรเพราะเป็นการวัดคุณลักษณะภายในของบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องกับอารมณ์และความรู้สึกหรือเป็นลักษณะทางจิตใจ คุณลักษณะดังกล่าวมีการแปรเปลี่ยนได้ง่ายแต่อย่างไรก็ตามทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งก็ยังสามารถวัดได้โดยอาศัยหลักสำคัญดังต่อไปนี้³⁸

³⁶ ถวิล ธาราโกชน, จิตวิทยาสังคม, (กรุงเทพฯ: มหามหาสารคาม, 2524), หน้า 19 - 20.

³⁷ Katz, Attitude statements, อ้างใน ชงชัย สันติวงษ์, พฤติกรรมผู้บริโภค, (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2539), หน้า 164.

1. การยอมรับข้อตกลงเบื้องต้น(Basic assumption) เกี่ยวกับการวัดทัศนคติ คือ

1.1 ความคิดเห็น ความรู้สึก หรือทัศนคติของบุคคลนั้นจะคงอยู่ช่วงหนึ่ง นั่นคือความรู้สึกนึกคิดของเราไม่ได้เปลี่ยนแปลงหรือผันแปรตลอดเวลา อย่างน้อยจะต้องมีช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งที่ความรู้สึกของคนเรามีความคงที่ทำให้สามารถวัดได้

1.2 ทัศนคติของบุคคลไม่สามารถวัดหรือสังเกตเห็นได้โดยตรงการวัดจะเป็นแบบวัดทางอ้อม โดยวัดแนวโน้มที่บุคคลแสดงออกหรือประพฤติอยู่เสมอ

1.3 ทัศนคตินอกจากแสดงออกในรูปทิศทางของความรู้สึกนึกคิด เช่น สนับสนุนหรือคัดค้านยังมีขนาดหรือปริมาณของความคิดความรู้สึกนั้นอีกด้วย ดังนั้นในการวัดทัศนคตินอกจากจะทำให้ทราบลักษณะหรือทิศทางแล้วยังสามารถบอกระดับความมากน้อยหรือความเข้มข้นของทัศนคติได้ด้วย

2. การวัดทัศนคติด้วยวิธีใดก็ตามจะดีเพียงใดขึ้นอยู่กับวิธี อย่าง คือตัวบุคคลที่จะถูกวัดมีสิ่งเร้า เช่น การกระทำเรื่องราวที่บุคคลแสดงออกที่สอดคล้องกับตนเองและบุคคลทำมีการตอบสนองซึ่งจะออกมาในระดับสูง-ต่ำ มาก-น้อย

3. สิ่งเร้าที่นำไปใช้เร้าที่นิยม คือข้อความคิดทัศนคติ (Attitude statements) ซึ่งเป็นสิ่งเร้าทางภาษาที่ใช้อธิบายคุณค่าคุณลักษณะของสิ่งนั้นเพื่อให้บุคคลตอบสนองออกมาเป็นระดับความรู้สึก (Attitude Continuum หรือ Scale) เช่น มาก ปานกลาง น้อย เป็นต้น

4. การวัดทัศนคติเพื่อทราบทิศทางและระดับความรู้สึกของบุคคลนั้นจะเป็นการสรุปผลจากการตอบสนองของบุคคลจากรายละเอียดหรือแง่มุมต่างๆ ดังนั้นการวัดนั้นจะต้องครอบคลุมคุณลักษณะต่างๆ ให้ครบถ้วนทุกลักษณะเพื่อให้การสรุปผลตรงความเป็นจริงมากที่สุด

5. การวัดทัศนคติต้องคำนึงถึงความเที่ยงตรง (Validity) ของการวัดเป็นพิเศษและต้องพยายามให้ผลของการวัดที่ได้ตรงกับสภาพความเป็นจริงของบุคคลทั้งในแง่ทิศทางและระดับหรือช่วงของทัศนคติ³⁹

พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุษย์ กล่าวถึงการศึกษาเพื่อสร้างเครื่องมือวัดทัศนคติว่าจำเป็นต้องศึกษาถึงลักษณะของทัศนคติดังนี้ คือ

1. ทิศทางของทัศนคติ (Direction) แสดงออกได้ 2 ทิศทาง คือ

1.1 ทัศนคติ เชิงนิมิตหรือทัศนคติทางบวก (Positive) เป็นความโน้มเอียงของอารมณ์ในทางชอบพึงพอใจคล้อยตามหรือเห็นด้วยทำให้บุคคลอยากแสดงออกหรือปฏิบัติในทางที่ดีต่อสิ่งนั้นๆ

³⁹ไพศาล หวังพานิช, การวัดผลการศึกษา, อ่างแก้ว, หน้า 221 – 222.

1.2 ทักษะคติเชิงนิเสธหรือทักษะคติทางลบ (Negative) เป็นความโน้มเอียงของอารมณ์ในลักษณะไม่พึงพอใจเกิดขึ้นหรือต่อต้าน ไม่เห็นด้วยทำให้บุคคลเกิดความเบื่อหน่ายหนีให้ห่างสิ่งนั้นหรือสถานการณ์นั้น ๆ

2. ระดับของทักษะคติ (Magnitude) หมายถึง การที่บุคคลแสดงความรู้สึกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งนั้นอาจมีความรู้สึกเพียงผิวเผิน เล็กน้อยหรือลุ่มลึกทักษะคติระดับผิวเผินจะไม่มี ความคงที่เปลี่ยนแปลงง่ายส่วนทักษะคติระดับลุ่มลึกจะคงทนถาวรและเปลี่ยนแปลงยาก

3. ความเข้มของทักษะคติ (Intensity) หมายถึง ปริมาณของความรู้สึกหรือความคิดเห็นที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งปรากฏในรูปของความรู้สึกต่อสิ่งนั้นมากหรือน้อยเพียงใด⁴⁰

ดังที่กล่าวมาแล้วนั้น ทักษะคติประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 3 ประการ คือ องค์ประกอบด้านพุทธิปัญญา คือ ความคิด ความเชื่อ ประสบการณ์ องค์ประกอบด้านท่าทีและความรู้สึกหรือองค์ประกอบด้านอารมณ์ และองค์ประกอบด้านปฏิบัติเป็นองค์ประกอบในการประพฤติการ แสดงออก ซึ่งมีความเชื่อมโยงกันอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นการวัดทักษะคติที่องค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งก็ย่อมบ่งบอกทักษะคติของบุคคลได้

ดวงเดือน พันธุมนาวิน กล่าวไว้ว่าการวัดทักษะคติของบุคคลนั้นควรวัดจากองค์ประกอบทั้งสามของทักษะคติโดยจะวัดที่องค์ประกอบเดียวหรือมากกว่าหนึ่งองค์ประกอบก็ได้และการที่จะทราบทักษะคติของบุคคลได้ก็โดยการสังเกต การแสดงออกจากคำพูดจากการกระทำหรือพฤติกรรมภายนอก การสัมภาษณ์ การทดสอบ⁴¹

สรุปได้ว่า การวัดทักษะคติเป็นการวัดคุณลักษณะภายในของบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องกับอารมณ์และความรู้สึกที่ไม่สามารถสังเกตได้โดยตรงและความรู้สึกนี้มีความคงที่อยู่ระยะหนึ่งจึงทำให้สามารถวัดได้โดยทางอ้อม ด้วยการวัดจากทิศทางของการแสดงพฤติกรรมว่าสนับสนุนหรือคัดค้านและการวัดทักษะคติจะด้วยวิธีใดก็ตามจะต้องประกอบด้วยบุคคลที่จะวัดสิ่งเร้าและการตอบสนอง เพราะสิ่งเร้าที่เป็นภาษาจะทำให้บุคคลตอบสนองออกมาเป็นระดับความรู้สึกว่า มาก ปานกลาง หรือน้อย เป็นต้น และการวัดทักษะคติจะวัดจากองค์ประกอบทั้งสามของทักษะคติโดยจะวัดที่องค์ประกอบเดียวหรือมากกว่าหนึ่งองค์ประกอบก็ได้

⁴⁰พรรรถทิพย์ ศิริวรรณบุศย์, ทฤษฎีจิตวิทยาพัฒนาการ, พิมพ์ครั้งที่ 2, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547), หน้า 58.

⁴¹ดวงเดือน พันธุมนาวิน และบุญยิ่ง เจริญยิ่ง, อิทธิพลของสังคมต่อทักษะคติของวัยรุ่น, อ้างแล้ว, หน้า 55.

2.2.8 มาตรการวัดทัศนคติ

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ กล่าวว่ามาตรการวัดทัศนคติที่ใช้ในการวิจัยมีอยู่หลายชนิดซึ่งที่นิยมใช้มีอยู่ 3 ชนิด คือ

1. วิธีของเทอร์สโตน (Thurstone Method)
2. วิธีของลิเคิร์ต (Likert)
3. การวัดทัศนคติโดยใช้ความหมายทางภาษา (วิธีของออสกูด)

สำหรับมาตรการวัดทัศนคติ ที่ผู้วิจัยนำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นมาตรการวัดทัศนคติตามวิธีของลิเคิร์ต ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

มาตรการวัดทัศนคติตามวิธีของลิเคิร์ตกำหนดช่วงความรู้สึกของคนเป็น 5 ช่วงหรือ 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ข้อความที่บรรจุในมาตรการประกอบด้วยข้อความที่แสดงความรู้สึกต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดทั้งในด้านที่ดี(ทางบวก)และในทางที่ไม่ดี(ทางลบ)โดยมีจำนวนข้อพอกๆกันการกำหนดน้ำหนักคะแนนการตอบแต่ละตัวเลือกกระทำภายหลังจากการที่ผู้รวบรวมข้อมูลมาแล้วโดยกำหนดตามวิธี Arbitrary Weighting Method ซึ่งเป็นวิธีที่นิยมใช้มากที่สุดคือ กำหนดคะแนนเป็น 5 4 3 2 1 หรือ 4 3 2 1 0 สำหรับข้อความทางบวก และ 1 2 3 4 5 หรือ 0 1 2 3 4 สำหรับข้อความทางลบ⁴²

จากการศึกษา ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับทัศนคติจะเห็นได้ว่า การดำเนินกิจกรรมใดๆ จำเป็นต้องอาศัยทัศนคติที่ดีของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง กล่าวคือ ถ้าผู้เกี่ยวข้องมีทัศนคติที่ดีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมก็จะส่งผลให้สิ่งแวดล้อมมีโอกาสพัฒนาขึ้นและจะนำไปสู่ความสำเร็จหรือบรรลุเป้าหมายขององค์กร แต่ในทางตรงกันข้ามถ้าผู้เกี่ยวข้องมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมความเป็นไปได้ของสภาพสิ่งแวดล้อมอาจเสื่อมลงได้

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อม

การจัดการสิ่งแวดล้อมได้มีนักวิชาการให้คำจำกัดความโดยแยกความหมายไว้ดังต่อไปนี้

2.3.1 สิ่งแวดล้อม

กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม ให้ความหมายว่า “สิ่งแวดล้อม” หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่อยู่รอบตัวมนุษย์ ทั้งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิต ทั้งที่เป็นรูปธรรม (จับต้องและมองเห็นได้) และนามธรรม(วัฒนธรรม แบบแผน ประเพณี ความเชื่อ)มีอิทธิพลเกี่ยวข้องถึงกัน เป็นปัจจัยในการ

⁴²พวงรัตน์ ทวีรัตน์, วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์, พิมพ์ครั้งที่ 6, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2538), หน้า 112-114.

เกี่ยวพันซึ่งกันและกันผลกระทบจากปัจจัยหนึ่งจะมีส่วนเสริมสร้างหรือทำลายอีกส่วนหนึ่งอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้เนื่องจากสิ่งแวดล้อมเป็นวงจรและวัฏจักรที่เกี่ยวข้องกัน ไปทั้งระบบ⁴³

ราตรี ภารา กล่าวว่า สิ่งแวดล้อม (Environment) เป็นรากศัพท์เคมีมาจากภาษาฝรั่งเศส โดย Eviron แปลว่า “around” ฉะนั้น Environment จึงหมายถึง Totality of man’s surroundings ในภาษาไทยหมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่อยู่รอบตัวมนุษย์ ทั้งที่เกิดขึ้น โดยธรรมชาติ และสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น ทั้งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิต ทั้งเป็นรูปธรรมและนามธรรม หรืออาจกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่า สิ่งแวดล้อมหมายถึง “สิ่งต่างๆที่อยู่รอบตัวเรา”⁴⁴

ศุภวิทย์ เปี่ยมพงศ์สานต์ กล่าวว่า “สิ่งแวดล้อม” คือ ทุกสิ่งทุกอย่างที่แวดล้อมตัวมนุษย์อยู่ ทั้งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิต ซึ่งมีได้มีแต่สิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติเท่านั้น แต่ยังรวมไปถึงสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น ซึ่งมีทั้งสิ่งแวดล้อมทางด้านชีวภาพ (Biophysical Environment) และสิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรม (Sociocultural Environment)⁴⁵

ไชยยศ บุญญากิจ แบ่งสิ่งแวดล้อมออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ดังนี้

1. สิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติที่แวดล้อมตัวมนุษย์ เป็นทั้งสิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิต เช่น ต้นไม้ ภูเขา แม่น้ำ สัตว์ป่า เป็นต้น
2. สิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้นหมายถึงทุกสิ่งทุกอย่างที่มนุษย์สร้างขึ้นทั้งตั้งใจและไม่ได้ตั้งใจอาจเป็นสิ่งที่สามารถมองเห็นได้หรือไม่สามารถมองเห็นได้อาจแบ่งย่อยได้เป็น 2 ประเภทคือ

2.1 สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ หมายถึงสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์ใช้ความรู้และความสามารถสร้างขึ้นมา เช่น อาคารบ้านเรือน รถยนต์ ซึ่งเมื่อใดก็ตามที่มนุษย์สร้างสิ่งแวดล้อมเหล่านี้โดยขาดการศึกษาถึงความเหมาะสมต่อสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติแล้ว สิ่งที่เกิดขึ้นมาจะเข้าไปรบกวนสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่เดิมในที่ของมันได้

⁴³ กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม, ความรู้เรื่องสิ่งแวดล้อม, พิมพ์ครั้งที่ 6, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2540), หน้า 10.

⁴⁴ ราตรี ภารา, ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, (กรุงเทพมหานคร : บริษัท อักษรฯ พัฒนา จำกัด, 2540), หน้า 250.

⁴⁵ ศุภวิทย์ เปี่ยมพงศ์สานต์, “แนวคิดเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติและปัญหาสิ่งแวดล้อมที่สำคัญของประเทศไทย”, วารสารประชากรศาสตร์, (2544) : 9 -10.

2.2 สิ่งแวดล้อมทางสังคมหรือสิ่งแวดล้อมที่เป็นนามธรรม หมายถึงสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้นเป็นสิ่งแวดล้อมที่ไม่มีตัวตนไม่มีรูปร่าง เช่น วัฒนธรรม ประเพณี ศาสนา กฎระเบียบต่างๆ⁴⁶

2.3.2 การจัดการสิ่งแวดล้อม

Count Buffon เป็นนักวิทยาศาสตร์คนแรกที่เสนอแนวคิดที่มนุษย์มีบทบาทโดยตรงต่อสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ นั่นคือ มนุษย์ใช้สิ่งแวดล้อมเป็นที่อยู่อาศัย และบริโภคเป็นอาหาร⁴⁷

เกษม จันทรแก้ว ได้สรุปความหมาย “การจัดการสิ่งแวดล้อม” ตามทรรศนะของนักวิชาการไว้ดังนี้

1. การจัดการสิ่งแวดล้อมเป็นคำเหมือนกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม แต่ต่างกันที่การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมนั้น เป็นเหมือนทฤษฎีและหลักการ ไม่ได้มีแผนงานปฏิบัติ ส่วนคำว่าจัดการสิ่งแวดล้อมนั้น เป็นคำที่มีความหมายเชิงปฏิบัติได้

2. การจัดการสิ่งแวดล้อม เป็นกระบวนการ ซึ่งหมายถึง ต้องมีกลไกสิ่งแวดล้อมควบคุม และมีขั้นตอนการดำเนินงานอย่างมีแบบแผน กล่าวคือ ต้องมีจุดเริ่มต้นและลงท้ายที่มีกลไกควบคุม ดังนั้น การจัดการสิ่งแวดล้อมจึงสามารถยอมรับได้ในการปฏิบัติและเป็นไปตามหลักการทางวิทยาศาสตร์ทุกประการ

3. การจัดการสิ่งแวดล้อม เป็นเสมือนแผนงานในการดำเนินการทางสิ่งแวดล้อม ซึ่งการกำหนดแผนงานนี้จะต้องครอบคลุมนโยบาย มาตรการ แผนงาน และ โครงการ หรือแผนปฏิบัติที่มีขั้นตอนและกลไกควบคุมให้แผนงานดำเนินไปได้

4. การจัดการสิ่งแวดล้อมเป็นการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยต้องยึดหลักและวิธีการอนุรักษ์ซึ่งผู้ใช้ต้องตระหนักคือว่า “ต้องมีทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพียงพอทั้งปริมาณและคุณภาพซึ่งตอบสนองความต้องการก็มี” นอกจากนี้การใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ต้องไม่ทำให้เกิดผลกระทบสิ่งแวดล้อม ทั้งทางตรงและทางอ้อมแต่ถ้าหลีกเลี่ยงไม่ได้ ก็ยอมให้เกิดน้อยที่สุด หรือเกิดได้ตามความสามารถของธรรมชาติที่จะช่วยตัวเองได้เท่านั้น ถ้าเกินกว่านี้แล้วก็จะเกิดมลพิษสิ่งแวดล้อมได้ กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ การจัดการสิ่งแวดล้อม คือ การ

⁴⁶ไชยยศ บุญญากิจ, คุณภาพสิ่งแวดล้อม, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2538), หน้า 108.

⁴⁷Count Buffon, Environmental management, อ้างใน สุกาญจน์ รัตนเลิศนุสรณ์, หลักการจัดการสิ่งแวดล้อม, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ ส.ส.ท., 2546), หน้า 5.

อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมขั้นแผนการปฏิบัติหรือคือหาวิธีการอนุรักษ์มาประยุกต์ใช้ มีแผนการใช้ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมกำหนดไว้อย่างมีขั้นตอนและมีกลไกควบคุม

5. การจัดการสิ่งแวดล้อม เป็นแนวทางหนึ่งของนิเวศพัฒนาปฏิบัติ หรือพัฒนาแบบยั่งยืน กล่าวคือ การจัดการสิ่งแวดล้อมเป็นหลักการที่เปิดโอกาสให้มีการใช้ทรัพยากรได้ แต่ต้องไม่ให้คุณค่าทางนิเวศวิทยาสูญเสียไป หมายถึง การนำทรัพยากรมาใช้นั้นต้องอยู่ในวิสัยที่ธรรมชาติจะช่วยธรรมชาติให้ฟื้นฟูตัวเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6. การจัดการสิ่งแวดล้อม เป็นทั้งหลักการและแผนปฏิบัติให้ผู้บริหารใช้ดำเนินงานตั้งแต่เริ่มโครงการและดำเนินโครงการทั้งนี้เป็นเพราะว่าการจัดการสิ่งแวดล้อมมีกลไกกำกับ

7. การจัดการสิ่งแวดล้อม เป็นกระบวนการ และแผนงานการใช้ทรัพยากรสิ่งแวดล้อม นักบริหารสามารถจะทราบแนวความคิดและแนวดำเนินงานอย่างมีขั้นตอนดังกล่าวก่อน จึงนำไปตัดสินใจได้⁴⁸

George Perkins Marsh เสนอแนวคิดว่า พฤติกรรมของมนุษย์ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม⁴⁹

ราตรี ภารา กล่าวว่า การจัดการสิ่งแวดล้อม (Environmental management) ในความหมายของนักอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมก็คือการดำเนินงานเพื่อสนองความต้องการของมนุษย์โดยไม่มีผลกระทบต่อระบบสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้เพื่อจะได้มีทรัพยากรใช้ตลอดไปหรือการกำหนดกิจกรรมในการนำทรัพยากรมาใช้⁵⁰

การจัดการคือ กิจกรรมที่ประกอบด้วยโครงสร้าง องค์การความรับผิดชอบ การปฏิบัติงาน ขั้นตอนการทำงาน และการดูแลทรัพยากรเมื่อมากล่าวถึงการจัดการสิ่งแวดล้อมควรต้องทำกิจกรรมต่างๆ ดังนี้

1. ตรวจสอบและประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมจากองค์กร จากขั้นตอนการทำงาน และการให้บริการ

2. ตรวจสอบและประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่เสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุ

⁴⁸เกษม จันทรแก้ว, สิ่งแวดล้อมศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2536), หน้า 10.

⁴⁹George Perkins Marsh, Behavioral component, อ้างใน สุกาญจน์ รัตนเลิศสุธรรม์, หลักการจัดการสิ่งแวดล้อม, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ ส.ส.ท., 2546), หน้า 5.

⁵⁰ราตรี ภารา, ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, อ้างแล้ว, หน้า 205.

3. ตรวจสอบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

4. วางแผนควบคุมตรวจวัด และรายงานผลการดำเนินการเพื่อให้ตรงตามนโยบายและการปฏิบัติ

5. นำผลการประเมิน ไปปรับปรุงในส่วนต่างๆ⁵¹

สรุปได้ว่า การจัดการสิ่งแวดล้อมตามความหมายของวิจัยครั้งนี้คือการดำเนินงาน โครงการหรือกิจกรรมต่างๆ เพื่อสนองตอบความต้องการขององค์กร โดยไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมหรือมีผลกระทบน้อยที่สุดทั้งนี้เพื่อจะได้มีทรัพยากรใช้ได้อย่างยาวนาน โดยและไม่เป็นการทำลายสิ่งแวดล้อม

2.3.3 ประเภทของสิ่งแวดล้อม

สัมฤทธิ์ ทองศรี ได้แบ่งประเภทของสิ่งแวดล้อมออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่คือ

1. สิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ (Natural Environment) หมายถึงสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นตามขบวนการทางธรรมชาติบางชนิดบางอย่างใช้เวลาเพียงน้อยนิดแต่บางชนิดอาจใช้เวลานานนับล้านปี เช่น ดิน น้ำ ป่าไม้ สัตว์ป่า ถ่านหิน น้ำมัน ซึ่งสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติอาจจะแบ่งได้เป็นสิ่งแวดล้อมที่มีชีวิตหรือสิ่งแวดล้อมทางชีวภาพ (Biotic Environment) ได้แก่ มนุษย์ สัตว์ พืช รวมทั้งสิ่งมีชีวิตขนาดเล็กๆพวกเซลล์เดียวและสิ่งแวดล้อมที่ไม่มีชีวิตหรือสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ (Physical Environment) ได้แก่ ดิน น้ำ อากาศ แร่ธาตุ น้ำมัน เป็นต้น

2. สิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น (Man-made Environment) เป็นสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการสร้างหรือกระทำจากความคิดของมนุษย์เพื่อการดำรงชีวิตอย่างสะดวกสบาย ได้แก่ อาคาร บ้านเรือน ถนนหนทางรถยนต์สิ่งอำนวยความสะดวกนานาชนิด รวมทั้งสิ่งแวดล้อมทางสังคมที่มนุษย์ร่วมกันสร้างขึ้นมา ได้แก่ ระเบียบปฏิบัติ กฎหมาย ขนบธรรมเนียม ประเพณี ความเชื่อ ศาสนา เป็นต้น⁵²

เกษม จันทรแก้ว ได้จำแนกประเภทของสิ่งแวดล้อมออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1. สิ่งที่เกิดขึ้นโดยธรรมชาติ (Natural Environment) หมายถึงสิ่งใดก็ได้ที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ เช่นดินน้ำ แร่ ป่าไม้ สัตว์ มนุษย์ และสิ่งที่เกิดขึ้นนี้ อาจแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภทคือ

1.1 สิ่งมีชีวิต (Biotic Environment) เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นโดยธรรมชาติมีลักษณะและสมบัติเฉพาะตัวของสิ่งมีชีวิตและกรรมพันธุ์ของสิ่งเหล่านั้น เช่น พืช สัตว์และมนุษย์ เป็นต้น

⁵¹เกรียงศักดิ์ อุคมสิน โรจน์, การจัดการเทคโนโลยีสิ่งแวดล้อม, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรังสิต, 2543), หน้า 100.

⁵²สัมฤทธิ์ ทองศรี, ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ, 2540), หน้า 40.

1.2 สิ่งที่ไม่มีชีวิต (Abiotic Environment) เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นโดยธรรมชาติที่ไม่มีชีวิต อาจเห็นหรือไม่สามารถเห็นได้ อาจอยู่ในรูปของการรวมกลุ่มของตัวมันเองหรือกระจายอยู่กับสิ่งแวดล้อมก็ได้ เช่น ดิน น้ำ ก๊าซ อากาศ เสียง เป็นต้น

2. สิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น (Man-Made Environment) อาจจะเป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นโดยความตั้งใจหรือไม่ตั้งใจ เช่น เมือง บ้าน ถนน สะพาน เครื่องบิน วัตถุมีพิษ เป็นต้น ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ประการใหญ่ๆ คือ

2.1 สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ (Physical Environment) เป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นที่สามารถมองเห็นได้โดยที่สิ่งที่ถูกสร้างนั้นไม่มีโอกาสกำหนดสถานที่อยู่ของตน ได้อีกทั้งเป็นสิ่งที่ยากที่จะทำตนเองให้อยู่ในภาวะแวดล้อมตามที่ต้องการได้ เช่น บ้านเรือน ถนน สะพาน รถยนต์ เครื่องบิน เป็นต้น

2.2 สิ่งแวดล้อมทางสังคมหรือนามธรรมสิ่งแวดล้อม (Social Environment) หรือ (Abstract Environment) เป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น โดยความตั้งใจหรือไม่ตั้งใจ หรือเป็นการสร้างเพื่อความจำเป็นของการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข เช่น วัฒนธรรม ประเพณี ศาสนา กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ กฎเกณฑ์ เป็นต้น⁵³

2.3.4 โครงสร้างความรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม

เกษม จันทรแก้ว ได้แบ่งโครงสร้างความรู้ทางสิ่งแวดล้อมออกเป็น 4 กลุ่มดังต่อไปนี้

1. ทรัพยากรธรรมชาติ/ทรัพยากร ได้แก่ สิ่งที่เกิดขึ้นโดยธรรมชาติ เช่น ดิน น้ำ ป่าไม้ สัตว์ป่า ปิโตรเลียม ก๊าซธรรมชาติ เป็นต้น ซึ่งทรัพยากรธรรมชาตินี้มีประโยชน์ต่อมนุษย์ประกอบด้วยสิ่งแวดล้อมทุกประเภทคือชีวภาพ กายภาพ จับต้องได้และไม่สามารถเห็นด้วยตาได้เป็นทรัพยากรที่ใช้ไม่รู้จักหมดสิ้น ใช้แล้วเกิดทดแทนได้และใช้แล้วหมดไป

2. สังคมสิ่งแวดล้อมหรือมิติมนุษย์ (Human dimension) หมายถึงกลุ่มโครงสร้างความรู้ทางสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวกับสังคมหรือพลังมนุษย์ (Human driving forces) ได้แก่ ประชากร สาธารณสุข การศึกษา วัฒนธรรม สถานภาพทางสังคม เป็นต้น อันเป็นกลุ่มสิ่งแวดล้อมที่เป็นทั้งที่เกิดขึ้นโดยธรรมชาติและสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น

3. เทคโนโลยีสิ่งแวดล้อม ได้แก่ กลุ่มโครงสร้างความรู้สิ่งแวดล้อมที่เป็นลักษณะที่มีรูปแบบเป็นเครื่องมือ แบบผลิตภัณฑ์ และกระบวนการผลิต เครื่องมือ อุปกรณ์ แผนงาน เป็นต้น

4. ของเสีย/มลพิษสิ่งแวดล้อม เป็นกลุ่มโครงสร้างความรู้ที่ทุกคนเกือบเข้าใจว่าเป็นสิ่งแวดล้อมทั้งหมดแท้ที่จริงแล้วเป็นเพียงส่วนหนึ่งเท่านั้น ได้แก่ อากาศเสีย ฝุ่นละออง ของเน่าเสีย

⁵³เกษม จันทรแก้ว, เทคโนโลยีสิ่งแวดล้อม, อ่างแล้ว, หน้า 3-5.

อาหารเป็นพิษ เป็นต้น⁵⁴

2.3.5 ปัญหาสิ่งแวดล้อมสาเหตุและผลกระทบ

ปัญหาสิ่งแวดล้อม

ราตรี ราภา กล่าวว่า ด้วยเหตุที่มนุษย์เป็นตัวละครสำคัญที่สุดในการทำลายสิ่งแวดล้อม เนื่องจากความเห็นแก่ตัวและความมั่งง่ายของมนุษย์นั่นเองจึงทำให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เห็นเด่นชัด 2 ประการคือ

1. ทรัพยากรธรรมชาติร่อยหรอ (Resources depletion) เนื่องจากมีการใช้กันอย่างไม่ประหยัดและอย่างไม่รู้คุณค่า ทั้งทรัพยากรน้ำ ป่าไม้ สัตว์ป่า ฯลฯ
2. ภาวะมลพิษ (Pollution) เช่น มลพิษทางน้ำ มลพิษทางอากาศ ฯลฯ รวมไปถึงมลพิษทางสังคม⁵⁵

เกษม จันทร่แก้ว กล่าวว่า ปัญหาสิ่งแวดล้อมในปัจจุบันทั้งระดับท้องถิ่น ระดับจังหวัด ระดับประเทศ ระดับภูมิภาค ระดับทวีป และระดับโลก มีความคล้ายคลึงแต่ความรุนแรงของแต่ละปัญหามีความแตกต่างกัน ซึ่งปัญหาเหล่านั้นสามารถแบ่งได้เป็น 10 ประเภท ดังต่อไปนี้⁵⁶

1. การเพิ่มประชากร
2. การลดลงของพื้นที่ป่าไม้
3. การสูญพันธุ์ของสัตว์ป่า
4. การขาดแคลนน้ำ
5. การเสื่อมโทรมและพังทลายของดิน
6. ผลที่เกิดจากเกษตรกรรม เช่น สารพิษตกค้างในผลผลิต ในดินและแหล่งน้ำ
7. เมืองและชุมชนที่ไม่มีแบบแผนที่ชัดเจนจนก่อให้เกิดปัญหาอาชญากรรม สลัม ขยะ การจราจร น้ำเสีย อากาศเสีย
8. สาธารณสุข/อนามัย เช่น การแพร่กระจายของเชื้อโรคในอากาศทำให้เป็นภัยต่อชีวิต
9. การขยายตัวของภาคอุตสาหกรรม
10. ภาวะโลกร้อน (Greenhouse Effects) ที่มีผลต่อดินฟ้าอากาศและการผลิตอาหารในอนาคต

⁵⁴เรื่องเดียวกัน, หน้า 7-9.

⁵⁵ราตรี ราภา, ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, อ่างแก้ว, หน้า 205.

⁵⁶เกษม จันทร่แก้ว, เทคโนโลยีสิ่งแวดล้อม, อ่างแก้ว, หน้า 537-538.

สาเหตุของปัญหาสิ่งแวดล้อม

สำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ได้กล่าวถึงสาเหตุหลักของปัญหาสิ่งแวดล้อม มี 2 ประการคือ

1. การเพิ่มของประชากร โดยเฉลี่ยทั่วโลกมีแนวโน้มสูงขึ้น ถึงแม้ว่าจะมีการรณรงค์เรื่องการวางแผนครอบครัว แต่การเพิ่มของประชากรยังอยู่ในอัตราทวีคูณ เมื่อประชากรมากขึ้น การบริโภคก็เพิ่มมากขึ้น อาหาร ที่อยู่อาศัย พลังงาน จึงมีความต้องการใช้เพิ่มขึ้น

2. การขยายตัวทางเศรษฐกิจ และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ความเจริญทางเศรษฐกิจทำให้มาตรฐานในดำรงชีวิตสูงตามไปด้วย ขณะเดียวกัน ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีก็ช่วยส่งเสริมให้วิธีการนำทรัพยากรมาใช้ได้ง่ายและมากขึ้น⁵⁷

ผลกระทบที่เกิดจากปัญหาสิ่งแวดล้อม

อัมฤทธิ์ ทองศรี กล่าวไว้ว่า ปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีผลกระทบต่อมนุษย์ที่ต้องใช้ทรัพยากรเหล่านั้น ซึ่งจะต้องใช้เวลาและทุนในการแก้ไขปัญหาที่กระทบเหล่านี้เป็นจำนวนมาก ถ้าไม่มีการจัดการและใช้ทรัพยากรอย่างระมัดระวังหรือใช้ทรัพยากรตามหลักการอนุรักษ์ มิฉะนั้นจะก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมดังนี้

1. ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและภัยธรรมชาติคุกคาม
2. มลพิษสิ่งแวดล้อม
3. ปัญหาทางด้านสังคมเศรษฐกิจและการเมือง

สรุป ปัญหาสิ่งแวดล้อมสาเหตุและผลกระทบต่างๆ เหล่านี้ล้วนเป็นผลมาจากพฤติกรรมของมนุษย์ที่จะแสวงหาประโยชน์เพื่อคนแต่มิได้รู้ว่ากำลังทำลายในขณะเดียวกัน ดังนั้นทุกคนควรเล็งเห็นและให้ความสำคัญเพื่อลดปัญหาให้หมดสิ้นไปด้วยความร่วมมือกัน

2.3.6 มาตรฐานสากลว่าด้วยการจัดการสิ่งแวดล้อม หรือ ISO14001

เมื่อปี พ.ศ.2535 ได้มีการประชุมว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาที่ยั่งยืน

(The Earth Summit) ณ กรุงริโอ เดจาเนโร ประเทศบราซิล มีประเทศต่าง ๆ เข้าร่วมประชุมทั้งสิ้น 15 ประเทศรวมทั้งประเทศไทย ได้ก่อให้เกิดการจัดทำแผนแม่บทโลกเพื่อแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมของโลกที่สำคัญต่างๆ เป็นการพัฒนาอย่างยั่งยืนทั้งด้าน สังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมเรียกว่า Agenda21หรือ แผนปฏิบัติการ21 ได้มีการกำหนดระบบมาตรฐานสากลเรียกว่า ISO (International Organization for Standardization)

⁵⁷กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม, ความรู้เรื่องสิ่งแวดล้อม, อ่างแล้ว, หน้า 18.

เกี่ยวกับมาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อม (Environmental Management Standards) ที่กำหนดโดยองค์การระหว่างประเทศ เพราะเล็งเห็นถึงประเด็นสำคัญของการค้าโลกและสิ่งแวดล้อมที่จะต้องดำเนินไปอย่างสอดคล้องกันเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนในอนาคต ประเทศไทยเป็นสมาชิกองค์การมาตรฐานสากล และประกาศใช้ ISO 14001 ในปี 2539 โดยมีสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (สมอ.) ทำหน้าที่ให้ความเห็นชอบและรับรองมาตรฐาน ISO ฉบับต่างๆ ในฐานะตัวแทนของประเทศไทยในที่ประชุมองค์การมาตรฐานสากล⁵⁸

2.3.6.1 อนุกรมมาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย

- ISO14001-4 มาตรฐานระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม
(Environmental Management Systems : EMS)
- ISO14010-12 มาตรฐานการตรวจติดตามสิ่งแวดล้อม
(Environmental Auditing and Related Environmental Investigations.EA.)
- ISO14020-25 มาตรฐานฉลากผลิตภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อม
(Environmental Labeling : EL.)
- ISO14030/31 มาตรฐานการประเมินระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม
(Environmental Performance Evaluation : EPE)
- ISO14040-43 มาตรฐานการประเมินวงจรชีวิตผลิตภัณฑ์
(Life Cycle Assessment : LCA)
- ISO14050 คำศัพท์และคำนิยาม
(Terms and Definitions : T&D)
- ISO14060 ข้อกำหนดลักษณะปัญหาสิ่งแวดล้อมในมาตรฐานผลิตภัณฑ์
(ISO Guide 64) (Guide for Inclusion of environmental Aspects in Product Standard)

มาตรฐานที่ใช้ในการยื่นขอการรับรอง คือ ISO14001 Environmental Management System Specification with Guidance for Use หรือระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม EMS)⁵⁹

⁵⁸ สัมฤทธิ์ ทองศรี, ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2540, อ่างแก้ว, หน้า 120.

⁵⁹ สุเทพ วีระศาสตร์, ISO14000, (กรุงเทพมหานคร : สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี(ไทย-ญี่ปุ่น), 2541), หน้า 61.

2.3.6.2 การดำเนินการจัดการสิ่งแวดล้อมตามมาตรฐานISO14001แยกเป็น 5 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 นโยบายสิ่งแวดล้อม (Environmental policy)ในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์กรจะต้องเริ่มด้วยผู้บริหารสูงสุดมีความมุ่งมั่นที่จะดำเนินระบบอย่างจริงจัง กำหนดนโยบายสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมกับสภาพ ขนาดและประเภทธุรกิจขององค์กร นโยบายสิ่งแวดล้อมต้องแสดงความมุ่งมั่นต่อการป้องกันมลพิษหรือลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากกิจกรรมต่างๆ รวมถึงการปฏิบัติตามกฎหมายและการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานของบุคลากรในองค์กรนั้นๆ

ขั้นตอนที่ 2 การวางแผน (Planning) เพื่อให้บรรลุนโยบายสิ่งแวดล้อมองค์กร จำเป็นต้องมีการวางแผนในการดำเนินงานซึ่งประกอบด้วยข้อกำหนดต่างๆ ดังนี้

- การระบุลักษณะปัญหาสิ่งแวดล้อม (Environmental Aspects) กำหนดระเบียบปฏิบัติงานระบุลักษณะปัญหาสิ่งแวดล้อม โดยการแจกแจงรายละเอียดของกิจกรรมต่างๆ ขององค์กรที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมรวมถึงการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ โดยนำมาจัดลำดับความสำคัญของลักษณะปัญหาสิ่งแวดล้อมเพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายด้านสิ่งแวดล้อม
- กฎหมายและข้อกำหนดอื่นๆ (Legal and other Requirements) กำหนดระเบียบปฏิบัติงานพิจารณาข้อกำหนดในกฎหมายและระเบียบอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยแจกแจงข้อกำหนดทางกฎหมายและข้อกำหนดอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมต่างๆ ขององค์กร และแสดงการปฏิบัติให้สอดคล้อง
- วัตถุประสงค์และเป้าหมาย (Objectives and Targets) กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายด้านสิ่งแวดล้อมให้สอดคล้องกับนโยบายรวมทั้งความมุ่งมั่นที่จะป้องกันและลดมลพิษจากการระบุลักษณะปัญหาสิ่งแวดล้อม
- แผนงานสิ่งแวดล้อม (Environmental Management Programme (s)) จัดทำแผนงานสิ่งแวดล้อมเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมาย โดยแสดงระยะเวลาของแผนฯ ผู้รับผิดชอบและครรชนิวัดประสิทธิภาพอย่างชัดเจน⁶⁰

⁶⁰สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ, คู่มือระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001, (กรุงเทพมหานคร : สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ, 2545), หน้า 24-25.

ขั้นตอนที่ 3 การนำนโยบายไปปฏิบัติและการดำเนินการ (Implementation and Operation) เพื่อให้การดำเนินการด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมเป็นไปตามแผนที่วางไว้ อย่างน้อยองค์กร ต้องดำเนินการให้ครอบคลุมถึงองค์ประกอบต่าง ๆ ดังนี้

- กำหนดโครงสร้าง และอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบ (Structure and responsibility) กำหนดโครงสร้างและหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากรในองค์กรในส่วนที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้รับผิดชอบกฎหมาย ผู้รับผิดชอบภาวะฉุกเฉิน ตลอดจนผู้แทนฝ่ายบริหารด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Management Representative : EMR) ฯลฯ เพื่อให้แผนงานสิ่งแวดล้อมสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- การฝึกอบรม การสร้างจิตสำนึกและความรู้ความสามารถ (Training, Awareness and Competence) การประเมินความต้องการฝึกอบรม แผนการฝึกอบรม การประเมินผลการฝึกอบรม ฯลฯ เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ ให้แก่บุคลากรในองค์กร เพื่อควบคุมการปฏิบัติงานในเกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด
- การสื่อสารและประชาสัมพันธ์ (Communication) จัดทำระเบียบปฏิบัติงาน กำหนดลักษณะและขั้นตอนการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ ทั้งภายในและภายนอกองค์กร รวมถึงการประชาสัมพันธ์ด้านสิ่งแวดล้อม
- จัดทำเอกสารในระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม (Environmental Management System Documentation) จัดทำระบบเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสิ่งแวดล้อม ซึ่งครอบคลุมถึงคู่มือสิ่งแวดล้อม (Environmental Manual) ระเบียบปฏิบัติงาน (Procedure)วิธีการปฏิบัติงาน (Work Instruction) และการบันทึกข้อมูล (Record) หรือเอกสารสนับสนุนอื่นๆ (Supporting Document)
- ควบคุมเอกสาร (Document control)จัดทำระเบียบปฏิบัติงานควบคุมระบบเอกสารด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม โดยครอบคลุมถึงวิธีการขึ้นทะเบียนเอกสาร ระยะเวลาจัดเก็บ ทบทวน ปรับปรุง ตลอดจนการแจกจ่ายเอกสารเพื่อให้เอกสารในจุดที่ใช้งานมีความทันสมัยอยู่เสมอ
- ควบคุมการดำเนินงาน (Operation Control)การควบคุมการปฏิบัติงานในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับลักษณะปัญหาสิ่งแวดล้อมที่สำคัญหรือมีความเสี่ยงต่อการเกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจำเป็นต้องจัดทำระเบียบปฏิบัติงานเพื่อครอบคลุมการดำเนินงานให้บรรลุ นโยบายวัตถุประสงค์และเป็นหมายของการจัดการสิ่งแวดล้อม

- การเตรียมพร้อมเพื่อรับสถานการณ์เมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน (Emergency Preparedness and Response) องค์กรต้องจัดทำระบบการเตรียมพร้อมเพื่อรับสถานการณ์เมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน โดยจัดทำแผนการเตรียมพร้อม แผนการโต้ตอบภาวะฉุกเฉิน รวมทั้งการอบรมและซ้อมแผนฉุกเฉินอย่างเหมาะสม ทั้งนี้รวมถึงแผนบรรเทาผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากเหตุการณ์ฉุกเฉินด้วย

ขั้นตอนที่ 4 การตรวจสอบและการแก้ไข (checking & Corrective action) เพื่อให้การจัดการสิ่งแวดล้อมได้รับการตรวจสอบและแก้ไข และการดำเนินระบบเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วยข้อกำหนดต่างๆดังนี้

- การเฝ้าระวังและวัดผล (Monitoring and Measurement) กำหนดระเบียบปฏิบัติงานในการดำเนินการเฝ้าระวังและวัดผลจากกิจกรรมที่จะก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม โดยให้สอดคล้องกับข้อกำหนดทางกฎหมายและแผนงานสิ่งแวดล้อมที่วางไว้
- สิ่งที่ไม่เป็นไปตามข้อกำหนดปฏิบัติการแก้ไขและป้องกัน (Nonconformance and Corrective and Preventive Action) องค์กรจำเป็นต้องจัดทำระเบียบปฏิบัติงานเพื่อรายงานสิ่งที่ไม่เป็นไปตามข้อกำหนดการดำเนินการแก้ไขและป้องกัน ไม่ให้เกิดซ้ำ
- การบันทึก (Record) จัดทำระเบียบปฏิบัติงานเพื่อควบคุมการบันทึกต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับจัดการสิ่งแวดล้อมรวมทั้งผลการตรวจติดตามและการทบทวน โดยฝ่ายบริหาร
- การตรวจติดตามระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม (Environmental Management system Audit) เพื่อยืนยันความถูกต้องสมบูรณ์ของระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมที่กำหนดไว้และตรวจสอบระบบเพื่อหาโอกาสในการปรับปรุงจำเป็นต้องมีกลไกของการตรวจติดตามอย่างมีระบบและมีกำหนดเวลาที่ชัดเจน

ขั้นตอนที่ 5 การทบทวนและการพัฒนาโดยฝ่ายบริหาร (management review) ผู้บริหารระดับสูงขององค์กรต้องทบทวนระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมในระยะเวลาที่เหมาะสม เพื่อให้การจัดการสิ่งแวดล้อม มีการพัฒนาอย่างสม่ำเสมอ มีประสิทธิภาพและเปิดโอกาสให้มีการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง⁶¹

⁶¹เรื่องเดียวกัน.

2.3.6.3 การจัดการสิ่งแวดล้อมกับประเทศไทย

ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม Environmental Management System (ISO 14001:2004)

มีวัตถุประสงค์เพื่อให้องค์กรมีความตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เกิดการพัฒนาสิ่งแวดล้อมควบคู่กับการพัฒนาธุรกิจ โดยมุ่งเน้นในการป้องกันมลพิษ (Prevention of Pollution) และการปรับปรุงให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่องการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาใช้จะก่อให้เกิดประโยชน์กับองค์กรในการลดค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับวัตถุดิบและพลังงานและการบำบัดมลพิษเสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับองค์กรเพิ่มโอกาสทางธุรกิจและลดปัญหาการค้าระหว่างประเทศ ผู้บริโภคสามารถใช้สินค้าด้วยความมั่นใจว่าจะไม่มีส่วนในการทำลายสิ่งแวดล้อม

หลักการสำคัญ ดังนี้

- การกำหนดนโยบายสิ่งแวดล้อม (Environmental Policy)
- การวางแผนเพื่อสนองนโยบาย (Planning)
- การนำไปปฏิบัติและการดำเนินการ (Implementation & Operation)
- การตรวจสอบและการปฏิบัติแก้ไข (Checking & Corrective Action)
- การทบทวนและปรับปรุงให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง (Management Review & Continual Improvement)⁶²

ความสำคัญของการจัดการสิ่งแวดล้อมคือ

1. ในฐานะผู้ส่งมอบหรือผู้ผลิต

- มีจิตสำนึกต่อความรับผิดชอบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่สูงขึ้น
- ต้องการเป็นส่วนหนึ่งของสังคม
- ต้องการเป็นผู้นำด้านสิ่งแวดล้อม

2. ในฐานะผู้บริโภค

- ผู้บริโภคหลายคนคำนึงถึงกระบวนการผลิต การบรรจุ การจำหน่าย ฯลฯ (ผลิตภัณฑ์สีเขียว)

⁶²คณะกรรมการส่งเสริมสิ่งแวดล้อม, ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม Environmental Management System, 21 สิงหาคม 2551, <http://www.tisi.go.th_html>, (9 ตุลาคม 2551).

3. ในฐานะผู้ประกอบการประเทศ

- รัฐบาลควรคำนึงถึงการส่งออก การนำเข้า ที่พิจารณาผลิตภัณฑ์สีเขียว เพื่อรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้อยู่ในสถานะสมดุลตามธรรมชาติ
- คู่มือเรื่องการค้าส่งเสริมการลงทุน การออกใบอนุญาตตั้งโรงงาน
- ต้องการขจัดอุปสรรคทางการค้า เพื่อแข่งขันกับต่างประเทศไทย โดยเฉพาะประเทศซีคตะวันตก

4. เป็นความต้องการของตลาดโลก

- ต้องการให้มีมาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อมเป็นมาตรฐานเดียวกัน
- ต้องการให้ประชาคมโลกมีความกินคืออยู่ดีเป็นมาตรฐานที่ดีเหมือนกัน⁶³

2.3.7 ประโยชน์ที่ได้รับจากการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมไปปฏิบัติ

จากการที่องค์การค้าโลกได้ตระหนักและมีนโยบายเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมสำหรับการดำเนินการค้าระหว่างประเทศว่า “ไม่ควรมีการกีดกันด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อมุ่งส่งเสริมการค้า” ทั้งนี้เป็นการตอบสนองการพัฒนาอย่างยั่งยืนของสหประชาชาติซึ่งจะเห็นได้ว่าแนวคิดดังกล่าวมีแนวโน้มก่อให้เกิดการริเริ่มใช้ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO14001 ซึ่งถือว่าเป็นการเพิ่มต้นทุนสำหรับการดำเนินธุรกิจทำให้สินค้าและบริการมีความยุติธรรมในตลาดโลก ดังนั้นธุรกิจขนาดเล็กและกลางจะเริ่มมีปัญหาในเรื่องของการส่งสินค้าออกไปขายยังประเทศในแถบตะวันตก แต่จะทำอย่างไรที่จะไม่ให้มาตรการดังกล่าวกลายเป็นเรื่องกีดกันทางการค้าเพราะโดยปกติแล้วประเด็นเรื่องของการจัดการสิ่งแวดล้อมจะมีผลโดยตรงต่อผู้ผลิตและส่งออกในรูปแบบของมาตรฐานผลิตภัณฑ์ และเป็นเงื่อนไขส่วนหนึ่งของการซื้อขาย ซึ่งเป็นเรื่องระบบการตลาดนอกเหนืออำนาจของรัฐในการควบคุม เอกชนต้องจัดการเองตามภาวะของการตลาด และควบคุมค่าใช้จ่ายในองค์กรเอง และต้องมีค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษา การดูแลสิ่งแวดล้อมใดก่อให้เกิดมลพิษมากก็ต้องจ่ายมากตามกิจกรรมที่ดำเนินการ ทั้งนี้ขึ้นกับชนิดของอุตสาหกรรมและขนาดของธุรกิจ ระบบมาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 เป็นระบบค่อนข้างใหม่ นักธุรกิจที่มีจิตสำนึกในเรื่องของสิ่งแวดล้อมและมองการณ์ไกลเท่านั้นจึงอยากให้มีระบบฯขึ้น ซึ่งถ้ามีการปรับกลยุทธ์ในการบริหารงานด้วยการเริ่มนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมมาใช้เป็นเชิงรุกแล้วย่อมได้เปรียบกว่าคู่แข่ง เพราะนอกจากจะได้ผลประโยชน์โดยตรงจากระบบฯแล้วยังเป็นการลดการใช้ทรัพยากรด้าน

⁶³ คณะกรรมการส่งเสริมสิ่งแวดล้อม, ประโยชน์ที่ได้รับจากการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมไปปฏิบัติ, 16 สิงหาคม 2551, <http://www.diw.go.th_hmt>, 2 ธันวาคม 2551.

วัตถุดิบ พลังงาน และลดค่าใช้จ่ายในการกำจัดมลพิษลดความเสี่ยงต่อชุมชนข้างเคียงสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อคนที่อยู่รอบโรงงาน ชุมชน ผู้ควบคุมกฎหมาย สื่อมวลชน ลูกค้า และพนักงาน รวมทั้งชื่อเสียงในด้านการเป็นผู้นำทางด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และเป็นการเพิ่ม โอกาสทางธุรกิจ

สรุปประโยชน์ของการจัดการสิ่งแวดล้อมที่มีต่อองค์กร

1. ลดค่าใช้จ่ายเนื่องจากของเสียในระบบผลิตและมีระบบการป้องกันของเสียนอกจากนี้ยังมีการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ
2. ก่อให้เกิดการบริหารงานอย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะการบริหารงานด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม การจัดการเก็บสารเคมีหรือวัตถุอันตราย และอื่นๆ
3. ป้องกันการเกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมซึ่งเป็นผลให้ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการตามแก้ ปัญหาหรือเสียค่าใช้จ่ายในการแก้ไขปัญหาบ่อยลง ตลอดจนประหยัดการใช้ทรัพยากรหรือวัตถุดิบอย่างมีคุณค่าในกิจกรรมต่างๆขององค์กร
4. สร้างโอกาสและเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันทางการค้าทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ ทำให้การเจรจาทางการค้าสะดวกยิ่งขึ้นเป็นผลทำให้สามารถรักษาส่วนแบ่งทางการตลาดไว้ได้ โดยเฉพาะที่ลูกค้าต้องการให้องค์กรมีระบบมาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อมในการบริหารงาน
5. สร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับหน่วยควบคุมภาครัฐเนื่องจากปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบข้อบังคับ และข้อกำหนดต่างๆรวมทั้งเกิดสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดีรวมทั้งมีการป้องกันในกรณีที่มีอุบัติเหตุเกิดขึ้น
6. สร้างความน่าเชื่อถือต่อสถาบันการเงินและการประกันภัย เนื่องจากมีระบบการป้องกันและควบคุมความเสี่ยงและอันตรายที่คาดว่าจะเกิดขึ้นได้
7. สร้างภาพพจน์ที่ดีให้กับองค์กรในด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและรักษาสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นประโยชน์แก่สังคมส่วนรวม เป็นผลให้ภาพพจน์ขององค์กรเป็นที่ยอมรับของสังคม
8. ได้รับเครื่องหมายรับรองระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม องค์กรที่นำระบบมาตรฐาน ISO 14001 ไปปฏิบัติสามารถขอให้องค์กรรับรองระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมซึ่งจะทำให้้องค์กรสามารถนำไปใช้ในการ โฆษณาและประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนภาพลักษณ์ขององค์กรให้ดีขึ้นได้

9. ส่งผลต่อระบบการค้าขององค์กรเพราะเป็นข้อกำหนดการกีดกันทางการค้า เป็นเงื่อนไข หรือสิทธิพิเศษทางการค้า เพิ่มขีดความสามารถ และศักยภาพในการแข่งขันด้านการตลาด คู่ค้า อาจจะใช้ประเด็นเรื่องสิ่งแวดล้อมในการเลือกซื้อสินค้า⁶⁴

สรุป จากการดำเนินการจัดการสิ่งแวดล้อมและประโยชน์ที่ได้รับดังกล่าวนี้ จะเห็นได้ว่า ทุกขั้นตอนมีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน แต่องค์กรจะให้ความสำคัญในเรื่องใดมากน้อยนั้นก็ขึ้นอยู่กับเหตุผลขององค์กรนั้นๆ อาจเนื่องมาจาก กำลังประสบปัญหา ความหนักเบาของปัญหาที่เกิดขึ้นในแต่พื้นที่ หรือ การจัดการคืออยู่แล้วจะอย่างไรให้ดียิ่งขึ้น เป็นต้น สำหรับการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีความสนใจเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อม 3 ด้าน คือ ด้านการปฏิบัติงาน ด้านการตรวจติดตาม ด้านประโยชน์ที่ได้รับ

2.3.8 นโยบายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

รัฐบาลให้ความสำคัญแก่บทบาทของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในการสร้างความสุขของประชาชนและสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศโดยให้ความสำคัญแก่การบริหารจัดการอย่างบูรณาการระหว่างมิติของเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และเพิ่มการมีบทบาทร่วมของประชาชนและชุมชน โดยจะดำเนินการ ดังนี้

1. อนุรักษ์ พัฒนา และใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนให้เกิดมูลค่าทางเศรษฐกิจ โดยให้ความสำคัญแก่การใช้ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่น ตลอดจนความปลอดภัยทางชีวภาพเพื่อสร้างความมั่นคงด้านอาหารและสุขภาพ และสร้างมูลค่าเพิ่มสู่เศรษฐกิจระดับประเทศและสากลในระยะต่อไป

2. เร่งรัดการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมภายใต้การมีส่วนร่วมของประชาชน ชุมชนท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชน ให้มีความสมดุลของการใช้ประโยชน์ การถือครอง และการอนุรักษ์ฐานทรัพยากร ที่ดิน ป่าไม้ สัตว์ป่า ทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง และทรัพยากรธรณี โดยการใช้ระบบภูมิสารสนเทศ ควบคู่กับการปรับปรุงและบังคับใช้กฎหมายตลอดจนกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด โดยเร่งรัดปราบปรามการทำลายป่า สัตว์ป่า และทรัพยากรธรรมชาติอย่างจริงจัง รวมทั้งการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องให้เกิดประโยชน์สูงสุด และมีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการพัฒนาประเทศและคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืน

⁶⁴ โชคชัย กวีวิรัชชัย, “การเปิดรับสาร ความรู้ ทัศนคติ และการมีส่วนร่วมในระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมของเจ้าหน้าที่ในโรงพิมพ์ครุสภา”, วิทยานิพนธ์ครุศาสตรอุตสาหกรรมมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี), 2544, หน้า 41.

3. อนุรักษ์ทรัพยากรดินและป่าไม้ โดยการยุติการเผาไร่และทำลายหน้าดิน การลดการใช้สารเคมีเพื่อการเกษตร รวมทั้งการฟื้นฟูดินและป้องกันการชะล้างทำลายดิน รวมทั้งมีการกระจายและจัดการกรรมสิทธิ์ที่ดินอย่างเป็นธรรม สนับสนุนการจัดการป่าชุมชนและส่งเสริมการปลูกไม้เศรษฐกิจในพื้นที่ที่เหมาะสมตามหลักวิชาการ และการสนับสนุนบทบาทของชุมชนในการบริหารจัดการน้ำ เช่น การทำฝายคั้นน้ำลำธารหรือฝายชะลอน้ำตามแนวพระราชดำริ

4. จัดให้มีมาตรการป้องกันและพัฒนาระบบข้อมูลและเตือนภัยจากภัยพิบัติทางธรรมชาติ เช่น อุทกภัย ภัยแล้ง ธรณีพิบัติ และการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ และดำเนินมาตรการลดผลกระทบและความเดือดร้อนของประชาชนจากภัยพิบัติทางธรรมชาติ

5. เร่งรัดการควบคุมมลพิษทางอากาศ ชยะ น้ำเสีย กลิ่น และเสียง ที่เกิดจากการผลิตและบริโภค โดยเฉพาะเร่งรัดการสร้างระบบบำบัดน้ำเสียที่เกิดขึ้นจากสังคมเมืองและการผลิตในภาคเกษตรและอุตสาหกรรม การจัดทำระบบกำจัดขยะ โดยวิธีที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และเพิ่มขีดความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการกำจัดขยะและบำบัดน้ำเสีย

6. ส่งเสริมให้ภาครัฐและภาคเอกชนวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อการอนุรักษ์พลังงาน การจัดการด้านสิ่งแวดล้อม การผลิตวัสดุที่สามารถย่อยสลายได้ การหมุนเวียนการใช้วัสดุคืบและเทคโนโลยีที่สะอาด และการใช้หลักผู้ก่อมลพิษเป็นผู้รับภาระค่าใช้จ่ายเพื่อกระตุ้นให้เกิดการลดการก่อมลพิษและลดภาระของสังคมตามธรรมาภิบาลสิ่งแวดล้อม

7. ส่งเสริมการสร้างความตระหนักทางด้านสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการดำเนินกิจกรรมและการปรับพฤติกรรมการผลิตและการบริโภค เพื่อบรรเทาผลจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ ตลอดจนสนับสนุนการดำเนินการตามพันธกรณีระหว่างประเทศที่จะนำมาสู่การเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ตัวอย่างนโยบายเฉพาะด้านและแนวทางในการจัดทำแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่สำคัญมีดังต่อไปนี้เช่น

1. การใช้ที่ดินเพื่อการพัฒนาเมืองและอุตสาหกรรม

1.1 การใช้ที่ดินเพื่อการพัฒนาเมืองและอุตสาหกรรมทั้งระดับภาค ระดับอนุภาค และระดับจังหวัดต้องสอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่และรักษาคุณภาพของสิ่งแวดล้อม โดยคำนึงถึงเขตอนุรักษ์ที่มีคุณค่าของธรรมชาติและวัฒนธรรม

1.2 เร่งรัดพัฒนาเมืองศูนย์กลางความเจริญและพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจใหม่ ตามศักยภาพและโอกาสที่มีอยู่ของภาค โดยคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

1.3 พัฒนาเมืองศูนย์กลางความเจริญรุ่งเรืองและสร้างเมืองใหม่สมบูรณ์แบบเพื่อชะลอการเติบโตของเมืองใหญ่และรองรับกระบวนการความเป็นเมืองที่เหมาะสมรวมทั้งรักษาสมดุลความเจริญเติบโตระหว่างเมืองและชนบท

1.4 พัฒนาภาคมหานครอย่างเป็นระบบทั้งการใช้ที่ดินและการคมนาคมขนส่งสายหลักของภาคมหานคร

2. น้ำ ส่งเสริมการใช้ประโยชน์ทรัพยากรน้ำในแหล่งน้ำใต้ดินอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์สูงสุด และเกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด

3. ทรัพยากรพลังงาน

3.1 ให้มีการใช้พลังงานอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพโดยไม่ทำลายความสมดุลของธรรมชาติ

3.2 พัฒนาเทคโนโลยีการผลิตและการใช้พลังงานให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ประหยัดและลดปัญหามลพิษ

4. มลพิษทางอากาศ

4.1 รักษาคุณภาพอากาศในพื้นที่ที่มีคุณภาพอากาศเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไม่ให้เสื่อมโทรมลงไปจนเกินเกณฑ์มาตรฐาน

4.2 ส่งเสริมให้ภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนทั่วไป ทั้งที่เป็นผู้ก่อมลพิษและผู้ที่ได้รับมลพิษได้มีส่วนร่วมในการรักษาคุณภาพอากาศ

5. มลพิษทางเสียงและความสั่นสะเทือน

5.1 ส่งเสริมและสนับสนุนให้ภาครัฐ ภาคเอกชนและประชาชน มีส่วนร่วมในการป้องกันควบคุม และแก้ไขมลพิษทางเสียงและความสั่นสะเทือน

6. มลพิษจากมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

6.1 ส่งเสริมและสนับสนุนให้ภาคเอกชนร่วมลงทุน ก่อสร้างและ / หรือบริหารและดำเนินระบบจัดก71ารมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

6.2 ส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรเอกชนและประชาชน มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหามูลฝอยและสิ่งปฏิกูลมากขึ้น

7. มลพิษจากสารอันตราย

7.1 ให้มีระบบการจัดการสารอันตรายที่มีประสิทธิภาพ โดยครอบคลุมกระบวนการนำเข้า การผลิต การขนส่ง การจำหน่าย การใช้ การเก็บรักษา และการกำจัดกาก

7.2 ให้มีระบบป้องกันและแก้ไขกรณีฉุกเฉิน เมื่อเกิดอุบัติเหตุร้ายแรงจากสารอันตราย ในภาคอุตสาหกรรม การขนส่งและคลังสินค้า

7.3 ส่งเสริมให้ภาคเอกชนมีส่วนร่วมลงทุนในการแก้ปัญหาการจัดการ

8. มลพิษจากของเสียอันตราย

8.1 ให้มีระบบการจัดการของเสียอันตรายอย่างมีประสิทธิภาพ โดยครอบคลุม กระบวนการนำเข้า การส่งออก การคัดแยก การเก็บรวบรวม การบำบัด และการกำจัดทำลาย

8.2 ส่งเสริมและสนับสนุนการให้ภาคเอกชนสามารถลงทุนหรือมีส่วนร่วมในการลงทุนและดำเนินการจัดการของเสียอันตรายทุกขั้นตอน

9. การศึกษาและประชาสัมพันธ์ เพื่อสิ่งแวดล้อม

9.1 ส่งเสริมการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจและความตระหนักในความสำคัญของสิ่งแวดล้อม ตลอดจนสนับสนุนให้เกิดแนวร่วมกับประชาชน

9.2 ส่งเสริมให้ภาคธุรกิจเอกชน องค์กรเอกชนและประชาชนมีส่วนร่วมส่งเสริมการให้การศึกษาและประชาสัมพันธ์ด้านสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้นและให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

9.3 พัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติ⁶⁵

2.4 สภาพพื้นที่ที่ศึกษานิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน

นิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จัดตั้งและพัฒนาโดย บริษัท ที่ดินบางปะอิน ร่วมดำเนินงานกับการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย เมื่อวันที่ 22 ธันวาคม 2532 บนพื้นที่ประมาณ 1,917 ไร่ ในตำบลคลองจิก ตำบลบางกระสั้น อำเภอบางปะอิน จ.พระนครศรีอยุธยา การใช้พื้นที่แบ่งเป็น

1. พื้นที่เขตอุตสาหกรรมทั่วไป แบ่งออกเป็น 2 Phase ซึ่งประกอบด้วย โรงงานอุตสาหกรรม เหล็ก อาหาร ยารักษาโรค ปุ๋ย อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และเคมีมากกว่า 50 บริษัท ซึ่งภายในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอินนั้น มีทั้งบริษัทที่ได้รับการรับรองระบบมาตรฐานต่างๆแล้วและยังมิได้รับมาตรฐาน

2. พื้นที่เขตอุตสาหกรรมส่งออก

3. พื้นที่ที่อยู่อาศัยพาณิชยกรรม

⁶⁵สำนักงานโยมกรฐบาล, “แถลงการณ์นโยบายรัฐบาล”, (นโยบายที่ดินทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม), 18 กุมภาพันธ์ 2551, <http://www.thaigov.go.th_html>, 9 ตุลาคม 2551.

ระบบสาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวก

จัดให้มีระบบสาธารณูปโภคต่างๆ เพื่อรองรับการประกอบอุตสาหกรรมอย่างสมบูรณ์
แบบ ตามมาตรฐานที่ส่วนราชการต่างๆ กำหนดอัน ได้แก่

1. ระบบบำบัดน้ำเสียส่วนกลาง ขนาดบำบัดน้ำเสียได้ 12,000 ลบ. เมตร/วัน
2. ระบบกำจัดขยะมูลฝอย ขนาดเผากำจัดขยะมูลฝอยได้ 27 ตัน/วัน
3. ระบบประปา ขนาดกำลังการผลิต 15,000 ลบ.เมตร/วัน
4. ระบบโทรศัพท์ จำนวน 2048 คู่สาย
5. สถานีไฟฟ้าย่อยบางกระสัน ขนาด 2 x 40 MVA.

6. ถนนประธาน คสล. ขนาด 4 ช่องจราจรเขตทาง 35 เมตร
7. ถนนสาย คสล. ขนาด 2 ช่องจราจรเขตทาง 27.5 เมตร
8. ถนนสายซอย คสล. ขนาด 2 ช่องจราจรเขตทาง 15 เมตร

และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เช่น

- สำนักงานนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน โดยการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
- สำนักงานศุลกากร โดยกรมศุลกากร
- ไทยประชา อพาร์ทเมนต์ ห้องพักพร้อมเฟอร์นิเจอร์ ขนาดต่างๆ⁶⁶

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กระสุน บุญอำพล ได้ทำการวิจัยเรื่อง ทัศนคติของหัวหน้าครัวเรือนที่มีต่อการจัดการ
ทรัพยากรธรรมชาติ อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะชุมพร การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทัศนคติ
ของหัวหน้าครัวเรือนรอบอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะชุมพร ที่มีต่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อ
วิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติของหัวหน้าครัวเรือนรอบอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะชุมพร ที่มี
ต่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ผลการวิจัยพบว่าหัวหน้าครัวเรือนรอบอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะ
ชุมพรมีทัศนคติต่อการจัดการอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะชุมพรอยู่ในระดับปานกลาง โดยพบว่าระดับ
การศึกษา อาชีพ ประเภทการถือครองที่ดิน ภาระหนี้สิน และความรู้ความเข้าใจเป็นปัจจัยที่มี
อิทธิพลต่อทัศนคติที่มีต่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติของหัวหน้าครัวเรือนรอบอุทยานแห่งชาติ
หมู่เกาะชุมพร ส่วนปัจจัยที่ไม่มีอิทธิพลต่อทัศนคติต่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติได้แก่ รายได้

⁶⁶การนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน, “ข้อมูลการนิคมอุตสาหกรรมบางปะอินปี 2551”, (อัด
สำเนา)

การรับรู้ข่าวสาร และการพึงพิงทรัพยากรธรรมชาติผลการศึกษาศักยภาพของหัวหน้าครัวเรือนรอบอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะชุมพรนี้สามารถนำไปกำหนดแนวทางและวิธีการในการจัดการอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะชุมพรทั้งทางด้านทรัพยากรป่าไม้และทรัพยากรประมงให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อสังคมได้ โดยการให้ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในการจัดการทรัพยากรแก่ประชาชนกลุ่มเป้าหมาย เพื่อพัฒนาระดับทัศนคติที่ดีต่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ⁶⁷

กิตติ พงศ์มพัฒน์ ได้ทำการวิจัยเรื่องทัศนคติของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมไทยต่อมาตรฐานระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมสากล ISO 14000 มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาทัศนคติของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมไทยต่อมาตรฐานระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมสากล ISO14000 ผลการวิจัยพบว่า ผู้ประกอบการมีทัศนคติอยู่ในระดับสูง และยังเล็งเห็นความสำคัญและประโยชน์ของการยื่นขอรับรองมาตรฐานดังกล่าว นอกจากนี้ยังพบว่าความต้องการหรือนโยบายของผู้บริหารระดับสูงสุดตลอดจนภาพพจน์ที่ดีขึ้นในขององค์กรได้ก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นมูลเหตุจูงใจที่สำคัญ⁶⁸

โชคชัย กวีวิวิธชัย ศึกษาเรื่อง การเปิดรับสาร ความรู้ ทัศนคติ และการมีส่วนร่วมในระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมของเจ้าหน้าที่ในโรงพิมพ์ครุสภา ผลการวิจัยพบว่า

1. การเปิดรับข่าวสารเรื่องการจัดการสิ่งแวดล้อมจากสื่อมวลชนอยู่ในระดับมากที่สุด
2. มีความรู้เกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับปานกลาง
3. มีทัศนคติต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับปานกลาง
4. การมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับมาก
5. การเปิดรับสารเพศและอายุ มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อม⁶⁹

⁶⁷กระสุน บุญอำพล, “ทัศนคติของหัวหน้าครัวเรือนที่มีต่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะชุมพร”, วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์), 2546 , 98 หน้า.

⁶⁸กิตติ พงศ์มพัฒน์, อ่างโน วัลลียา นีวาตวงศ์, “ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมของโรงงานในเขตนิคมอุตสาหกรรมกับการเข้าสู่มาตรฐานระบบจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14000”, วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหิดล), 2544, 96 หน้า.

⁶⁹โชคชัย กวีวิวิธชัย, “การเปิดรับสาร ความรู้ ทัศนคติ และการมีส่วนร่วมในระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมของเจ้าหน้าที่ในโรงพิมพ์ครุสภา”, วิทยานิพนธ์ครุศาสตรอุตสาหกรรมมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี), 2544, 85 หน้า.

ปณยา ทองเหลือง ศึกษาเรื่อง การปรับตัวในการทำงานของพนักงานระดับหัวหน้างานต่อระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO14001 : ศึกษากรณี บริษัท เอก โค้ (ประเทศไทย) จำกัด วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการปรับตัวในการทำงานต่อระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO14001 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ต่อระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 ผลการวิจัยพบว่า พนักงานระดับหัวหน้างานมีความรู้ในระดับสูง มีการปรับตัวในการทำงานระดับสูง พนักงานระดับหัวหน้างานที่มีการศึกษา รายได้ แยกต่าง มีการปรับตัวในการทำงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ⁷⁰

ราม ทิพย์รส ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของพนักงานในการจัดการสิ่งแวดล้อม : ศึกษาเฉพาะกรณี บริษัท เอ็นอีซี โทคิน อิเล็กทรอนิกส์ (ประเทศไทย) จำกัด ผลการวิจัยพบว่า พนักงานบริษัท เอ็นอีซี โทคิน อิเล็กทรอนิกส์ (ประเทศไทย) จำกัด มีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับมาก ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมของพนักงาน บริษัท เอ็นอีซี โทคิน อิเล็กทรอนิกส์ (ประเทศไทย) จำกัด ได้แก่ อายุ การศึกษา ตำแหน่ง ระยะเวลาทำงาน กับบริษัท การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อม ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อม และผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการเข้าไปมีส่วนร่วม⁷¹

ประสาน ดาราเย็น ศึกษาเรื่อง ทักษะคติของพนักงานต่อระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO14001 บริษัท ไทยแอโรว์ จำกัด (โรงงานฉะเชิงเทรา) มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาทัศนคติของพนักงานต่อการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 ผลการวิจัยพบว่า

1. พนักงานของบริษัท ไทยแอโรว์ จำกัด (โรงงานฉะเชิงเทรา) มีทัศนคติต่อระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO14001 ของบริษัทฯ โดยรวมและรายได้อยู่ในระดับดี
2. พนักงานที่มีเพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ระดับตำแหน่ง ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน อัตราเงินเดือนรวม และหน่วยงานที่สังกัด มีทัศนคติต่อระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO14001ของบริษัทไทยแอโรว์ จำกัด (โรงงานฉะเชิงเทรา) โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่าง

⁷⁰ปณยา ทองเหลือง, “การปรับตัวในการทำงานของพนักงานระดับหัวหน้างานต่อระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO14001 : ศึกษากรณี บริษัท เอก โค้ (ประเทศไทย) จำกัด”, วิทยานิพนธ์ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์), 2544, 155 หน้า.

⁷¹ราม ทิพย์รส, “การมีส่วนร่วมของพนักงานในการจัดการสิ่งแวดล้อม : ศึกษาเฉพาะกรณี บริษัท เอ็นอีซี โทคิน อิเล็กทรอนิกส์(ประเทศไทย) จำกัด” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์), 2547, 110 หน้า.

ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ⁷²

ศิริลักษณ์ จันโสภา เรื่อง การมีส่วนร่วมของพนักงานบริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัดต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO14001 มาใช้พัฒนาองค์กร วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมและปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม รวมถึงปัญหาและอุปสรรคของพนักงานบริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด ต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO14001 ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมทั้ง 4 ด้านคือ ด้านการวางแผน ด้านการปฏิบัติงาน ด้านผลประโยชน์ที่ได้รับ และ ด้านการตรวจติดตามอยู่ในระดับมาก และปัจจัยส่วนบุคคลด้าน อายุ รายได้ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน ลักษณะการทำงานที่แตกต่างกัน จะทำให้การมีส่วนร่วมของพนักงานในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO14001 มาใช้พัฒนาองค์กรแตกต่างกันซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ยกเว้นปัจจัยส่วนบุคคลในด้านเพศ⁷³

คงเด่น คำแดง ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาผลการดำเนินการและผลกระทบจากการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 ที่ใช้ในมหาวิทยาลัยกรุงเทพ วิทยาเขตรังสิต วัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาผลการดำเนินการและผลกระทบและระดับความคิดเห็น ของการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO14001 ที่ใช้ในมหาวิทยาลัยกรุงเทพ วิทยาเขตรังสิต ผลการวิจัยพบว่า

1.กลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

2.ผลการศึกษาเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ อาจารย์และคณะกรรมการจัดทำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม เกี่ยวกับผลการดำเนินการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 พบว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ตำแหน่งงานที่แตกต่างกันคืออาจารย์และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติกรกับคณะกรรมการจัดทำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ไม่มีผลต่อระดับความคิดเห็นของการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO14001 ที่ใช้ในมหาวิทยาลัยกรุงเทพ วิทยาเขตรังสิต⁷⁴

⁷²ประสาน ดาราเย็น, “ทัศนคติของพนักงานต่อระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 บริษัท ไทยแอร์ โรว์ จำกัด (โรงงานฉะเชิงเทรา)”, สารนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ), 2546, 80 หน้า.

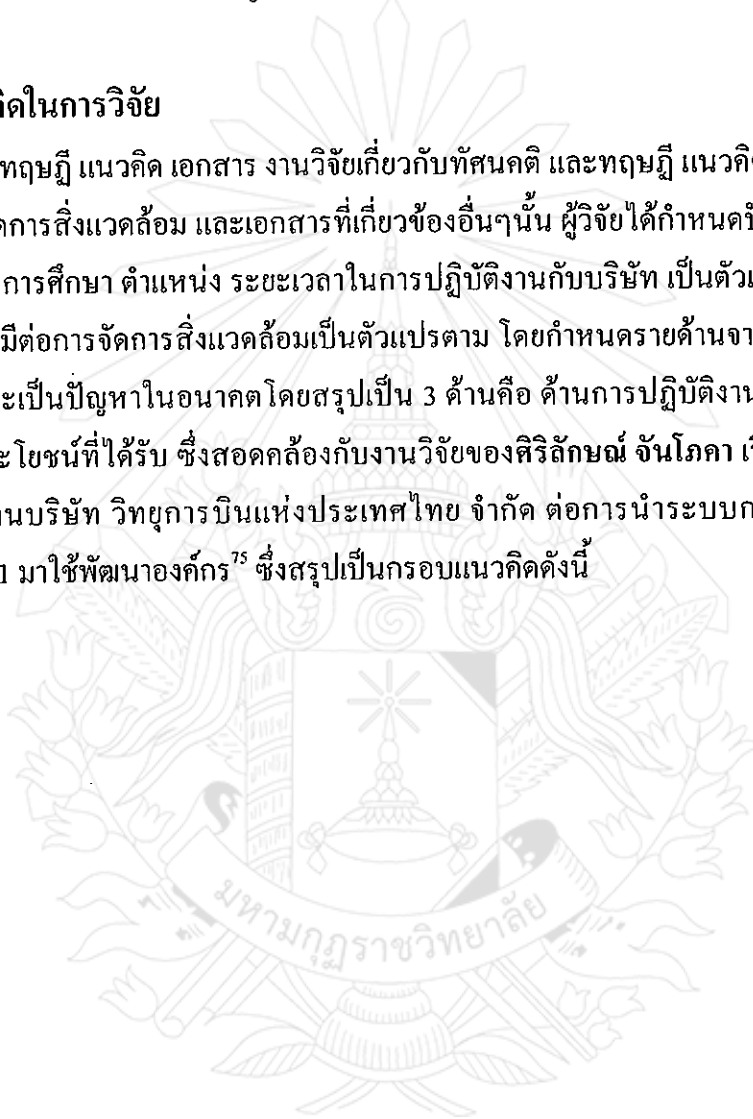
⁷³ศิริลักษณ์ จันโสภา, “การมีส่วนร่วมของพนักงานบริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัดต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO14001 มาใช้พัฒนาองค์กร”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร), 2548, 90 หน้า.

⁷⁴คงเด่น คำแดง, “การศึกษาผลการดำเนินการและผลกระทบจากการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 ที่ใช้ในมหาวิทยาลัยกรุงเทพ วิทยาเขตรังสิต”, สารนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร), 2548, 85 หน้า.

ประพันธ์ ทองพุ่ม ทำการวิจัยเรื่อง ความรู้เจตคติต่อระบบ ISO14001 ของพนักงาน บริษัท ปูนซีเมนต์ไทย (ทุ่งสง) จำกัด ผลการวิจัยพบว่า พนักงานมีระดับเจตคติต่อระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ด้านการปฏิบัติงาน ด้านประโยชน์ที่ได้รับ ด้านการตรวจติดตาม และด้านภาพพจน์ของบริษัท อยู่ในระดับสูง ยกเว้น ด้านเอกสารและข้อกำหนดอยู่ในระดับปานกลาง และพนักงานต่างมีความรู้ความเข้าใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

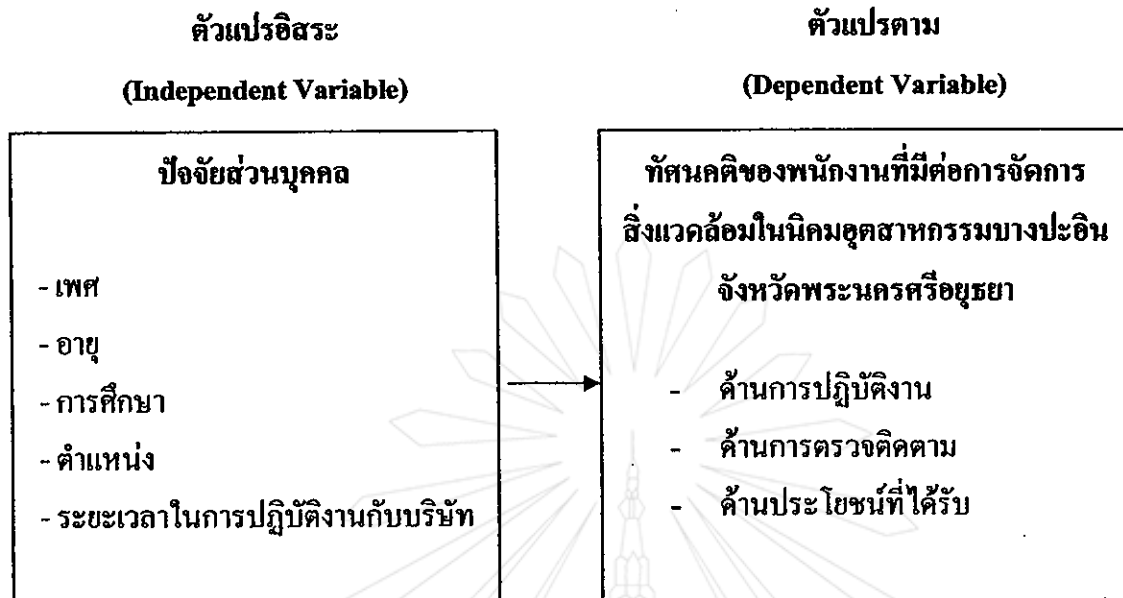
2.6 สรุปกรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาทฤษฎี แนวคิด เอกสาร งานวิจัยเกี่ยวกับทัศนคติ และทฤษฎี แนวคิด เอกสาร งานวิจัยเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อม และเอกสารที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ นั้น ผู้วิจัยได้กำหนดปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา ตำแหน่ง ระยะเวลาในการปฏิบัติงานกับบริษัท เป็นตัวแปรอิสระ และกำหนดทัศนคติที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมเป็นตัวแปรตาม โดยกำหนดรายด้านจากปัญหาที่ เคยพบและสิ่งทีอาจจะเป็นปัญหาในอนาคต โดยสรุปเป็น 3 ด้านคือ ด้านการปฏิบัติงาน ด้านการตรวจติดตาม ด้านประโยชน์ที่ได้รับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศิริลักษณ์ จันโกลา เรื่อง การมีส่วนร่วมของพนักงานบริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด ต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO14001 มาใช้พัฒนาองค์กร⁷⁵ ซึ่งสรุปเป็นกรอบแนวคิดดังนี้

⁷⁵ศิริลักษณ์ จันโกลา, “การมีส่วนร่วมของพนักงานบริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัดต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO14001 มาใช้พัฒนาองค์กร”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร), 2548, 90 หน้า.

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ทัศนคติของพนักงานที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” ครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามลำดับดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เทคนิคและวิธีการสุ่มตัวอย่าง
- 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.4 การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
- 3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร (Population)

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ พนักงานที่ปฏิบัติงานอยู่ในบริษัทซึ่งผ่านการรับรองระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมแล้วในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน Phase1 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งพบว่ามีจำนวน 2 บริษัทที่มีพนักงาน โดยรวมทั้งสิ้น 2,600 คน¹

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง (Samples)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ พนักงานที่ปฏิบัติงานอยู่ในบริษัทซึ่งผ่านการรับรองระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมแล้วในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน Phase1 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยผู้วิจัยได้ใช้วิธีการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการเปิดตารางการกำหนด

---

¹การนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน, “ข้อมูลการนิคมอุตสาหกรรมบางปะอินปี 2551”, (อัดสำเนา).

ขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ Morgan² ที่ประชากร 2,600 คน ซึ่งได้กลุ่มตัวอย่าง 335 คน และเพื่อให้จำนวนกลุ่มตัวอย่างเพิ่มขึ้นอันจะมีผลดีต่อการวิจัย ผู้วิจัยจึงแบ่งประชากรออกเป็น 5 ส่วนอีก 1 ครั้ง แล้วนำตัวแทนแต่ละส่วนๆละ 1 ท่าน มาเพิ่มในกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการเปิดตาราง คือ 335 คน จึงได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 340 คน

3.2 เทคนิคและวิธีการสุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยดำเนินการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งหลายชั้น (Multi Random Sampling) ดังนี้

3.2.1 ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบสัดส่วน (Proportional Random Sampling) โดยการหาสัดส่วนของประชากร 2,600 ต่อ 340 โดยใช้สูตรการหาสัดส่วน ดังนี้

$$n = \frac{n_1 \times N_1}{N}$$

n แทนจำนวนตัวอย่างโดยแบ่งตามสัดส่วนประชากร

N_1 แทนจำนวนประชากรแต่ละพื้นที่

n_1 แทนจำนวนตัวอย่างทั้งหมด

N จำนวนประชากร

ตารางที่ 3.1 แสดงวิธีการสุ่มตัวอย่างตามสัดส่วน

ลำดับที่	บริษัท	จำนวนพนักงาน ทั้งสิ้น (คน)	สูตร $n = \frac{n_1 \times N_1}{N}$	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
1	A	1,755	$\frac{340 \times 1,755}{2,600}$	230
2	B	845	$\frac{340 \times 845}{2,600}$	110
รวมพนักงานทั้งสิ้น (คน)		2,600		340

²วีรวรรณ ชินะตระกูล, การทำวิจัยทางการศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : คณะครุศาสตร์
อุตสาหกรรมสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าฯ ลาดกระบัง, 2542), หน้า 30.

3.2.2 ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Random Sampling) หลังจากได้จำนวนประชากรตามข้อ 3.2.1 แล้ว ผู้วิจัยจึงแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ส่วน ตามจำนวนที่กำหนดและมอบให้ตัวแทนของบริษัททั้งสองนำไปแจกให้กับพนักงานโดยไม่เจาะจงให้ครบตามที่กำหนด

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaires) ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องโดยแบ่งโครงสร้างของแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นแบบสอบถามเลือกตอบ (Check – List) ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา ตำแหน่งงาน ระยะเวลาในการปฏิบัติงานกับบริษัท

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติของพนักงานที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ทั้งหมด 3 ด้าน ได้แก่

1. ด้านการปฏิบัติงาน	8 ข้อ
2. ด้านการตรวจติดตาม	8 ข้อ
3. ด้านประโยชน์ที่ได้รับ	8 ข้อ
รวมทั้งสิ้น	24 ข้อ

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามโดยใช้มาตรวัดแบบ Likert scale³ ซึ่งจะมีข้อคำถามที่ใช้วัด 5 ระดับ (Rating Scale) มีคำตอบแบบ 5 ตัวเลือก แบ่งเป็นคำถามที่ข้อความเชิงบวก 14 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1,3,5,7,10,12,14,16,17,19,20,21,22,24 และคำถามที่ข้อความเชิงลบ 10 ข้อ ได้แก่ ข้อ 2,4,6,8,9,11,13,15,18,23 รวมทั้งหมด 24 ข้อ มีเกณฑ์การวัด ดังนี้

		คะแนนเชิงบวก		คะแนนเชิงลบ	
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้คะแนน	5	คะแนน	1	คะแนน
เห็นด้วย	ให้คะแนน	4	คะแนน	2	คะแนน
ไม่แน่ใจ	ให้คะแนน	3	คะแนน	3	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	ให้คะแนน	2	คะแนน	4	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้คะแนน	1	คะแนน	5	คะแนน

³ พวงรัตน์ ทวีรัตน์, วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์, พิมพ์ครั้งที่ 6, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2538), หน้า 112-114.

จากเกณฑ์การวัดดังกล่าว สามารถจัดช่วงคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1 - 5 คะแนนโดยกำหนดการแบ่งช่วงคะแนนออกเป็น 5 ช่วงได้ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ช่วงชั้นคะแนน} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{ระดับการวัด}} \\ &= \frac{5-1}{5} \\ &= 0.80 \end{aligned}$$

จะได้ช่วงค่าเฉลี่ยและเกณฑ์การแปลผลเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ช่วงค่าเฉลี่ย	การแปลผล
1.00 – 1.80	มีทัศนคติในระดับต่ำที่สุด
1.81 – 2.60	มีทัศนคติในระดับต่ำ
2.61 – 3.40	มีทัศนคติในระดับปานกลาง
3.41 – 4.20	มีทัศนคติในระดับสูง
4.21 – 5.00	มีทัศนคติในระดับสูงที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิด (Open-ended) เพื่อสอบถามข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทัศนคติของพนักงานที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อม ในนิคมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการปฏิบัติงาน ด้านการตรวจติดตาม ด้านประโยชน์ที่ได้รับ

3.4 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

สำหรับการสร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีวิธีการดำเนินการดังนี้

- 3.4.1 ศึกษาค้นคว้าทฤษฎี แนวความคิด และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 3.4.2 สร้างเครื่องมือตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานในการวิจัยและให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์ที่กำหนดไว้

3.4.3 นำเครื่องมือที่ได้ไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ดำเนินการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ซึ่งผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

1. ผศ.ดร. ไพโรจน์ บัวสุข

ตำแหน่ง : อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

2. ดร.ปัญญา กล้ายเดช

ตำแหน่ง : อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

3. คุณ มณฑา ประคิฐา

ตำแหน่ง : วิศวกรมสิ่งแวดล้อมและเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยอาชีวอนามัย

4. คุณ อัญชลี สังข์ทอง

ตำแหน่ง : เลขานุการและเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยระดับหัวหน้างาน

5. คุณ สมกล้า ชาญธนกิจวานิชย์

ตำแหน่ง : เจ้าหน้าที่ประสานงานระบบมาตรฐาน (ISO Coordinator)

สำหรับการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือผู้วิจัยนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) เชิงเนื้อหาแล้วนำมาวิเคราะห์ตามวิธีการทดสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Object Congruence : IOC)⁴ หรือ IOC ซึ่งผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องหรือค่า IOC โดยรวมเท่ากับ 0.959 และรายข้ออยู่ระหว่าง 0.80-1.00 ซึ่งมีค่าดัชนีมากกว่า 0.67 จึงมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา
สูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ

IOC แทนดัชนีความสอดคล้อง

$\sum R$ แทนผลรวมของคะแนนความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ

N แทนจำนวนผู้เชี่ยวชาญ

⁴พิสนุ ฟองศรี, วิจัยทางการศึกษา, พิมพ์ครั้งที่ 4, (กรุงเทพมหานคร : บริษัท พรอพเพอร์ตี้พริ้นท์จำกัด, 2550), หน้า 109.

3.4.5 ภายหลังจากนำเครื่องมือที่ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและแก้ไขและปรับปรุงเรียบร้อยแล้ว จึงนำไปทดลอง (Type out) ใช้กับพนักงานที่มีโชกลุ่มตัวอย่าง 30 ชุด คือ พนักงานภายในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน Phase 2 เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือโดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (@ - Coefficient)⁵ ใช้สูตรดังนี้

$$\text{สูตร } @ = \frac{k}{k-1} \left(\frac{1 - s_1^2}{s_x^2} \right)$$

เมื่อ @ แทนค่า สัมประสิทธิ์อัลฟา
 k แทนค่า จำนวนข้อสอบทั้งหมด
 S₁ แทนค่า ผลรวมของค่า ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ
 S_x² แทนค่า ความแปรปรวนของคะแนนรวม

ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.949 และปรับปรุงเครื่องมือเป็นฉบับที่ใช้จริง

3.4.6 นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์แล้วไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยต่อไป

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

3.5.1 ผู้วิจัยขอหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัย และนำเสนอต่อผู้บริหารแต่ละบริษัทเพื่ออนุมัติ

3.5.2 ผู้วิจัยจัดแบ่งแบบสอบถามเป็น 2 ชุด คือ บริษัท A จำนวน 230 ฉบับ และบริษัท B จำนวน 110 ฉบับ และจัดส่งให้กับตัวแทนของบริษัททั้งสองเพื่อนำไปแจกจนครบตามจำนวนที่กำหนด ใช้ระยะเวลารวบรวมข้อมูล 3 สัปดาห์

3.5.3 ผู้วิจัยรับแบบสอบถามที่ได้ตอบแบบสอบถามเรียบร้อยแล้วจากตัวแทนบริษัทกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาทั้งหมดแล้วจึงนำมาทำการวิเคราะห์ต่อไป

⁵ กัลยา วานิชบัญชา, การใช้ SPSS FOR WINDOWS ในการวิเคราะห์ข้อมูล, (คณะพาณิชยศาสตร์และบัญชี : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546), หน้า 449.

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยนี้ได้ดำเนินการ โดยนำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ มีขั้นตอน ดังนี้

3.6.1 ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล โดยหาค่าสถิติพื้นฐานคือค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

3.6.2 ศึกษาทัศนคติของพนักงานที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมในนิคมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยาของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3.6.3 ทดสอบสมมติฐานการวิจัย โดยการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับทัศนคติของพนักงานที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมในนิคมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา ตำแหน่ง ระยะเวลาการปฏิบัติงานกับบริษัท ด้วยสถิติไคว-สแควร์ (Chi-square)

3.6.4 วิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทัศนคติของพนักงานที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมในนิคมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยใช้การแจกแจงค่าความถี่ (Frequency)

3.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.7.1 สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแปรอิสระ นำเสนอโดยใช้สถิติร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

1. การหาค่าร้อยละ (Percentage)⁶

$$P = \frac{X \times 100}{N}$$

P แทนค่าร้อยละ

X แทนค่าจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

N แทนจำนวนประชากร

⁶นิลา เมธธาวิชัย, วิทยาการวิจัย, (กรุงเทพมหานคร : สถาบันราชภัฏธนบุรี, 2543), หน้า

2. การหาค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ (Mean)⁷

$$\bar{X} = \frac{\sum fx}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทนค่าเฉลี่ย

$\sum fx$ แทนผลรวมผู้ตอบแบบสอบถาม

N แทนจำนวนประชากร

3. หาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)⁸

$$S.D. = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทนค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum X^2$ แทนผลรวมของผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละระดับยกกำลังสอง

$(\sum X)^2$ แทนผลรวมของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดยกกำลังสอง

N แทนจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

⁷สังศรี ชมภูวงศ์, การวิจัย, (นครศรีธรรมราช : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช, 2547), หน้า 55.

⁸ล้วน สายยศ, เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : สุวีระยาสาส์น, 2550), หน้า 53.

3.7.2 สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ใช้เพื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามนำเสนอโดยใช้สถิติ Chi-square⁹ ดังนี้

สูตร

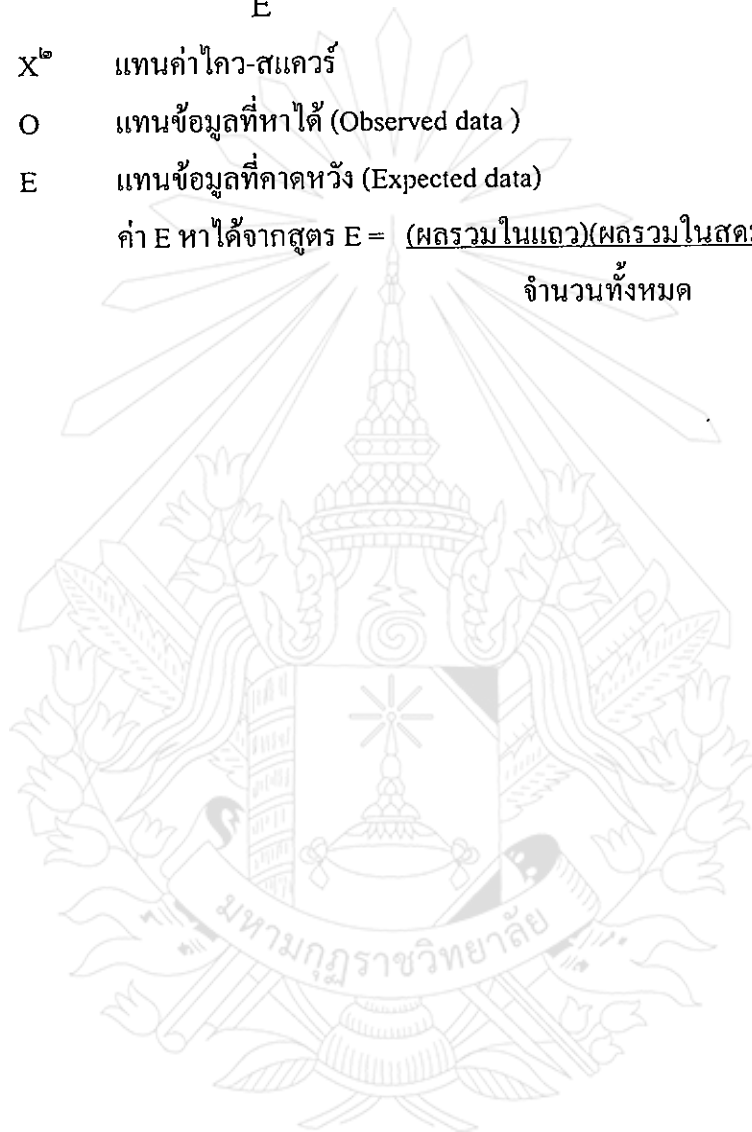
$$X^2 = \frac{\sum (O-E)^2}{E}$$

X^2 แทนค่าไคว-สแควร์

O แทนข้อมูลที่ทำได้ (Observed data)

E แทนข้อมูลที่คาดหวัง (Expected data)

ค่า E หาได้จากสูตร $E = \frac{(\text{ผลรวมในแถว})(\text{ผลรวมในสดมภ์})}{\text{จำนวนทั้งหมด}}$

⁹วิเชียร ประเสริฐและบัณฑิต บุญสนอง, ระเบียบวิธีวิจัย, (ขอนแก่น : ขอนแก่นการพิมพ์, 2549), หน้า 119.

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย เรื่องทัศนคติของพนักงานที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาทัศนคติของพนักงานที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับทัศนคติของพนักงานที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทัศนคติของพนักงานที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้คือ พนักงานซึ่งปฏิบัติงานอยู่ในบริษัทซึ่งผ่านการรับรองระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมแล้ว ในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน Phase1 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 340 คน โดยสุ่มตัวอย่างแบบหลายชั้นคอนและใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลและประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์และแปลผลความหมายของข้อมูลโดยใช้ตารางประกอบคำบรรยาย มีรายละเอียดดังนี้

4.1 สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้สื่อความหมายในการวิจัย

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลมี 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา ตำแหน่ง ระยะเวลาการปฏิบัติงานกับบริษัท ใช้การวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 ทัศนคติของพนักงานที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ตอนที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับทัศนคติต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นการทดสอบสมมติฐานการวิจัยโดยสถิติไคว์สแควร์ (Chi-square)

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทัศนคติของพนักงานที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมในนิคมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ใช้การวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency)

4.1 สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้สื่อความหมายในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้สัญลักษณ์และอักษรย่อเพื่อสื่อความหมายในการวิจัย ดังต่อไปนี้

μ	$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
σ	S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
df.		แทน	ขั้นของความอิสระ (Degree of freedom)
Sig.		แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ (Significance)
X^2		แทน	ค่า Chi-square

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ การศึกษาคำแหน่ง ระยะเวลาในการปฏิบัติงานกับบริษัท ผู้วิจัยได้ทำการประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์แสดงการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม โดยหาค่าความถี่ (Frequency) และสถิติร้อยละ (Percentage) จำแนกตามตัวแปรอิสระ ดังนี้

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	120	35.3
หญิง	220	64.7
รวม	340	100.0

จากตารางที่ 4.1 พบว่าพนักงานกลุ่มตัวอย่างจำนวน 340 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 220 คน คิดเป็นร้อยละ 64.7 รองลงมาเป็นเพศชาย จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 35.3

ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
18-25 ปี	90	26.5
26-35 ปี	179	52.6
36-45 ปี	56	16.5
มากกว่า 45 ปี	15	4.4
รวม	340	100.0

จากตารางที่ 4.2 พบว่า พนักงานส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 26-35 ปี จำนวน 179 คน คิดเป็นร้อยละ 52.6 รองลงมาอายุ 18-25 ปี จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 26.5 อายุ 36-45 ปี จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 16.5 และอายุมากกว่า 45 ปี จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 4.4 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 แสดงจำนวน และ ร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามการศึกษา

การศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มัธยมศึกษาตอนต้น	5	1.5
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	77	22.6
อนุปริญญา/ปวท./ปวส.	97	28.5
ปริญญาตรี	130	38.2
ปริญญาโท	31	9.1
รวม	340	100.0

จากตารางที่ 4.3 พบว่า พนักงานส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี จำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 38.2 รองลงมาที่มีการศึกษาระดับอนุปริญญา/ปวท./ปวส. จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 28.5 มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 22.5 และปริญญาโท จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 9.1 และมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.5 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 แสดงจำนวน และ ร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตำแหน่ง

ตำแหน่ง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
พนักงานสายการผลิต	122	35.9
พนักงานสำนักงาน,ช่างเทคนิค,หัวหน้างาน	94	27.6
เจ้าหน้าที่สำนักงาน,วิศวกร,หัวหน้างาน	109	32.1
ระดับกลาง		
หัวหน้างานระดับสูง,ผู้จัดการ	15	4.4
รวม	340	100.0

จากตารางที่ 4.4 พบว่า พนักงานส่วนใหญ่มีตำแหน่งพนักงานสายการผลิต จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 35.9 และเจ้าหน้าที่สำนักงาน,วิศวกร,หัวหน้างานระดับกลางจำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 32.1 และพนักงานสำนักงานช่างเทคนิคหัวหน้างานจำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 27.6 ตำแหน่งที่ต่ำคือหัวหน้างานระดับสูง, ผู้จัดการ จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 4.4 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.5 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระยะเวลาในการปฏิบัติงานกับบริษัท

ระยะเวลาในการปฏิบัติงานกับบริษัท	จำนวน (คน)	ร้อยละ
น้อยกว่า 1 ปี	30	8.8
1-3 ปี	120	35.3
4-6 ปี	118	34.7
7-10 ปี	57	16.8
มากกว่า 10 ปี	15	4.4
รวม	340	100.0

จากตารางที่ 4.5 พบว่า พนักงานส่วนใหญ่ปฏิบัติงานกับบริษัทเป็นระยะเวลา 1-3 ปี จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 35.3 และในช่วง 4-6 ปี จำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 34.7 และในช่วง 7-10 ปี จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 16.8 น้อยกว่า 1 ปี จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 8.8 และสุดท้ายคือน้อยกว่า 10 ปี จำนวน 15คน คิดเป็นร้อยละ 4.4 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ทักษะของพนักงานที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับทักษะของพนักงานที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ดังนี้

ตารางที่ 4.6 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทัศนคติต่อการจัดสิ่งแวดล้อมในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยรวม

ทัศนคติ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านการปฏิบัติงาน	4.122	.332	สูง
2. ด้านการตรวจติดตาม	4.068	.430	สูง
3. ด้านประโยชน์ที่ได้รับ	4.177	.347	สูง
รวม	4.122	.309	สูง

จากตารางที่ 4.6 พบว่า โดยรวมพนักงานมีทัศนคติต่อการจัดสิ่งแวดล้อมในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา อยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า พนักงานมีทัศนคติด้านประโยชน์ที่ได้รับ ด้านการปฏิบัติงาน ด้านการตรวจติดตาม อยู่ในระดับสูงตามลำดับ

ตารางที่ 4.7 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทัศนคติต่อการจัดสิ่งแวดลอม
 ในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการปฏิบัติงาน

ด้านการปฏิบัติงาน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ท่านมีความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดลอมมากขึ้นและสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง	4.23	0.547	สูงที่สุด
**2. การเข้าร่วมกิจกรรมการจัดการสิ่งแวดลอมไม่ได้ทำให้ความคล่องตัวในการทำงานลดลง	3.94	0.734	สูง
3. ท่านปฏิบัติงานภายใต้การจัดการสิ่งแวดลอมด้วยความเต็มใจ	4.22	0.521	สูงที่สุด
**4. การจัดการสิ่งแวดลอมเป็นเรื่องที่ไม่ยุ่งยาก และซับซ้อน	4.00	0.696	สูง
5. ท่านคิดว่าการจัดการสิ่งแวดลอมทำให้คุณภาพชีวิตการทำงานที่ดีขึ้น	4.17	0.689	สูง
**6. การจัดการสิ่งแวดลอมไม่ได้ทำให้ท่านต้องทำงานเพิ่มมากขึ้น	3.98	.7036	สูง
7. ท่านคิดว่าปัญหาสิ่งแวดลอมเป็นงานที่ทุกฝ่ายต้องร่วมมือกันแก้ไขอย่างจริงจัง	4.48	0.616	สูงที่สุด
**8. สิ่งแวดลอมหรือมลภาวะขององค์กรจำเป็นต้องมีการจัดการ	3.94	0.671	สูง
รวม	4.12	0.332	สูง

** ปรับจากคำถามเชิงลบเป็นคำถามเชิงบวก

จากตารางที่ 4.7 พบว่า พนักงานมีทัศนคติต่อการจัดสิ่งแวดลอมในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า พนักงานต่างมีความสำนึกให้หน้าที่ของตนเอง เช่น ปัญหาสิ่งแวดลอมเป็นงานที่ทุกฝ่ายต้องร่วมมือกันแก้ไขอย่างจริงจัง ซึ่งพนักงานต่างยังความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดลอมและสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้องและเต็มใจ อีกทั้งการจัดการสิ่งแวดลอมทำให้คุณภาพชีวิตดีขึ้น และเป็นเรื่องที่ไม่ได้ยุ่งยากซับซ้อนรวมและมิได้เพิ่มทำงานให้มากขึ้นนอกจากนั้นพนักงานยังมีความ

เข้าใจว่าสิ่งแวดล้อมหรือมลภาวะขององค์กรจำเป็นต้องมีการจัดการรวมทั้งการเข้าร่วมกิจกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อมไม่ได้ทำให้ความคล่องตัวในการทำงานลดลง

ตารางที่ 4.8 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทัศนคติต่อการจัดสิ่งแวดล้อมใน นิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการตรวจติดตาม

ด้านการตรวจติดตาม	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
** 1. ท่านคิดว่าการตรวจติดตามผลของการจัดการสิ่งแวดล้อมเป็นสิ่งที่ดี	4.00	.756	สูง
2. ท่านเชื่อว่าการตรวจติดตามการจัดการสิ่งแวดล้อมทำให้เกิดการแก้ไขและปรับปรุงสภาพแวดล้อมเป็นระบบมากขึ้น	4.15	.597	สูง
**3. การตรวจติดตามการจัดการสิ่งแวดล้อม แต่ละครั้งทำให้ท่านได้ตรวจสอบระบบการทำงาน	3.87	.808	สูง
4. การตรวจติดตามการจัดการสิ่งแวดล้อม ทำให้องค์กรเกิดการปรับปรุงงานด้านสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง	4.29	.655	สูงที่สุด
**5. ท่านคิดว่าการตรวจติดตามการจัดการสิ่งแวดล้อมทำให้การปฏิบัติงานเป็นขั้นตอนมากขึ้น	3.94	.801	สูง
6. การตรวจติดตามด้านสิ่งแวดล้อมทุกครั้งท่านให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี	4.15	.647	สูง
7. องค์กรจำเป็นต้องดำเนินการเฝ้าระวังและวัดผลกิจกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม	3.97	.841	สูง
8. การตรวจติดตามเป็นขั้นตอนที่สำคัญของการจัดการสิ่งแวดล้อม	4.18	.712	สูง
รวม	4.07	.430	สูง

** ปรับจากคำถามเชิงลบเป็นคำถามเชิงบวก

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ทัศนคติที่มีต่อการจัดสิ่งแวดล้อมในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการตรวจติดตาม อยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า การตรวจติดตามการจัดการสิ่งแวดล้อมทำให้องค์กรเกิดการปรับปรุงงานด้านสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง การ

ตรวจติดตามยังเป็นขั้นตอนที่สำคัญของการจัดการสิ่งแวดล้อมต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจซึ่งจะนำไปสู่การแก้ไขปรับปรุงสภาพแวดล้อมอย่างเป็นระบบ รวมทั้งการตรวจติดตามผลของการจัดการสิ่งแวดล้อมเป็นสิ่งที่ต้องกระทำเป็นประจำเป็นดั่งการเฝ้าระวังและวัดผลกิจกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม ซึ่งในการตรวจติดตามแต่ละครั้งเป็นการตรวจสอบระบบการทำงานอีกทางหนึ่งตามลำดับ

ตารางที่ 4.9 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทัศนคติต่อการจัดสิ่งแวดล้อมในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านประโยชน์ที่ได้รับ

ด้านประโยชน์ที่ได้รับ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ท่านคิดว่าการจัดการสิ่งแวดล้อมสร้างโอกาสและเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันทางการค้าทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ	4.30	.622	สูงที่สุด
**2. การจัดการสิ่งแวดล้อมช่วยให้องค์กรประหยัดค่าใช้จ่าย และไม่ต้องมีการลงทุนเพิ่ม	3.95	.650	สูง
3. ท่านรู้สึกภูมิใจที่บริษัทได้ดำเนินการจัดการสิ่งแวดล้อม	4.31	.561	สูงที่สุด
4. ท่านคิดว่าการจัดการสิ่งแวดล้อมเป็นประโยชน์ต่อบริษัทอย่างมาก	4.34	.545	สูงที่สุด
5. ท่านมีสุขภาพดีขึ้นหลังจากบริษัทได้ดำเนินการจัดการสิ่งแวดล้อม	3.99	.723	สูง
6. ท่านรู้สึกว่าการซื้อเสียงของบริษัทด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมเป็นที่ยอมรับของชุมชน	4.20	.614	สูง
**7. ท่านคิดว่าการจัดการสิ่งแวดล้อมนั้นมิใช่เป็นเพียงเพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่ดีต่อองค์กรเท่านั้น	4.01	.739	สูง
8. การที่องค์กรได้รับการรับรองระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมทำให้สิ่งแวดล้อมภายในบริษัทดีขึ้นและ พนักงานต่าง ๆ มีจิตสำนึกมากขึ้น	4.32	.647	สูงที่สุด
รวม	4.18	.347	สูง

** ปรับจากคำถามเชิงลบเป็นคำถามเชิงบวก

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ทักษะการจัดการสิ่งแวดล้อมในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการตรวจติดตาม อยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า พนักงานคิดว่าการจัดการสิ่งแวดล้อมเป็นประโยชน์ต่อบริษัทอย่างมากและการที่องค์กรได้รับการรับรองระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมนั้นนำไปสู่สิ่งแวดล้อมที่ดีขึ้นภายในบริษัทและพนักงานยังมีจิตสำนึกที่ดีขึ้น รู้สึกภูมิใจที่บริษัทได้ดำเนินการจัดการสิ่งแวดล้อมรวมทั้งยังเป็นการสร้างโอกาสและเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันทางการค้าทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ และเป็นที่ยอมรับจากของชุมชน การจัดการสิ่งแวดล้อมไม่ได้เป็นเพียงเพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่ดีต่อองค์กรเท่านั้นแต่ยังทำให้สุขภาพดีขึ้นหลังจากบริษัทได้ดำเนินการจัดการสิ่งแวดล้อมทั้งยังช่วยให้องค์กรประหยัดค่าใช้จ่ายและไม่ต้องมีการลงทุนใดๆ เพิ่ม ตามลำดับ

ตารางที่ 4.10 แสดงจำนวน และ ร้อยละของระดับทัศนคติที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยรวมและรายด้าน

ด้าน	ทัศนคติที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อม					
	ต่ำที่สุด	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงที่สุด	รวม
1. ด้านการปฏิบัติงาน	-	-	6	199	135	340
	-	-	1.8%	58.5 %	39.7%	100%
2. ด้านการตรวจติดตาม	-	4	14	180	142	340
	-	1.2%	4.1%	52.9%	41.8%	100%
3. ด้านประโยชน์ที่ได้รับ	-	-	7	177	156	340
	-	-	2.1%	52.1%	45.9%	100%
รวม	-	-	6	200	134	340
	-	-	1.8%	58.8%	39.4%	100%

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ทักษะทัศนคติที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยรวมพนักงานมีทัศนคติต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับสูง จำนวน 200 คน คิดเป็นร้อยละ 58.8 สูงที่สุด 134 คน คิดเป็นร้อยละ 39.4 และปานกลาง 6 คน คิดเป็นร้อยละ 1.8 ตามลำดับ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า

ด้านการปฏิบัติงานพนักงานส่วนใหญ่มีทัศนคติอยู่ในระดับสูง จำนวน 199 คน คิดเป็นร้อยละ 58.5 รองลงมาเป็นระดับสูงที่สุด 135 คน คิดเป็นร้อยละ 39.7 และระดับปานกลาง 6 คน คิดเป็นร้อยละ 1.8 ตามลำดับ

ด้านการตรวจติดตามพนักงานส่วนใหญ่มีทัศนคติอยู่ในระดับสูง จำนวน 180 คน คิดเป็นร้อยละ 52.9 ระดับสูงที่สุด 142 คน คิดเป็นร้อยละ 41.8 ระดับปานกลาง 14 คน ร้อยละ 4.1 และระดับต่ำ 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.2 ตามลำดับ

ด้านประโยชน์ที่ได้รับพนักงานส่วนใหญ่มีทัศนคติอยู่ในระดับสูง จำนวน 177 คน คิดเป็นร้อยละ 52.1 สูงที่สุด 156 คน คิดเป็นร้อยละ 45.9 ระดับปานกลาง 7 คน คิดเป็นร้อยละ 2.1 ตามลำดับ

**ตอนที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับทัศนคติที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อม
ในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา**

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อทดสอบสมมติฐาน โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป สำหรับสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน คือสถิติไคว์สแควร์ Chi-square ซึ่งมีผลการทดสอบสมมติฐานดังต่อไปนี้

สมมติฐานที่ 1 เพศมีความสัมพันธ์กับทัศนคติที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตารางที่ 4.11 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับทัศนคติที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยรวม

เพศ	ทัศนคติที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อม					รวม
	ต่ำที่สุด	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงที่สุด	
ชาย	0 .0%	0 .0%	2 .6%	77 22.6%	41 12.1%	120 35.3%
หญิง	0 .0%	0 .0%	4 1.2%	123 36.2%	93 27.4%	220 64.7%
รวม	0 .0%	0 .0%	6 1.8%	200 58.8%	134 39.4%	340 100.0%

$$X^2 = 2.205$$

$$df. = 2$$

$$Sig. = 0.332$$

จากตารางที่ 4.11 พบว่า เพศไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อนำมาหาความสัมพันธ์ในแต่ละด้านซึ่งมีผลการวิเคราะห์ตามตาราง 4.12 – 4.14 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.12 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับทัศนคติที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการปฏิบัติงาน

เพศ	ทัศนคติที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อม					
	ด้านการปฏิบัติงาน					
	ต่ำที่สุด	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงที่สุด	รวม
ชาย	0 .0%	0 .0%	3 .9%	73 21.5%	44 12.9%	120 35.3%
หญิง	0 .0%	0 .0%	3 .9%	126 37.1%	91 26.8%	220 64.7%
รวม	0 .0%	0 .0%	6 1.8%	199 58.5%	135 39.7%	340 100.0%

$$X^2=1.168$$

$$df.= 2$$

$$Sig.= 0.558$$

จากตารางที่ 4.12 พบว่า เพศไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการปฏิบัติงาน

ตารางที่ 4.13 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับทัศนคติที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการตรวจติดตาม

เพศ	ทัศนคติที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อม					
	ด้านการตรวจติดตาม					
	ต่ำที่สุด	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงที่สุด	รวม
ชาย	0 .0%	0 .0%	8 2.4%	70 20.6%	42 12.4%	120 35.3%
หญิง	0 .0%	4 1.2%	6 1.8%	110 32.4%	100 29.4%	220 64.7%
รวม	0 .0%	4 1.2%	14 4.1%	180 52.9%	142 41.8%	340 100.0%

$$X^2=8.159$$

$$df. = 3$$

$$Sig.0.043$$

จากตารางที่ 4.13 พบว่า เพศมีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการตรวจติดตาม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.14 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับทัศนคติที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านประโยชน์ที่ได้รับ

เพศ	ด้านประโยชน์ที่ได้รับ					รวม
	ต่ำที่สุด	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงที่สุด	
ชาย	0 .0%	0 .0%	3 .9%	70 20.6%	47 13.8%	120 35.3%
หญิง	0 .0%	0 .0%	4 1.2%	107 31.5%	109 32.1%	220 64.7%
รวม	0 .0%	0 .0%	7 2.1%	177 52.1%	156 45.9%	340 100.0%

$$X^2=3.401$$

$$df. = 2$$

$$Sig. = 0.183$$

จากตารางที่ 4.14 พบว่า เพศไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านประโยชน์ที่ได้รับ

สมมติฐานที่ 2 อายุมีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมในนิคมอุตสาหกรรม
บางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ตารางที่ 4.15 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับทัศนคติที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมในนิคม
อุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยรวม

อายุ	ทัศนคติที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อม โดยรวม					
	ต่ำที่สุด	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงที่สุด	รวม
18-25 ปี	0 .0%	0 .0%	3 .9%	66 19.4%	21 6.2%	90 26.5%
26-35 ปี	0 .0%	0 .0%	3 .9%	107 31.5%	69 20.3%	179 52.6%
36-45 ปี	0 .0%	0 .0%	0 .0%	24 7.1%	32 9.4%	56 16.5%
มากกว่า 45 ปี	0 .0%	0 .0%	0 .0%	3 .9%	12 3.5%	15 4.4%
รวม	0 .0%	0 .0%	6 1.8%	200 58.8%	134 39.4%	340 100.0%

$X^2=28.710$

df. = 6

Sig. = 0.000

จากตารางที่ 4.15 พบว่า อายุมีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมในนิคม
อุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไป
ตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

เมื่อนำมาหาความสัมพันธ์ในแต่ละด้านมีผลปรากฏตามตาราง 4.16 – 4.18 ดังต่อไปนี้

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

ทัศนคติของพนักงานที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาเรื่องทัศนคติของพนักงานที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผู้วิจัยใคร่ขอความร่วมมือจากท่านได้กรุณาตอบแบบสอบถามและให้ข้อเสนอแนะที่ตรงตามความเป็นจริงทุกข้อ ข้อมูลต่างๆ ที่ได้รับจากท่านในครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์และมีคุณค่าอย่างสูงต่อการศึกษาครั้งนี้และคำตอบของท่านจะไม่มีผลกระทบต่อท่านแต่ประการใด ผู้วิจัยจะเก็บคำตอบของท่านไว้เป็นความลับ ความจรรยาบรรณของนักวิจัยอย่างเคร่งครัด

2. แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 ไปถึงส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ทัศนคติของพนักงานที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิด (Open-ended) เพื่อสอบถามข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทัศนคติของพนักงานที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอื่นๆ

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความร่วมมือจากท่านเป็นอย่างดี ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้.

นส. สุปรียา เข้มสุนทร

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขารัฐศาสตร์การปกครอง
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ

หญิง

ชาย

2. อายุ

18 – 25 ปี

26-35 ปี

36-45 ปี

มากกว่า 45 ปี

3. การศึกษา

มัธยมศึกษาตอนต้น

มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.

อนุปริญญา/ปวท./ปวส.

ปริญญาตรี

ปริญญาโท

อื่นๆ (ระบุ).....

4. ตำแหน่ง

พนักงานสายการผลิต

พนักงานสำนักงาน , ช่างเทคนิค , หัวหน้างานระดับต้น

เจ้าหน้าที่สำนักงาน , วิศวกร , หัวหน้างานระดับกลาง

หัวหน้างานระดับสูง , ผู้จัดการ

5. ระยะเวลาในการปฏิบัติงานกับบริษัท

น้อยกว่า 1 ปี

1-3 ปี

4-6 ปี

7-10 ปี

มากกว่า 10 ปี

ตอนที่ 2 ทักษะคิของพนักงานที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

คำชี้แจง ต่อไปนี้เป็นข้อความเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อมมีจำนวน 24 ข้อขอให้ท่านอ่านข้อความแล้วพิจารณาว่าท่านเห็นด้วยกับข้อความแต่ละข้อนั้นเพียงใด แล้วตอบโดยการทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็น / ความรู้สึกของท่าน โดยแต่ละข้อความมีค่าความหมาย เป็น 5 ระดับ ดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	ท่านเห็นด้วยอย่างยิ่งกับข้อความนั้น
เห็นด้วย	หมายถึง	ท่านเห็นด้วยกับข้อความนั้น
ไม่แน่ใจ	หมายถึง	ท่านไม่แน่ใจกับข้อความนั้น
ไม่เห็นด้วย	หมายถึง	ท่านไม่เห็นด้วยกับข้อความนั้น
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	ท่านไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งกับข้อความนั้น

ตัวอย่าง

ข้อที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น / ความรู้สึก				
		เห็น ด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่ เห็น ด้วย	ไม่ เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
0	นโยบายด้านสิ่งแวดล้อมทุกคนจะต้องมีส่วนร่วมในการปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์		✓			

จากตัวอย่าง → แสดงว่า “ นโยบายด้านสิ่งแวดล้อมทุกคนจะต้องมีส่วนร่วมในการปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์” ระดับความคิดเห็น/ความรู้สึกของท่าน คือ เห็นด้วย

ข้อที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น / ความรู้สึก				
		เห็น ด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่ เห็น ด้วย	ไม่ เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง
	ด้านการปฏิบัติงาน					
1	การจัดการสิ่งแวดล้อม ทำให้ท่านมีเข้าใจ สิ่งแวดล้อมมากขึ้น และสามารถนำไปปฏิบัติ ได้อย่างถูกต้อง					
2	ท่านคิดว่าความคล่องตัวในการทำงานลดลงเมื่อ เข้าร่วมกิจกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม					
3	ท่านปฏิบัติงานภายใต้การจัดการสิ่งแวดล้อมด้วย ความยินดีและเต็มใจ					
4	ท่านคิดว่าการจัดการสิ่งแวดล้อมเป็นเรื่องที่ ยุ่งยาก และซับซ้อน					
5	ท่านคิดว่าการจัดการสิ่งแวดล้อมทำให้คุณภาพ ชีวิตการทำงานที่ดีขึ้น					
6	ท่านคิดว่าการจัดการสิ่งแวดล้อมทำให้ท่านต้อง ทำงานเพิ่มมากขึ้น					
7	ท่านคิดว่าปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นงานที่ทุกฝ่าย ต้องร่วมมือกันแก้ไขอย่างจริงจัง					
8	สิ่งแวดล้อมหรือมลภาวะขององค์กรคืออยู่แล้ว <u>ไม่</u> <u>จำเป็นต้องจัดการเรื่องสิ่งแวดล้อม</u>					
	ด้านการตรวจติดตาม					
9	ท่านคิดว่าการตรวจติดตามผลของการจัดการ สิ่งแวดล้อมเป็นการจับผิดการทำงาน					
10	ท่านเชื่อว่าการตรวจติดตามการจัดการ สิ่งแวดล้อมทำให้เกิดการแก้ไขและปรับปรุง สภาพแวดล้อมเป็นระบบมากขึ้น					

ข้อที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น / ความรู้สึก				
		เห็น ด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่ เห็น ด้วย	ไม่ เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง
11	การตรวจติดตามการจัดการสิ่งแวดล้อม แต่ละ ครั้งทำให้ท่านต้องทำงานหนักขึ้น					
12	การตรวจติดตามการจัดการสิ่งแวดล้อม ทำให้ องค์กรเกิดการปรับปรุงงานด้านสิ่งแวดล้อม อย่างต่อเนื่อง					
13	ท่านคิดว่าการตรวจติดตามการจัดการ สิ่งแวดล้อมทำให้เกิดความล่าช้าในการ ปฏิบัติงาน					
14	การตรวจติดตามด้านสิ่งแวดล้อมทุกครั้งท่านให้ ความร่วมมือเป็นอย่างดี					
15	องค์กร <u>ไม่จำเป็นต้อง</u> ดำเนินการเฝ้าระวังและ วัดผลกิจกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม					
16	ท่านคิดว่าการจัดการสิ่งแวดล้อมจะดำเนินต่อไป ได้การตรวจติดตามผลการดำเนินงานเป็น ขั้นตอนหนึ่งที่สำคัญ					
17	ด้านประโยชน์ที่ได้รับ ท่านคิดว่าการจัดการสิ่งแวดล้อมสร้างโอกาส และเพิ่มศักยภาพ ในการแข่งขันทางการค้าทั้ง ในประเทศและระหว่างประเทศ					
18	การจัดการสิ่งแวดล้อม <u>ไม่ได้ช่วย</u> ให้องค์กร ประหยัดค่าใช้จ่าย แต่ทำให้ต้องเสียเงินลงทุน มากขึ้น					
19	ท่านรู้สึกภูมิใจที่บริษัทได้ดำเนินการจัดการ สิ่งแวดล้อม					

ข้อที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น / ความรู้สึก				
		เห็น ด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่ เห็น ด้วย	ไม่ เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง
20	ท่านคิดว่าการจัดการสิ่งแวดล้อมเป็นประโยชน์ ต่อบริษัทอย่างมาก					
21	ท่านมีสุขภาพดีขึ้นหลังจากบริษัทได้ดำเนินการ จัดการสิ่งแวดล้อม					
22	ท่านรู้สึกว่ชื่อเสียงของบริษัทด้านการจัดการ สิ่งแวดล้อมเป็นที่ยอมรับของชุมชน					
23	ท่านคิดว่าการจัดการสิ่งแวดล้อมนั้น เป็นเพียง เพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่ดีต่อองค์กรเท่านั้น					
24	การที่องค์กรได้รับการรับรองระบบการจัดการ สิ่งแวดล้อมทำให้สิ่งแวดล้อมภายในบริษัทดีขึ้น และพนักงานต่างๆมีจิตสำนึกมากขึ้น					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะการจัดการสิ่งแวดล้อมในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

1. ด้านการปฏิบัติงาน.....

.....

2. ด้านการตรวจติดตาม .....

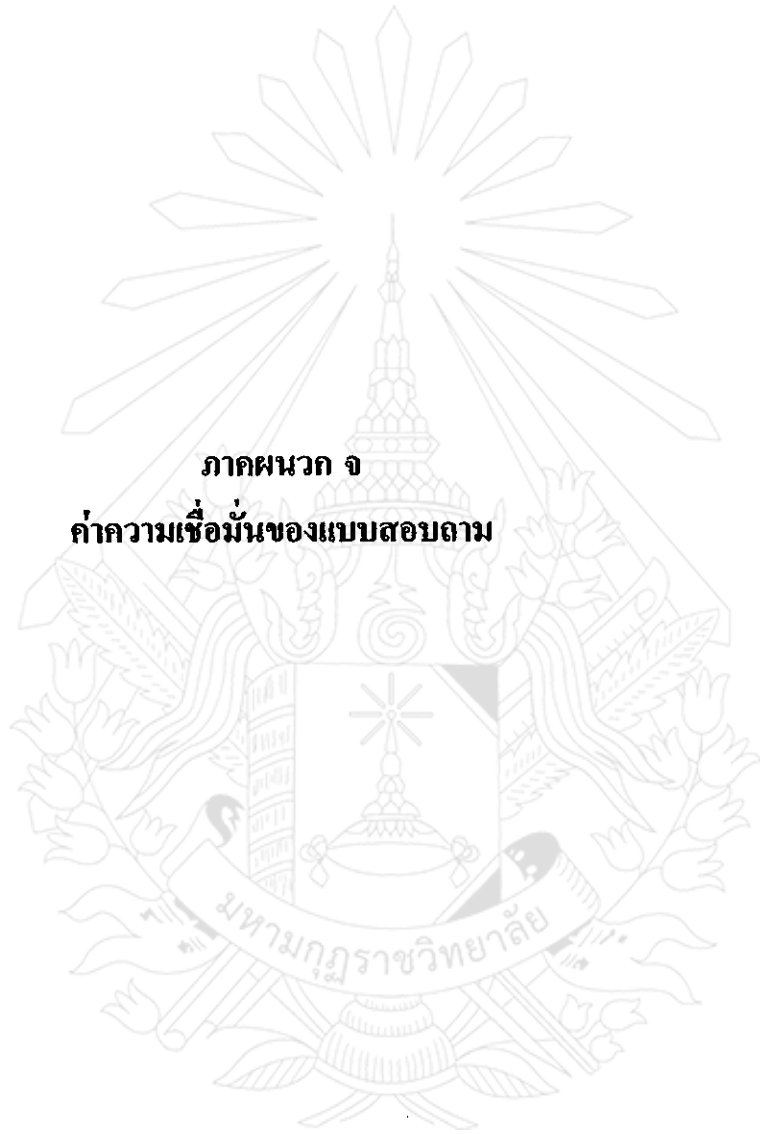
.....

3. ด้านประโยชน์ที่ได้รับ.....

.....

ขอขอบคุณในความร่วมมือ

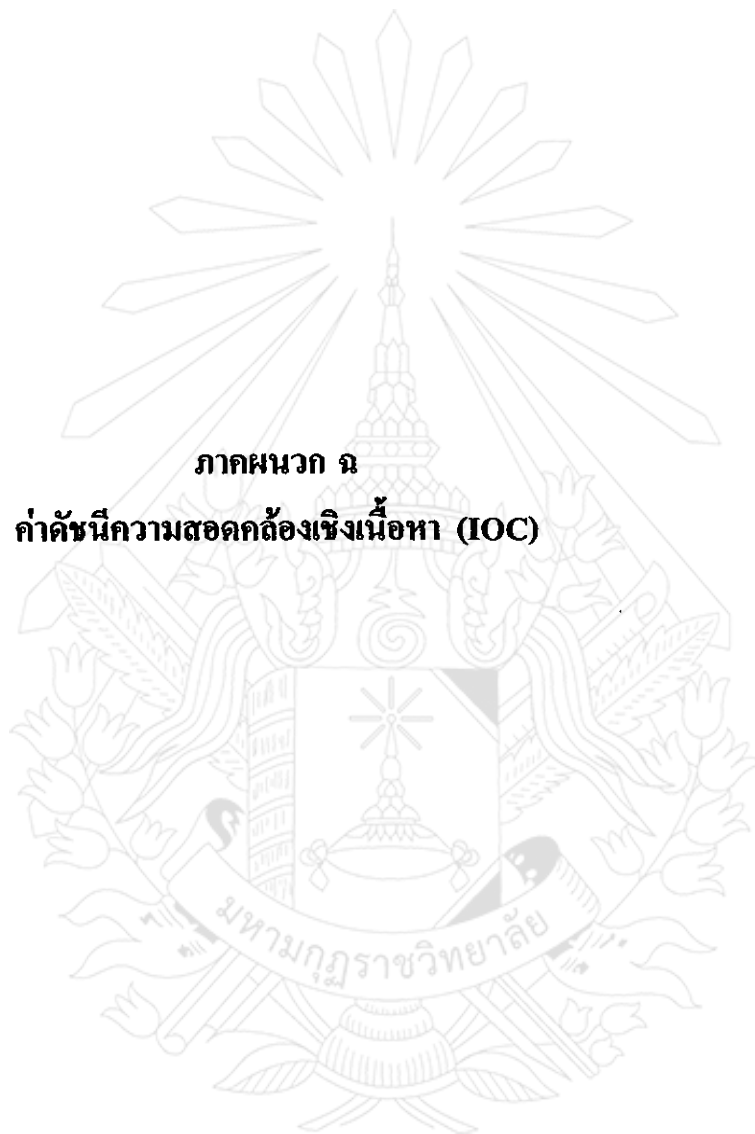
ภาคผนวก จ

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ตารางแสดงค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ข้อที่	ค่าความเชื่อมั่น	ข้อที่	ค่าความเชื่อมั่น
1	.505	13	.651
2	.620	14	.748
3	.530	15	.500
4	.570	16	.756
5	.520	17	.736
6	.629	18	.878
7	.514	19	.763
8	.623	20	.742
9	.734	21	.821
10	.575	22	.684
11	.555	23	.686
12	.607	24	.717

ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.949

ภาคผนวก ฉ

ค่าดัชนีความสอดคล้องเชิงเนื้อหา (IOC)

ตารางแสดงค่าดัชนีความสอดคล้องเชิงเนื้อหา (IOC)

ข้อ	เนื้อหา	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					Σ R	IOC
		1	2	3	4	5		
1	เพศ ชาย หญิง	1	1	1	1	1	5	1.000
2	อายุ 18-25 ปี 26-35 ปี 36-45 ปี มากกว่า 45 ปี	1	1	1	1	1	5	1.000
3	การศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย อนุปริญญา/ปวท./ปวส. ปริญญาตรี ปริญญาโท อื่นๆ (ระบุ)	1	1	1	1	1	5	1.000
4	ตำแหน่ง พนักงานสายการผลิต พนักงานสำนักงาน,ช่างเทคนิค,หัวหน้างานระดับต้น เจ้าหน้าที่สำนักงาน,วิศวกร,หัวหน้างานระดับกลาง หัวหน้างานระดับสูง,ผู้จัดการ	1	1	1	1	1	5	1.000
5	ระยะเวลาในการปฏิบัติงานกับบริษัท น้อยกว่า 1 ปี 1-3 ปี 4-6 ปี 7-10 ปี มากกว่า 10 ปี	1	1	1	1	1	5	1.000

6	การจัดการสิ่งแวดล้อม ทำให้ท่านมีเข้าใจ สิ่งแวดล้อมมากขึ้นและสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่าง ถูกต้อง	1	1	1	1	1	5	1.000
7	ความคล่องตัวในการทำงาน ลดลง เมื่อเข้าร่วม กิจกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม	1	1	1	1	1	5	1.000
8	ท่านปฏิบัติงานภายใต้การจัดการสิ่งแวดล้อมด้วย ความยินดีและเต็มใจ	1	1	1	1	1	5	1.000
9	การจัดการสิ่งแวดล้อมเป็น เรื่องที่ยุ่งยาก และ ซับซ้อน	1	1	1	1	1	5	1.000
10	การจัดการสิ่งแวดล้อมทำให้คุณภาพชีวิตการทำงาน ที่ดีขึ้น	1	1	1	1	1	5	1.000
11	การจัดการสิ่งแวดล้อมทำให้ท่าน ต้องทำงานเพิ่มมาก ขึ้น	1	1	1	1	1	5	1.000
12	ปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นงานที่ทุกฝ่ายต้องร่วมมือกัน แก้ไขอย่างจริงจัง	1	1	1	1	1	5	1.000
13	สิ่งแวดล้อมหรือมลภาวะขององค์กรคือ อยู่แล้ว ไม่ จำเป็น ต้องจัดการเรื่องสิ่งแวดล้อม	1	1	1	0	1	4	0.800
14	การตรวจติดตามผลของการจัดการสิ่งแวดล้อมเป็น การจับผิดการทำงาน	1	1	1	1	1	5	1.000
15	การตรวจติดตามการจัดการสิ่งแวดล้อมทำให้เกิด การแก้ไขและปรับปรุงสภาพแวดล้อมเป็นระบบมาก ขึ้น	1	1	1	1	1	5	1.000
16	การตรวจติดตามการจัดการสิ่งแวดล้อม แต่ แต่ละครั้ง ทำให้ท่าน ต้องทำงานหนักขึ้น	1	1	0	1	1	4	0.800
17	การตรวจติดตามการจัดการสิ่งแวดล้อมทำให้องค์กร เกิดการปรับปรุงงานด้านสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง	1	1	1	1	1	5	1.000
18	การตรวจติดตามการจัดการสิ่งแวดล้อมทำให้เกิด ความล่าช้าในการปฏิบัติงาน	1	1	1	1	1	5	1.000

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ – สกุล	นางสาวสุปรียา แยมสุนทร
วัน เดือน ปีเกิด	3 กรกฎาคม 2518
สถานที่เกิด	บ้านเลขที่ 90 หมู่ 2 ต.ท่าช้าง อ.เมือง จ. นครนายก
ที่อยู่ปัจจุบัน	ง.10/16 ถนนนเรศวร ตำบลหอรดณชัย อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2536	สำเร็จชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนนครนายกวิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก
พ.ศ. 2539	สำเร็จปริญญาตรีบริหารธุรกิจ สาขาการจัดการ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ.2539	เจ้าหน้าที่วิศวกรรมสิ่งแวดล้อม บริษัท Nisuko Thai Co.,Ltd.
พ.ศ.2549-ปัจจุบัน	เจ้าหน้าที่วางแผนการผลิต บริษัท Mektec Manufacturing Corporation (Thailand) Ltd.

ตารางที่ 4.16 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับทัศนคติที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการปฏิบัติงาน

อายุ	ทัศนคติที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อม					
	ด้านการปฏิบัติงาน					
	ต่ำที่สุด	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงที่สุด	รวม
18-25 ปี	0 .0%	0 .0%	5 1.5%	62 18.2%	23 6.8%	90 26.5%
26-35 ปี	0 .0%	0 .0%	1 .3%	105 30.9%	73 21.5%	179 52.6%
36-45 ปี	0 .0%	0 .0%	0 .0%	27 7.9%	29 8.5%	56 16.5%
มากกว่า 45 ปี	0 .0%	0 .0%	0 .0%	5 1.5%	10 2.9%	15 4.4%
รวม	0 .0%	0 .0%	6 1.8%	199 58.5%	135 39.7%	340 100.0%

$\chi^2=23.748$

df. = 6

Sig. = 0.001

จากตารางที่ 4.16 พบว่า อายุมีความสัมพันธ์กับทัศนคติที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการปฏิบัติงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.17 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับทัศนคติที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการตรวจติดตาม

อายุ	ทัศนคติที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อม					
	ด้านการตรวจติดตาม					
	ต่ำที่สุด	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงที่สุด	รวม
18-25 ปี	0 .0%	2 .6%	8 2.4%	54 15.9%	26 7.6%	90 26.5%
26-35 ปี	0 .0%	2 .6%	5 1.5%	100 29.4%	72 21.2%	179 52.6%
36-45 ปี	0 .0%	0 .0%	1 .3%	24 7.1%	31 9.1%	56 16.5%
มากกว่า 45 ปี	0 .0%	0 .0%	0 .0%	2 .6%	13 3.8%	15 4.4%
รวม	0 .0%	4 1.2%	14 4.1%	180 52.9%	142 41.8%	340 100.0%

$\chi^2=28.822$

df. = 9

Sig. = 0.001

จากตารางที่ 4.17 พบว่า อายุมีความสัมพันธ์กับทัศนคติที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการตรวจติดตาม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.18 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับทัศนคติที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านประโยชน์ที่ได้รับ

อายุ	ทัศนคติที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อม ด้านประโยชน์ที่ได้รับ					
	ต่ำที่สุด	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงที่สุด	รวม
18-25 ปี	0 .0%	0 .0%	3 .9%	56 16.5%	31 9.1%	90 26.5%
26-35 ปี	0 .0%	0 .0%	4 1.2%	92 27.1%	83 24.4%	179 52.6%
36-45 ปี	0 .0%	0 .0%	0 .0%	25 7.4%	31 9.1%	56 16.5%
มากกว่า 45 ปี	0 .0%	0 .0%	0 .0%	4 1.2%	11 3.2%	15 4.4%
รวม	0 .0%	0 .0%	7 2.1%	177 52.1%	156 45.9%	340 100.0%

$\chi^2 = 2.584$

df. = 6

Sig. = 0.500

จากตารางที่ 4.18 พบว่า อายุไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านประโยชน์ที่ได้รับ

สมมติฐานที่ 3 การศึกษามีความสัมพันธ์กับทัศนคติที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมในนิคม

อุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตารางที่ 4.19 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษากับทัศนคติที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมใน
นิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยรวม

การศึกษา	ทัศนคติที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อม โดยรวม					
	ต่ำที่สุด	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงที่สุด	รวม
มัธยมศึกษาตอนต้น	0 .0%	0 .0%	0 .0%	2 .6%	3 .9%	5 1.5%
มัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช.	0 .0%	0 .0%	3 .9%	56 16.5%	18 5.3%	77 22.6%
อนุปริญญา /ปวท./ปวศ.	0 .0%	0 .0%	2 .6%	70 20.6%	25 7.4%	97 28.5%
ปริญญาตรี	0 .0%	0 .0%	1 .3%	64 18.8%	65 19.1%	130 38.2%
ปริญญาโท	0 .0%	0 .0%	0 .0%	8 2.4%	23 6.8%	31 9.1%
รวม	0 .0%	0 .0%	6 1.8%	200 58.8%	134 39.4%	340 100.0%

$\chi^2 = 40.294$

df. = 8

Sig. = 0.000

จากตารางที่ 4.19 พบว่า การศึกษามีความสัมพันธ์กับทัศนคติที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อนำมาหาความสัมพันธ์ในแต่ละด้านมีผลปรากฏตามตาราง 4.20 – 4.22 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.20 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษากับทัศนคติที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อม
ในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการปฏิบัติงาน

การศึกษา	ทัศนคติที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อม					
	ด้านการปฏิบัติงาน					
	ต่ำที่สุด	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงที่สุด	รวม
มัธยมศึกษาตอนต้น	0 .0%	0 .0%	0 .0%	2 .6%	3 .9%	5 1.5%
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ ปวช.	0 .0%	0 .0%	4 1.2%	52 15.3%	21 6.2%	77 22.6%
อนุปริญญา/ปวท./ปวส.	0 .0%	0 .0%	1 .3%	65 19.1%	31 9.1%	97 28.5%
ปริญญาตรี	0 .0%	0 .0%	1 .3%	71 20.9%	58 17.1%	130 38.2%
ปริญญาโท	0 .0%	0 .0%	0 .0%	9 2.6%	22 6.5%	31 9.1%
รวม	0 .0%	0 .0%	6 1.8%	199 58.5%	135 39.7%	340 100.0%

$X^2 = 27.697$

df = 8

Sig = 0.001

จากตารางที่ 4.20 พบว่า การศึกษามีความสัมพันธ์กับทัศนคติที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการปฏิบัติงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.21 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษากับทัศนคติที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อม
ในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการตรวจติดตาม

การศึกษา	ทัศนคติที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อม					
	ด้านการตรวจติดตาม					
	ต่ำที่สุด	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงที่สุด	รวม
มัธยมศึกษาตอนต้น	0 .0%	0 .0%	0 .0%	2 .6%	3 .9%	5 1.5%
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ ปวช.	0 .0%	2 .6%	6 1.8%	49 14.4%	20 5.9%	77 22.6%
อนุปริญญา /ปวท./ปวส.	0 .0%	1 .3%	4 1.2%	66 19.4%	26 7.6%	97 28.5%
ปริญญาตรี	0 .0%	1 .3%	4 1.2%	53 15.6%	72 21.2%	130 38.2%
ปริญญาโท	0 .0%	0 .0%	0 .0%	10 2.9%	21 6.2%	31 9.1%
รวม	0 .0%	4 1.2%	14 4.1%	180 52.9%	142 41.8%	340 100.0%

$X^2=39.414$

df. = 12

Sig.= 0.000

จากตารางที่ 4.21 พบว่า การศึกษามีความสัมพันธ์กับทัศนคติที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการตรวจติดตาม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.22 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษากับทัศนคติที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อม
 ในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านประโยชน์ที่ได้รับ

การศึกษา	ทัศนคติที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อม ด้านประโยชน์ที่ได้รับ					
	ต่ำที่สุด	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงที่สุด	รวม
มัธยมศึกษาตอนต้น	0 .0%	0 .0%	0 .0%	2 .6%	3 .9%	5 1.5%
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ ปวช.	0 .0%	0 .0%	2 .6%	42 12.4%	33 9.7%	77 22.6%
อนุปริญญา/ปวท./ปวศ.	0 .0%	0 .0%	5 1.5%	56 16.5%	36 10.6%	97 28.5%
ปริญญาตรี	0 .0%	0 .0%	0 .0%	70 20.6%	60 17.6%	130 38.2%
ปริญญาโท	0 .0%	0 .0%	0 .0%	7 2.1%	24 7.1%	31 9.1%
รวม	0 .0%	0 .0%	7 2.1%	177 52.1%	156 45.9%	340 100.0%

$$\chi^2 = 22.845$$

$$df. = 8$$

$$Sig. = 0.004$$

จากตารางที่ 4.22 พบว่า การศึกษามีความสัมพันธ์กับทัศนคติที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านประโยชน์ที่ได้รับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สมมติฐานที่ 4 ตำแหน่งมีความสัมพันธ์กับทัศนคติที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมในนิคมอุตสาหกรรม
บางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ตารางที่ 4.23 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งกับทัศนคติที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมใน
นิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยรวม

ตำแหน่ง	ทัศนคติที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อม					รวม
	ต่ำที่สุด	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงที่สุด	
พนักงานสายการผลิต	0 .0%	0 .0%	5 1.5%	90 26.5%	27 7.9%	122 35.9%
พนักงานสำนักงาน,ช่างเทคนิค, หัวหน้างาน	0 .0%	0 .0%	1 .3%	53 15.6%	40 11.8%	94 27.6%
เจ้าหน้าที่สำนักงาน,วิศวกร, หัวหน้างานระดับกลาง	0 .0%	0 .0%	0 .0%	54 15.9%	55 16.2%	109 32.1%
หัวหน้างานระดับสูง,ผู้จัดการ	0 .0%	0 .0%	0 .0%	3 .9%	12 3.5%	15 4.4%
รวม	0 .0%	0 .0%	6 1.8%	200 58.8%	134 39.4%	340 100.0%

$$X^2 = 35.508$$

$$df. = 6$$

$$Sig. = 0.000$$

จากตารางที่ 4.23 พบว่า ตำแหน่งมีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมใน
นิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

เมื่อนำมาหาความสัมพันธ์ในแต่ละด้านมีผลปรากฏตามตาราง 4.24 – 4.26 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.24 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งกับทัศนคติที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อม
 ในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการปฏิบัติงาน

ตำแหน่ง	ทัศนคติที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อม					
	ด้านการปฏิบัติงาน					
	ต่ำที่สุด	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงที่สุด	รวม
พนักงานสายการผลิต	0 .0%	0 .0%	4 1.2%	89 26.2%	29 8.5%	122 35.9%
พนักงานสำนักงาน,ช่างเทคนิค, หัวหน้างาน	0 .0%	0 .0%	2 .6%	53 15.6%	39 11.5%	94 27.6%
เจ้าหน้าที่สำนักงาน,วิศวกร, หัวหน้างานระดับกลาง	0 .0%	0 .0%	0 .0%	52 15.3%	57 16.8%	109 32.1%
หัวหน้างานระดับสูง,ผู้จัดการ	0 .0%	0 .0%	0 .0%	5 1.5%	10 2.9%	15 4.4%
รวม	0 .0%	0 .0%	6 1.8%	199 58.5%	135 39.7%	340 100.0%

$$\chi^2 = 27.034$$

$$df = 6$$

$$Sig. = 0.000$$

จากตารางที่ 4.24 พบว่า ตำแหน่งมีความสัมพันธ์กับทัศนคติที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อม
 ในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการปฏิบัติงาน อย่างมีนัยสำคัญทาง
 สถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.25 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งกับทัศนคติที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อม
 ในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการตรวจติดตาม

ตำแหน่ง	ทัศนคติที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อม					
	ด้านการตรวจติดตาม					
	ต่ำที่สุด	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงที่สุด	รวม
พนักงานสายการผลิต	0 .0%	3 .9%	11 3.2%	79 23.2%	29 8.5%	122 35.9%
พนักงานสำนักงาน,ช่างเทคนิค,หัวหน้างาน	0 .0%	1 .3%	0 .0%	54 15.9%	39 11.5%	94 27.6%
เจ้าหน้าที่สำนักงาน,วิศวกร,หัวหน้างานระดับกลาง	0 .0%	0 .0%	3 .9%	46 13.5%	60 17.6%	109 32.1%
หัวหน้างานระดับสูง,ผู้จัดการ	0 .0%	0 .0%	0 .0%	1 .3%	14 4.1%	15 4.4%
รวม	0 .0%	4 1.2%	14 4.1%	180 52.9%	142 41.8%	340 100.0%

$\chi^2 = 50.899$

df. = 9

Sig. = 0.000

จากตารางที่ 4.25 พบว่า ตำแหน่งมีความสัมพันธ์กับทัศนคติที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อม
 ในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการตรวจติดตาม อย่างมีนัยสำคัญ
 ทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.26 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งกับทัศนคติที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อม
ในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านประโยชน์ที่ได้รับ

ตำแหน่ง	ทัศนคติที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อม ด้านประโยชน์ที่ได้รับ					
	ต่ำที่สุด	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงที่สุด	รวม
พนักงานสายการผลิต	0 .0%	0 .0%	3 .9%	77 22.6%	42 12.4%	122 35.9%
พนักงานสำนักงาน,ช่างเทคนิค,หัวหน้างาน	0 .0%	0 .0%	1 .3%	46 13.5%	47 13.8%	94 27.6%
เจ้าหน้าที่สำนักงาน,วิศวกร,หัวหน้างานระดับกลาง	0 .0%	0 .0%	3 .9%	48 14.1%	58 17.1%	109 32.1%
หัวหน้างานระดับสูง,ผู้จัดการ	0 .0%	0 .0%	0 .0%	6 1.8%	9 2.6%	15 4.4%
รวม	0 .0%	0 .0%	7 2.1%	177 52.1%	156 45.9%	340 100.0%

$\chi^2 = 11.682$

df.=6

Sig. = 0.069

จากตารางที่ 4.26 พบว่า ตำแหน่งไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการจัดการสิ่งแวดล้อม
ในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านประโยชน์ที่ได้รับ

สมมติฐานที่ 5 ระยะเวลาการปฏิบัติงานกับบริษัทมีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการจัดการ
สิ่งแวดล้อมในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ตารางที่ 4.27 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาการปฏิบัติงานกับบริษัทกับทัศนคติที่มีต่อ
การจัดการสิ่งแวดล้อมในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
โดยรวม

ระยะเวลาการปฏิบัติงาน กับบริษัท	ทัศนคติที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อม โดยรวม					
	ต่ำที่สุด	ต่ำ	ปาน กลาง	สูง	สูงที่สุด	รวม
น้อยกว่า 1 ปี	0 .0%	0 .0%	0 .0%	24 7.1%	6 1.8%	30 8.8%
1-3 ปี	0 .0%	0 .0%	3 .9%	75 22.1%	42 12.4%	120 35.3%
4-6 ปี	0 .0%	0 .0%	3 .9%	56 16.5%	59 17.4%	118 34.7%
7-10 ปี	0 .0%	0 .0%	0 .0%	38 11.2%	19 5.6%	57 16.8%
มากกว่า 10 ปี	0 .0%	0 .0%	0 .0%	7 2.1%	8 2.4%	15 4.4%
รวม	0 .0%	0 .0%	6 1.8%	200 58.8%	134 39.4%	340 100.0%

$$X^2 = 16.789$$

$$df = 8$$

$$Sig. = 0.032$$

จากตารางที่ 4.27 พบว่า ระยะเวลาการปฏิบัติงานกับบริษัทมีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อ
การจัดการสิ่งแวดล้อมในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยรวม อย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

เมื่อนำมาหาความสัมพันธ์ในแต่ละด้านมีผลปรากฏตามตาราง 4.28 – 4.30 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.28 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาการปฏิบัติงานกับบริษัทกับทัศนคติที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการปฏิบัติงาน

ระยะเวลาการปฏิบัติงาน กับบริษัท	ทัศนคติที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อม ด้านการตรวจปฏิบัติงาน					
	ต่ำที่สุด	ต่ำ	ปาน กลาง	สูง	สูงที่สุด	รวม
น้อยกว่า 1 ปี	0 .0%	0 .0%	2 .6%	19 5.6%	9 2.6%	30 8.8%
1-3 ปี	0 .0%	0 .0%	3 .9%	74 21.8%	43 12.6%	120 35.3%
4-6 ปี	0 .0%	0 .0%	1 .3%	61 17.9%	56 16.5%	118 34.7%
7-10 ปี	0 .0%	0 .0%	0 .0%	38 11.2%	19 5.6%	57 16.8%
มากกว่า 10 ปี	0 .0%	0 .0%	0 .0%	7 2.1%	8 2.4%	15 4.4%
รวม	0 .0%	0 .0%	6 1.8%	199 58.5%	135 39.7%	340 100.0%

$$X^2 = 12.788$$

$$df = 8$$

$$Sig. = 0.119$$

จากตารางที่ 4.28 พบว่า ระยะเวลาการปฏิบัติงานกับบริษัท ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านปฏิบัติงาน

ตารางที่ 4.29 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาการปฏิบัติงานกับบริษัทกับทัศนคติที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการตรวจติดตาม

ระยะเวลาการปฏิบัติงาน กับบริษัท	ทัศนคติที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อม ด้านการตรวจติดตาม					
	ต่ำที่สุด	ต่ำ	ปาน กลาง	สูง	สูงที่สุด	รวม
น้อยกว่า 1 ปี	0 .0%	0 .0%	0 .0%	23 6.8%	7 2.1%	30 8.8%
1-3 ปี	0 .0%	1 .3%	8 2.4%	64 18.8%	47 13.8%	120 35.3%
4-6 ปี	0 .0%	3 .9%	4 1.2%	53 15.6%	58 17.1%	118 34.7%
7-10 ปี	0 .0%	0 .0%	2 .6%	33 9.7%	22 6.5%	57 16.8%
มากกว่า 10 ปี	0 .0%	0 .0%	0 .0%	7 2.1%	8 2.4%	15 4.4%
รวม	0 .0%	4 1.2%	14 4.1%	180 52.9%	142 41.8%	340 100.0%

$X^2 = 16.940$

df = 12

Sig. = 0.152

จากตารางที่ 4.29 พบว่า ระยะเวลาการปฏิบัติงานกับบริษัท ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการตรวจติดตาม

ตารางที่ 4.30 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาการปฏิบัติงานกับบริษัทกับทัศนคติที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านประโยชน์ที่ได้รับ

ระยะเวลาการปฏิบัติงาน กับบริษัท	ทัศนคติที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อม ด้านประโยชน์ที่ได้รับ					
	ต่ำที่สุด	ต่ำ	ปาน กลาง	สูง	สูงที่สุด	รวม
น้อยกว่า 1 ปี	0 .0%	0 .0%	0 .0%	23 6.8%	7 2.1%	30 8.8%
1-3 ปี	0 .0%	0 .0%	3 .9%	68 20.0%	49 14.4%	120 35.3%
4-6 ปี	0 .0%	0 .0%	4 1.2%	48 14.1%	66 19.4%	118 34.7%
7-10 ปี	0 .0%	0 .0%	0 .0%	32 9.4%	25 7.4%	57 16.8%
มากกว่า 10 ปี	0 .0%	0 .0%	0 .0%	6 1.8%	9 2.6%	15 4.4%
รวม	0 .0%	0 .0%	7 2.1%	177 52.1%	156 45.9%	340 100.0%

$\chi^2 = 18.036$

df.=8

Sig.=0.210

จากตารางที่ 4.30 พบว่าระยะเวลาการปฏิบัติงานกับบริษัทไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านประโยชน์ที่ได้รับ

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อมในนิคมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ข้อเสนอแนะจากคำถามปลายเปิด (Open-ended Question) ผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แสดงข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทัศนคติต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมในนิคมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยาผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.31 แสดงข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทัศนคติที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการปฏิบัติงาน

ข้อ	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
1	พนักงานทุกคนในองค์กรต้องมีส่วนร่วมในการดำเนินงานการจัดการสิ่งแวดล้อม ไม่ว่าจะเป็พนักงานในระดับใดก็ตาม	18
2	พนักงานทุกคนควรมีส่วนร่วมในการที่จะตัดสินใจในทุกๆ ด้าน	17
3	องค์กรควรปลูกจิตสำนึกให้เห็นประโยชน์ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม	15
4	ทุกกิจกรรมต้องลงมือปฏิบัติอย่างจริงจัง	13
5	ผู้นำขององค์กรต้องเป็นตัวอย่างในการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อม	10
6	ควรมีการประชาสัมพันธ์อย่างจริงจังเพื่อให้ทุกคนตระหนักถึงการรักษาสิ่งแวดล้อม	10
7	ควรมีการฝึกอบรมบ่อยขึ้นเพื่อเป็นการย้ำเตือนให้ความรู้ความเข้าใจ	7
8	องค์กรควรจัดกิจกรรมซ่อมเพื่อเป็นการสร้างความเข้าใจในการปฏิบัติงานภายใต้ระบบให้มากขึ้น	6
9	องค์กรต้องให้ความสนใจในวิธีการจัดการอย่างเคร่งครัด	5
10	ต้องมีผู้รับผิดชอบงานด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม โดยตรงเพื่อดำเนินงานให้ครอบคลุมในทุกกิจกรรม	5

จากตารางที่ 4.31 พบว่า พนักงานในนิคมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 106 ท่าน ได้แสดงข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อมด้านการปฏิบัติงาน โดยข้อที่กล่าวถึงมากที่สุดก็คือ “การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน” คือพนักงานทุกคนในองค์กรต้องมีส่วนร่วมในการดำเนินงานการจัดการสิ่งแวดล้อมไม่ว่าจะเป็นพนักงานในตำแหน่งใดก็ตาม พนักงานทุกคนควร

มีส่วนร่วมในการที่จะตัดสินใจในทุกๆด้านรองลงมาคือองค์กรควรปลูกจิตสำนึกให้เห็นประโยชน์ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม,ทุกกิจกรรมต้องลงมือปฏิบัติอย่างจริงจัง

ตารางที่ 4.32 แสดงข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทัศนคติที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการตรวจติดตาม

ข้อ	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
1	ผลการตรวจติดตามควรนำไปปรับปรุงพัฒนาองค์กร	15
2	การตรวจติดตามควรเป็นไปอย่างต่อเนื่อง เพื่อความมีประสิทธิภาพของการจัดการ	15
3	การตรวจติดตามเป็นหน้าที่รับผิดชอบร่วมกันของทุกคนในองค์กรไม่ใช่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเท่านั้น	14
4	พนักงานทุกคนควรมีส่วนร่วมในการตรวจติดตามไม่ว่าวิธีใดก็ตาม	9
5	องค์กรควรนำผลการตรวจติดตามกลับไปปรับปรุงเพื่อเสริมจุดอ่อนและนำไปปฏิบัติอย่างจริงจัง	7

จากตารางที่ 4.32 พบว่า พนักงานในนิคมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 65 ท่าน ได้แสดงข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อม ด้านการตรวจติดตาม โดยข้อที่กล่าวถึงมากที่สุดคือ การตรวจติดตามควรเป็นไปอย่างต่อเนื่องเพื่อความมีประสิทธิภาพของการจัดการและผลการตรวจติดตามควรนำไปปรับปรุงพัฒนาองค์กร การตรวจติดตามเป็นหน้าที่รับผิดชอบร่วมกันของทุกคนในองค์กรไม่ใช่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเท่านั้น รองลงมาคือในการตรวจติดตามและพนักงานทุกคนควรมีส่วนร่วมในการตรวจติดตามไม่ว่าวิธีใดก็ตาม รวมถึง องค์กรควรนำผลการตรวจติดตามกลับไปปรับปรุงเพื่อเสริมจุดอ่อนและนำไปปฏิบัติอย่างจริงจัง

ตารางที่ 4.33 แสดงข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทัศนคติที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านประโยชน์ที่ได้รับ

ข้อ	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
1	สิ่งแวดล้อมดีหรือสภาพแวดล้อมในการทำงานดีพนักงานย่อมมีสุขภาพจิตที่ดี	20
2	สิ่งแวดล้อมดีหรือสภาพแวดล้อมในการทำงานดียอมทำให้ผลผลิตขององค์กรออกมาดี	18
3	ถ้าทุกคนในองค์กรปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัดเป็นไปตามคู่มือไม่ทำให้เกิดปัญหา ถือว่าเป็นประโยชน์ขั้นต้นที่องค์กรได้รับ	10
4	การปฏิบัติงานอย่างตั้งใจและจริงจังเมื่อองค์กรมีผลกำไรพนักงานก็ได้ประโยชน์ด้วยเช่นกัน	10
5	สิ่งแวดล้อมดีก็ทำให้โลกน่าอยู่ขึ้นด้วย	10
6	พนักงานไม่ควรนึกถึงผลประโยชน์ที่จะได้รับแต่ควรปฏิบัติตามโดยความสำนึกในหน้าที่	9
7	การดักอาหารแต่พอดีไม่ตักจนเกิดอึดถือเป็นการช่วยองค์กรได้อีกระดับหนึ่ง	8
8	การประหยัดน้ำ-ไฟ ถือเป็นการจัดการสิ่งแวดล้อม	7

จากตารางที่ 4.33 พบว่า พนักงานในนิคมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 92 คน ได้แสดงข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อม ด้านประโยชน์ที่ได้รับ โดยข้อที่กล่าวถึงมากที่สุดคือ สิ่งแวดล้อมดีหรือสภาพแวดล้อมในการทำงานดีพนักงานย่อมมีสุขภาพจิตที่ดี และ สิ่งแวดล้อมดีหรือสภาพแวดล้อมในการทำงานดียอมทำให้ผลผลิตขององค์กรออกมาดี รองลงมาคือ สิ่งแวดล้อมดีก็ทำให้โลกน่าอยู่ขึ้นด้วย ถ้าทุกคนในองค์กรปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัดเป็นไปตามคู่มือไม่ทำให้เกิดปัญหา ถือว่าเป็นประโยชน์ขั้นต้นที่องค์กรได้รับ และ การปฏิบัติงานอย่างตั้งใจและจริงจังเมื่อองค์กรมีผลกำไรพนักงานก็ได้ประโยชน์ด้วยเช่นกัน

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เรื่องทัศนคติของพนักงานที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยาเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาทัศนคติของพนักงานที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับทัศนคติของพนักงานที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทัศนคติของพนักงานที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยจำแนกตาม เพศ อายุ การศึกษา ตำแหน่ง ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานกับบริษัท ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ พนักงานซึ่งปฏิบัติงานอยู่ในบริษัทซึ่งผ่านการรับรองระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมแล้ว ในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน Phase1 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 340 คน โดยสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอนและใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบน (S.D.) และการทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติไคว์สแควร์ (Chi-square) โดยนำเสนอผลการวิจัยเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ทัศนคติของพนักงานที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับทัศนคติต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตอนที่ 4 แสดงข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทัศนคติของพนักงานที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

การนำเสนอผลการวิจัยตามลำดับดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง“ทัศนคติของพนักงานที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” สรุปผลได้ดังนี้

5.1.1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิจัยพบว่า พนักงานกลุ่มตัวอย่างจำนวน 340 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 220 คน คิดเป็นร้อยละ 64.7 รองลงมาเป็นเพศชาย จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 35.3 มีอายุระหว่าง 26-35 ปี จำนวน 179 คน คิดเป็นร้อยละ 52.6 รองลงมาอายุ 18-25 ปี จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 26.5 อายุ 36-45 ปี จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 16.5 และอายุมากกว่า 45 ปี จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 4.4 และการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี จำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 38.2 รองลงมามีการศึกษาระดับอนุปริญญา/ปวท./ปวส.จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 28.5 มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 22.5 และปริญญาโท จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 9.1 และมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.5 อยู่ในตำแหน่งพนักงานสายการผลิต จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 35.9 และเจ้าหน้าที่สำนักงาน,วิศวกร,หัวหน้างานระดับกลางจำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 32.1 และพนักงานสำนักงานช่างเทคนิคหัวหน้างานจำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 27.6 ตำแหน่งที่ต่ำคือหัวหน้างานระดับสูง ผู้จัดการจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 4.4 และปฏิบัติงานกับบริษัทเป็นระยะเวลา 1-3 ปี จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 35.3 และในช่วง 4-6 ปี จำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 34.7 และในช่วง 7-10 ปี จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 16.8 น้อยกว่า 1 ปี จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 8.8 และสุดท้ายคือน้อยกว่า 10 ปี จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 4.4 ตามลำดับ

5.1.2 ทัศนคติต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ผลการวิจัยพบว่า ทัศนคติที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยรวมอยู่ในระดับสูงและพบว่ารายด้านอยู่ในระดับสูงเช่นกัน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงไปหาต่ำ คือ ด้านประโยชน์ที่ได้รับ ด้านการปฏิบัติงานและด้านการตรวจติดตาม ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ด้านการปฏิบัติงาน พบว่าพนักงานมีทัศนคติต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา อยู่ในระดับสูง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงไปหาต่ำ คือ ปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นงานที่ทุกฝ่ายต้องร่วมมือกันแก้ไขอย่างจริงจัง การจัดการสิ่งแวดล้อมทำให้พนักงานมีความเข้าใจลักษณะของสิ่งแวดล้อมมากขึ้นและสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้องด้วยความยินดีและเต็มใจ การจัดการสิ่งแวดล้อมทำให้คุณภาพชีวิตการทำงานที่ดี การจัดการ

สิ่งแวดล้อมเป็นสิ่งที่ไม่ยุ่งยากสามารถปฏิบัติได้ การจัดการสิ่งแวดล้อมไม่ใช่ภาระทำให้ท่านต้องทำงานเพิ่มมากขึ้น การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างปกติแม้ต้องเข้าร่วมกิจกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม และสิ่งแวดล้อมหรือมลภาวะขององค์กรต้องจัดการอยู่เป็นประจำอย่างสม่ำเสมอตามลำดับ

2. ด้านการตรวจติดตาม พบว่าพนักงานมีทัศนคติต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา อยู่ในระดับสูงโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงไปหาต่ำของพนักงานในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา คือ การตรวจติดตามการจัดการสิ่งแวดล้อมทำให้องค์กรเกิดการปรับปรุงงานด้านสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง การตรวจติดตามผลการดำเนินงานเป็นขั้นตอนหนึ่งที่สำคัญในระบบการจัดการ การตรวจติดตามด้านสิ่งแวดล้อมต้องให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี การตรวจติดตามการจัดการสิ่งแวดล้อมทำให้เกิดการแก้ไขและปรับปรุงสภาพแวดล้อมเป็นระบบมากขึ้น การตรวจติดตามผลของการจัดการสิ่งแวดล้อมเป็นหน้าที่ประจำที่ทุกคนต้องมีส่วนร่วม องค์กรจำเป็นต้องดำเนินการเฝ้าระวังและวัดผลกิจกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม การตรวจติดตามการจัดการสิ่งแวดล้อมก่อให้เกิดมาตรฐานการปฏิบัติงาน การตรวจติดตามการจัดการสิ่งแวดล้อม แต่ละครั้งทำให้องค์กรเป็นระเบียบ ตามลำดับ

3. ด้านประโยชน์ที่ได้รับ พบว่า พนักงานมีทัศนคติต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา อยู่ในระดับสูง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงไปหาต่ำของพนักงานในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอินจังหวัดพระนครศรีอยุธยา คือ การจัดการสิ่งแวดล้อมเป็นประโยชน์ต่อบริษัทอย่างมาก องค์กรได้รับการรับรองระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมทำให้สิ่งแวดล้อมภายในบริษัทดีขึ้น และพนักงานต่างมีจิตสำนึกมากขึ้น ท่านรู้สึกภูมิใจที่บริษัทได้ดำเนินการจัดการสิ่งแวดล้อม การจัดการสิ่งแวดล้อมสร้างโอกาสและเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันทางการค้าทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ ชื่อเสียงของบริษัทด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมเป็นที่ยอมรับของชุมชน การจัดการสิ่งแวดล้อมที่ดีเป็นภาพลักษณ์ที่ดีขององค์กร สุขภาพดีขึ้นหลังจากบริษัทได้ดำเนินการจัดการสิ่งแวดล้อม การจัดการสิ่งแวดล้อมช่วยให้องค์กรประหยัดค่าใช้จ่ายตามลำดับ

5.1.3 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับทัศนคติที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทดสอบด้วยสถิติไคว์สแควร์ (Chi-square) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับทัศนคติที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมของพนักงานในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า อายุ การศึกษา ตำแหน่ง ระยะเวลาการปฏิบัติงานกับทางบริษัท มีความสัมพันธ์กับทัศนคติที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมในนิคม

อุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น เพศ ซึ่งไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมของพนักงานในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

5.1.4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทัศนคติของพนักงานที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ผลการวิจัยพบว่า พนักงานมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทัศนคติต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยาทั้ง 3 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการปฏิบัติงาน คือพนักงานทุกคนในองค์กรต้องมีส่วนร่วมในการดำเนินงานการจัดการสิ่งแวดล้อม ร่วมตัดสินใจในทุกๆ ด้านไม่ว่าจะเป็นพนักงานในตำแหน่งใดก็ตาม พนักงานต้องได้รับการปลูกจิตสำนึกให้เห็นประโยชน์ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมทุกกิจกรรม ต้องลงมือปฏิบัติอย่างจริงจัง ผู้นำขององค์กรต้องเป็นตัวอย่างในการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อมควรมีการประชาสัมพันธ์อย่างจริงจังเพื่อให้ทุกคนตระหนักถึงการรักษาสิ่งแวดล้อมควรมีการฝึกอบรมบ่อยขึ้นเพื่อเป็นการย้ำเตือนให้ความรู้ความเข้าใจ

2. ด้านการตรวจติดตาม คือควรนำผลการตรวจติดตามไปปรับปรุงพัฒนาองค์กร การตรวจติดตามควรเป็นไปอย่างต่อเนื่อง เพื่อความมีประสิทธิภาพของการจัดการ การตรวจติดตามหน้าที่รับผิดชอบรวมกันของทุกคนในองค์กร ไม่ใช่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเท่านั้นพนักงานทุกคนควรมีส่วนรวมในการตรวจติดตามไม่ว่าวิธีใดก็ตามและนำไปสู่การปฏิบัติอย่างจริงจัง

3. ด้านประโยชน์ที่ได้รับ คือสิ่งแวดล้อมดีหรือสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี พนักงานย่อมมีสุขภาพจิตที่ดี เมื่อสุขภาพจิตดีจะส่งผลไปยังการปฏิบัติงานที่ดีและนำไปสู่ผลผลิตขององค์กรที่ดีและมีประสิทธิภาพ นั่นคือการที่ทุกคนในองค์กรปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัดเป็นไปตามคู่มือไม่ทำให้เกิดปัญหาการทำเช่นนี้ถือว่าการประโยชน์ขั้นต้นที่องค์กรได้รับการปฏิบัติงานอย่างตั้งใจและจริงจังเมื่อองค์กรมีผลกำไรพนักงานก็ได้ประโยชน์ด้วยเช่นกัน ถ้าเราพิจารณาโดยรวมสิ่งแวดล้อมดีก็ทำให้โลกน่าอยู่ขึ้นและในการปฏิบัติงานนั้นพนักงานไม่ควรนึกถึงผลประโยชน์ที่จะได้รับแต่ควรปฏิบัติตามด้วยความสำนึกในหน้าที่ แม้แต่เรื่องการตักอาหารแต่พอดีไม่ตักจนเกิดอึดถือเป็นการช่วยขององค์กรได้อีกระดับหนึ่งการประหยัดน้ำ-ไฟ ถือเป็นการจัดการสิ่งแวดล้อมด้วยเช่นกัน

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย เรื่อง ทักษะคติของพนักงานที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผู้วิจัยขอเสนอประเด็นอภิปรายตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

5.2.1 พนักงานมีทัศนคติต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมโดยรวมอยู่ในระดับสูง อภิปรายผลได้ว่า เนื่องจากพนักงานส่วนใหญ่ต่างเห็นประโยชน์จากการจัดการสิ่งแวดล้อมว่าเป็นสิ่งที่สำคัญและทำให้องค์กรได้รับการรับรองระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมทำให้สิ่งแวดล้อมภายในบริษัทดีขึ้นและยังเป็นการสร้างโอกาสและเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันทางการค้าทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ ชื่อเสียงขององค์กรด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมเป็นที่ยอมรับของชุมชน รวมทั้งการจัดการสิ่งแวดล้อมทำให้พนักงานมีความเข้าใจลักษณะของสิ่งแวดล้อมมากขึ้นและสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้องด้วยความยินดีและเต็มใจ ส่งผลมาสู่ระบบการตรวจติดตามการปฏิบัติงานภายใต้ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมซึ่งมีผลอยู่ในระดับสูงด้วยเช่นกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ประสาน ดารายืน เรื่อง ทักษะคติของพนักงานต่อระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 บริษัท ไทยแอร์โรว์ จำกัด (โรงงานฉะเชิงเทรา) พบว่า พนักงานของ บริษัท ไทยแอร์โรว์ จำกัด (โรงงานฉะเชิงเทรา) มีทัศนคติต่อระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 ของบริษัท โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับสูง และยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ คงเด่น คำแดง เรื่อง การศึกษาผลการดำเนินการและผลกระทบจากการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 ที่ใช้ในมหาวิทยาลัยกรุงเทพ วิทยาเขตรังสิต พบว่า ผลการศึกษาผลการดำเนินการและผลกระทบจากการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 ที่ใช้ในมหาวิทยาลัยกรุงเทพ วิทยาเขตรังสิต กลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับสูงเช่นกัน

เมื่อพิจารณารายด้านทั้ง 3 คือ ด้านการปฏิบัติงาน ด้านการตรวจติดตาม ด้านประโยชน์ที่ได้รับ พบว่า

1. ด้านการปฏิบัติงาน ผลการวิจัยพบว่า พนักงานในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีทัศนคติต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมด้านการปฏิบัติงานอยู่ในระดับสูง ซึ่งอภิปรายผลได้ว่า เนื่องจากปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นงานที่ทุกฝ่ายต้องร่วมมือกันแก้ไขอย่างจริงจัง การจัดการสิ่งแวดล้อมทำให้พนักงานมีความเข้าใจลักษณะของสิ่งแวดล้อมมากขึ้นและสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้องด้วยความยินดีและเต็มใจ การจัดการสิ่งแวดล้อมทำให้คุณภาพชีวิตการทำงานที่ดี และเป็นเรื่องที่ไม่ยุ่งยากสามารถปฏิบัติได้ ไม่ใช่ภาระทำให้ต้องทำงานเพิ่มมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สิริลักษณ์ จันโภควา เรื่อง การมีส่วนร่วมของ

พนักงานบริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัดต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO14001 มาใช้พัฒนาองค์กร ผลการวิจัย การมีส่วนร่วมของพนักงานบริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัดต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO14001 มาใช้พัฒนาองค์กร ด้านการปฏิบัติงานอยู่ในระดับสูง

2. ด้านการตรวจติดตาม ผลการวิจัยพบว่า พนักงานในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีทัศนคติต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมด้านการตรวจติดตามอยู่ในระดับสูง อภิปรายผลได้ว่า เนื่องจากการตรวจติดตามการจัดการสิ่งแวดล้อมทำให้องค์กรเกิดการปรับปรุงงานด้านสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่องและยังเป็นขั้นตอนที่สำคัญของการจัดการสิ่งแวดล้อมเป็นการเฝ้าระวังไม่ให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมที่รุนแรงและจะทำให้เกิดการแก้ไขและปรับปรุงสภาพแวดล้อมอย่างเป็นระบบมากขึ้นพนักงานจึงให้ความร่วมมือในการตรวจติดตามเป็นอย่างดีและการตรวจติดตามผลการจัดการสิ่งแวดล้อมนั้นองค์กรต้องให้ความสนใจในผลที่เกิดขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **ประพันธ์ ทองพุ่ม** เรื่อง ความรู้เจตคติต่อระบบ ISO14001 ของพนักงาน บริษัท ปูนซีเมนต์ไทย (ทุ่งสง) จำกัด ผลการวิจัยพบว่า พนักงานมีระดับเจตคติต่อระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ด้านประโยชน์ที่ได้รับ ด้านการตรวจติดตาม และด้านภาพพจน์ของบริษัท ด้านการปฏิบัติงานอยู่ในระดับสูง ส่วนด้านเอกสารและข้อกำหนดอยู่ในระดับปานกลาง และพนักงานต่างมีความรู้ความเข้าใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ด้านประโยชน์ที่ได้รับ ผลการวิจัยพบว่า พนักงานในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีทัศนคติต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมด้านประโยชน์ที่ได้รับอยู่ในระดับสูง อภิปรายผลได้ว่า เนื่องจากพนักงานส่วนใหญ่เห็นว่าการจัดการสิ่งแวดล้อมเป็นประโยชน์ต่อบริษัทอย่างมากและการที่องค์กรได้รับการรับรองระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมนำไปสู่สภาพแวดล้อมที่ดีขึ้นและเป็นการสร้างจิตสำนึกรวมถึงสร้างความภาคภูมิใจในองค์กรให้กับพนักงาน การจัดการสิ่งแวดล้อมและยังเป็นการสร้าง โอกาสและเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันทางการค้าทั้งในและต่างประเทศ รวมทั้งได้รับการยอมรับจากของชุมชน การจัดการสิ่งแวดล้อมไม่ได้เป็นเพียงเพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่ดีต่อองค์กรเท่านั้นแต่ยังทำให้พนักงานมีสุขภาพดีขึ้นหลังจากบริษัทได้ดำเนินการจัดการสิ่งแวดล้อมทั้งยังช่วยให้องค์กรประหยัดค่าใช้จ่าย และไม่ต้องมีการลงทุนใดๆ เพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ **ราม ทิพย์รส** เรื่อง การมีส่วนร่วมของพนักงานในการจัดการสิ่งแวดล้อม : ศึกษาเฉพาะกรณี บริษัท เอ็นอีซี โทคิน อิเล็คทรอนิกส์ (ประเทศไทย) จำกัด ผลการวิจัยพบว่า พนักงานบริษัท เอ็นอีซี โทคิน อิเล็คทรอนิกส์ (ประเทศไทย) จำกัด มีส่วนร่วมในผลประโยชน์ที่ได้รับอยู่ในระดับสูง

5.2.2 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับทัศนคติของพนักงานที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยแบ่งตามปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา ตำแหน่งงาน ระยะเวลาในการปฏิบัติงานกับงานบริษัท สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. จากสมมติฐานการวิจัยที่ว่า เพศ มีความสัมพันธ์กับทัศนคติของพนักงานที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า เพศไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมของพนักงานในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งไม่ยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ เพราะความคิดเห็นของพนักงานซึ่งปฏิบัติงานอยู่ในเขตเดียวกันไม่ว่าจะเป็นเพศหญิงหรือชาย ไม่มีผลกระทบต่อระดับทัศนคติ เนื่องจากพนักงานทั้งหญิงและชายต่างได้รับการฝึกอบรมเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจที่ดีและถูกต้องในการเรื่องการจัดการสิ่งแวดล้อมเมื่อพนักงานมีความรู้ความเข้าใจที่ดีที่ถูกต้องจะนำมาซึ่งทัศนคติที่ดีและการปฏิบัติงานที่ดีและถูกต้องด้วย ดังนั้นเพศจึงไม่มีผลต่อทัศนคติ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศิริลักษณ์ จันโกลา เรื่อง การมีส่วนร่วมของพนักงานบริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัดต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO14001 มาใช้พัฒนาองค์กร ผลการวิจัยพบว่า พนักงานที่มีเพศต่างกันมีผลต่อการมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกันกล่าวคือพนักงานบริษัทที่มีเพศต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO14001 ไม่แตกต่างกัน

2. จากสมมติฐานการวิจัยที่ว่า อายุ มีความสัมพันธ์กับทัศนคติของพนักงานที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า อายุมีความสัมพันธ์กับทัศนคติที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมของพนักงานในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งเป็นการยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ เนื่องจากพนักงานที่อายุมากมักผ่านประสบการณ์ต่างๆ มาอย่างมากมายเช่นกัน และส่วนใหญ่ก็เป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ประสบการณ์จะเป็นสิ่งที่สอนให้เขาเรียนรู้และปฏิบัติได้ ดังนั้นมิใช่ผู้ที่มีอายุน้อยจะมีความรู้ความสามารถเท่านั้นผู้ที่อายุมากก็ประสบการณ์สูงเช่นกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ประสาน ดาราเย็น ได้ทำการวิจัยเรื่อง ทัศนคติของพนักงานต่อระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 บริษัท ไทยแอร์โรว์ จำกัด (โรงงานชะเชิงเทรา) ผลการวิจัยพบว่า พนักงานที่มีอายุต่างกันจะมีทัศนคติต่อระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 ต่างกัน และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ โชคชัย กวีวิรัชชัย ได้ศึกษาเรื่อง การเปิดรับ ความรู้ ทัศนคติ และการมีส่วนร่วมในระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมของเจ้าหน้าที่ในโรงพิมพ์คุรุสภา ผลการวิจัยพบว่า อายุ มีความสัมพันธ์ กับ การเปิดรับ ข่าวสาร ความรู้ ทัศนคติ และการมีส่วนร่วมต่อระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมของเจ้าหน้าที่ และยัง

พบว่า ความรู้เกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับปานกลาง ทักษะคืออยู่ในระดับปานกลาง และการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก

3. จากสมมติฐานการวิจัยที่ว่า การศึกษา มีความสัมพันธ์กับทัศนคติของพนักงานที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่าการศึกษา มีความสัมพันธ์กับทัศนคติที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมของพนักงานในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งเป็นการยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ เนื่องจากในสังคมปัจจุบัน การศึกษา มีความสำคัญต่อทุกๆ ภาคส่วน การศึกษาเป็นสิ่งที่ใช้ปรับระดับความคิดเห็นของแต่ละบุคคลให้ชัดเจนยิ่งขึ้น การศึกษาเป็นการสร้างความรู้ความเข้าใจที่แท้จริงตามหลักการและเหตุผลในเรื่องต่างๆ ซึ่งถ้าได้รับการศึกษาสูงความรู้ในเรื่องนั้นๆ ก็สูงขึ้นด้วยเช่นกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ กระสุน บุญอำพล ได้ศึกษาเรื่อง ทัศนคติของหัวหน้าครัวเรือนที่มีต่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะชุมพร ผลการวิจัยพบว่าการศึกษามีอิทธิพลต่อทัศนคติของหัวหน้าครัวเรือนที่มีต่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติรอบอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะชุมพร สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปณยา ทองเหลือง ได้ศึกษาเรื่อง การปรับตัวในการทำงานของพนักงานระดับหัวหน้างานต่อระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO14001 : ศึกษากรณี บริษัท เอก โค (ประเทศไทย) จำกัด ผลการวิจัยพบว่า พนักงานระดับหัวหน้างานที่ระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน มีการปรับตัวในการทำงานแตกต่างกันด้วยเช่นกัน

4. จากสมมติฐานการวิจัยที่ว่า ตำแหน่ง มีความสัมพันธ์กับทัศนคติของพนักงานที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า ตำแหน่งงาน มีความสัมพันธ์กับทัศนคติที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมของพนักงานในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งเป็นการยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ เนื่องจากผู้ที่มิตำแหน่งหน้าที่การงานสูง ประสบการณ์ทำงานก็ค่อนข้างมากด้วยเช่นกัน และเมื่อประสบการณ์มากนั้นหมายความว่าได้ผ่านกระบวนการเรียนรู้ต่างๆ มาด้วยเช่นกัน รวมถึงการเรียนรู้โดยผ่านการดำรงตำแหน่งต่างๆ เช่น เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยระดับหัวหน้างาน คือ หัวหน้างานเท่านั้นที่ได้รับการอบรม หรือเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยวิชาชีพ คือ ระดับวิศวกรเท่านั้นที่จะได้รับการอบรมเป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ โชคชัย กวีวิรัชย์ ได้ศึกษาเรื่อง การเปิดรับ ความรู้ ทัศนคติ และการมีส่วนร่วมในระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมของเจ้าหน้าที่ในโรงพิมพ์คุรุสภา ผลการวิจัยพบว่า ตำแหน่งงานมีความสัมพันธ์ กับ การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทัศนคติ และการมีส่วนร่วมต่อระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมของเจ้าหน้าที่ใน โรงพิมพ์คุรุสภา และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ราม ทิพย์รส เรื่อง การมีส่วนร่วมของพนักงานในการจัดการสิ่งแวดล้อมของ

พนักงาน บริษัท เอ็น อี ซี โทคิน อิเล็กทรอนิกส์ (ประเทศไทย) จำกัด ผลการวิจัยพบว่า ตำแหน่งงาน เป็นปัจจัยหนึ่งซึ่งมีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อม

5. จากสมมติฐานการวิจัยที่ว่า ระยะเวลาการปฏิบัติงานกับบริษัท มีความสัมพันธ์กับทัศนคติของพนักงานที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า ระยะเวลาการปฏิบัติงานกับบริษัทมีความสัมพันธ์กับทัศนคติที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมของพนักงานในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งเป็นการยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ เนื่องจากการที่พนักงานปฏิบัติงานกับบริษัทเป็นเวลานานนั้น ได้เห็นพัฒนาการขององค์กร ได้ผ่านการเรียนรู้วัฒนธรรมขององค์กรในการที่ต้องให้ความร่วมมือในการประพฤติ ปฏิบัติ ตามกรอบ ข้อกำหนด โครงการ กิจกรรมต่างๆ ซึ่งจะนำไปสู่เป้าหมายขององค์กร ซึ่งพบว่า สอดคล้องกับผลการวิจัยของ โทคชัย กวีวิรัชย์ ได้วิจัยเรื่อง การเปิดรับ ความรู้ ทัศนคติ และการมีส่วนร่วมในระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมของเจ้าหน้าที่ในโรงพิมพ์คุรุสภา ผลการวิจัยพบว่า ระยะเวลาการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์ กับ การเปิดรับ ข่าวสาร ความรู้ ทัศนคติ และการมีส่วนร่วมต่อระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศิริลักษณ์ จันโกลา เรื่อง การมีส่วนร่วมของพนักงานบริษัทวิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด ต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO14001 มาใช้พัฒนาองค์กร ผลการวิจัยพบว่า ระยะเวลาการปฏิบัติงานแตกต่างกัน จะทำให้การมีส่วนร่วมของพนักงานในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO14001 มาใช้พัฒนาองค์กรแตกต่างกัน

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัย เรื่อง ทัศนคติของพนักงานที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อให้พนักงานและผู้เกี่ยวข้องสามารถนำมาปฏิบัติใน 2 ระดับ ดังนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากผลการวิจัยเรื่องทัศนคติของพนักงานที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะด้านการปฏิบัติงาน จากผลการวิจัยพบว่า พนักงานมีทัศนคติต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมด้านการปฏิบัติงานอยู่ในระดับสูงแต่ยังไม่สูงที่สุดตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงที่สุดคือ เรื่อง “ปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นงานที่ทุกฝ่ายต้องร่วมมือกันแก้ไขอย่างจริงจัง” ซึ่งเป็นสิ่งที่ดีเพราะแสดงให้เห็นว่าพนักงานยังคิดว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินกิจกรรม ดังนั้น องค์กรควรรักษาระดับทัศนคตินี้ไว้ด้วยการมอบหมายอำนาจ

หน้าที่ที่สำคัญของระบบให้ดูแล รวมถึงการพาไปศึกษาดูงานในหน่วยงานที่ได้รับการรับรางวัล ผลงานดีเด่นในเรื่องการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนาองค์กรต่อไป รวมทั้งเปิดโอกาสให้พนักงานได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ วางแผน เพิ่มมากขึ้นเพื่อสร้างความภาคภูมิใจ และนำมาซึ่งผลประโยชน์กับตัวพนักงานและองค์กรอีกมากมาย ซึ่งในด้านเดียวกันนี้ แต่ยังคงพบว่ามีค่าเฉลี่ยที่สูงแต่ยังไม่สูงที่สุดในเรื่อง “พนักงานต่างเห็นว่าสิ่งแวดล้อมหรือมลภาวะขององค์กรจำเป็นต้องมีการจัดการ” นั้นหมายความว่าในบางส่วนของด้านการปฏิบัติงานยังพบปัญหาอยู่บ้างในเรื่องการจัดการเกี่ยวกับมลภาวะต่างๆ ที่เกิดขึ้น ดังนั้นองค์กรควรมีการแก้ไข ปรับปรุงและพัฒนาด้วยการให้ความรู้และสร้างความเข้าใจโดยการฝึกอบรมปลูกจิตสำนึก ให้เห็นความสำคัญของสิ่งแวดล้อม การจัดการปัญหา ซึ่งจะนำมาสู่การปฏิบัติได้จริงและถูกต้อง โดยไม่เกรงกลัวต่อปัญหาที่เกิดขึ้น

2. ข้อเสนอแนะด้านการตรวจติดตาม จากผลการวิจัยพบว่า พนักงานมีทัศนคติต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมด้านการตรวจติดตามอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า พนักงานมีระดับทัศนคติที่สูงสุด เกี่ยวกับเรื่อง “การตรวจติดตามการจัดการสิ่งแวดล้อม” ทำให้องค์กรเกิดการปรับปรุงงานด้านสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง” นั้นหมายความว่าพนักงานมีความรู้สึกที่ดีที่ถูกต้องต่อการตรวจติดตามว่าเป็นการปรับปรุงและพัฒนาสิ่งแวดล้อมอีกวิธีหนึ่ง ดังนั้นองค์กรควรรักษาซึ่งทัศนคติที่สูงนี้ไว้โดยการเปิดโอกาสให้เขาได้มีส่วนร่วมเพิ่มมากขึ้น เช่นการจัดตั้งให้เป็นคณะกรรมการการตรวจติดตาม หรือ อื่นๆ เพื่อเป็นเพิ่มศักยภาพให้เกิดขึ้นทั้งกับพนักงานและองค์กรด้วยแต่ยังคงพบว่ามีค่าเฉลี่ยสูงแต่ยังไม่สูงที่สุดในเรื่อง “การตรวจติดตามการจัดการสิ่งแวดล้อมแต่ละครั้งทำให้ท่านได้ตรวจสอบระบบการทำงาน” นั้นหมายความว่าพนักงานบางส่วนอาจจะมีความรู้สึกว่าการตรวจติดตามเป็นการสร้างภาระในการทำงานเพราะต้องมีการตรวจสอบต่างๆ ดังนั้นองค์กรควรมีการแก้ไข ปรับปรุง และพัฒนาโดยการให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการตรวจติดตามการจัดการสิ่งแวดล้อมโดยการฝึกอบรมและมอบหมายหน้าที่ให้รับผิดชอบเกี่ยวกับกระบวนการตรวจติดตาม เพื่อให้พนักงานได้ปฏิบัติจริงด้วยทัศนคติที่มีใช้การบังคับให้ปฏิบัติหรือเป็นภาระในการปฏิบัติ

3. ข้อเสนอแนะด้านประโยชน์ที่ได้รับ จากผลการวิจัยพบว่า พนักงานมีทัศนคติต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมด้านประโยชน์ที่ได้รับโดยรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า พนักงานมีระดับทัศนคติที่สูงสุดเกี่ยวกับเรื่องสิ่งแวดล้อมดีหรือสภาพแวดล้อมในการทำงานดีพนักงานยอมมีสุขภาพจิตที่ดี ดังนั้นองค์กรควรรักษาระดับทัศนคตินี้ไว้โดยการ
 นั้นหมายความว่าพนักงานมีความรู้สึกต่อการปฏิบัติงานภายใต้การจัดการสิ่งแวดล้อมทำให้เกิดประโยชน์กับพนักงานและองค์กร เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพขององค์กรให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งยังพบข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงแต่ยังไม่สูงที่สุดคือ เรื่องเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อมช่วยให้องค์กรประหยัด

ค่าใช้จ่าย และไม่ต้องมีการลงทุนเพิ่ม นั้นหมายความว่ายังมีพนักงานส่วนใหญ่คิดว่าการจัดการสิ่งแวดล้อมเป็นเรื่องที่องค์กรต้องลงทุน ดังนั้นองค์กรควรมีการแก้ไข ปรับปรุง และพัฒนาด้วยการให้ความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับการระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม จัดให้มีโครงการประกวด กิจกรรมด้านจัดการสิ่งแวดล้อม เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้พนักงานได้ประดิษฐ์ คิดค้นอุปกรณ์ใหม่ใช้ได้ตนเอง และสามารถนำอุปกรณ์ไม่สามารถใช้งานแล้วนำมาประยุกต์ใช้ได้

5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

เพื่อให้ผลการวิจัยครั้งนี้ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างกว้างขวางมากขึ้น ผู้วิจัยใคร่ขอเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

1. ควรศึกษาเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานภายใต้ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง แก้ไขอย่างแท้จริง ซึ่งเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมให้ดีขึ้นและนำไปปรับใช้ในระบบอื่นๆ ให้เท่าเทียมกัน เพื่อเป็นการเพิ่มศักยภาพที่ให้องค์กร

2. ควรศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการตรวจติดตามผลการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อเป็นการทราบถึงปัญหาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องและนำมาแก้ไขได้อย่างถูกต้อง

3. ควรศึกษาเรื่องการจัดการสิ่งแวดล้อมแบบยั่งยืน

4. ควรศึกษาเรื่องทัศนคติของพนักงานที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมด้านอื่นๆ อาทิเช่น ด้านปัญหาสิ่งแวดล้อม ด้านการเปิดรับรับข้อมูลข่าวสาร เป็นต้น

3. ควรดำเนินการวิจัยโดยการรวบรวมข้อมูลแบบอื่นๆ นอกเหนือจากการรวบรวมข้อมูลโดยแบบสอบถาม เช่นการสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลเชิงลึกมากกว่านี้

บรรณานุกรม

1. ภาษาไทย

1) หนังสือทั่วไป

กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม. ความรู้เรื่องสิ่งแวดล้อม. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2540.

กัลยา วาณิชบัญชา. การใช้ SPSS FOR WINDOWS ในการวิเคราะห์ข้อมูล. กรุงเทพมหานคร : คณะพาณิชยศาสตร์และบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.

เกษม จันทร์แก้ว. สิ่งแวดล้อมศึกษา. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2536.

เกรียงศักดิ์ อุคมสินโรจน์. การจัดการเทคโนโลยีสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรังสิต, 2543.

เกริก วยัคนานนท์. พฤติกรรมองค์กร. กรุงเทพมหานคร : สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา, 2539.

ชม ภูมิภาค. จิตวิทยาการเรียนการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2523.

เชิดศักดิ์ โฆวาสินธุ์. การวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไอเคียนสโตร์, 2527.

ไชยยศ บุญญากิจ. คุณภาพสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2538.

ดวงเดือน พันธมนาวิน และบุญยิ่ง เจริญยิ่ง. อิทธิพลของสังคมต่อทัศนคติของวัยรุ่น. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2518.

ถวิล ธาราโกชน. จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ร่วมสาส์น, 2524.

ธงชัย สันติวงษ์. พฤติกรรมผู้บริโภค. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2539.

นพมาศ อึ้งพระ. ทฤษฎีบุคลิกภาพและการปรับตัว. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2546.

นิภา เมธธาวิชัย. วิทยาการวิจัย. กรุงเทพมหานคร : สถาบันราชภัฏธนบุรี, 2543.

ประภาเพ็ญ สุวรรณ. ทัศนคติ : การวัดเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2520.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์ส่งเสริมกรุงเทพ, 2543.

ไพศาล หวังพานิช. การวัดผลการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2523.

- พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุษย์. ทฤษฎีจิตวิทยาพัฒนาการ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2538.
- พิสนุ ฟองศรี. วิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร : บริษัท พรอพเพอร์ตี้ พรินท์ จำกัด, 2550.
- รวิวรรณ ชินะตระกูล. การทำวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าฯ ลาดกระบัง, 2542.
- สังศรี ชมภูวงศ์. การวิจัย. นครศรีธรรมราช : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช, 2547.
- ราตรี ภารา. ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพมหานคร : บริษัท อักษราพัฒนา จำกัด, 2540.
- ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์อักษรเจริญทัศน์, 2539.
- ล้วน สายยศ. เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : สุวีระสาส์น, 2550.
- วงพัศตร์ ภูพินศรี และศิรินันท์ ดำรงพล. จิตวิทยาพัฒนาการประยุกต์ทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2534.
- วิเชียร ประเสริฐ และบัณฑิต บูญสนอง. ระเบียบวิธีวิจัย. ขอนแก่น : ขอนแก่นการพิมพ์, 2549.
- ส. วาสนา ประवालพฤษย์. การวางแผนการประเมินที่มีคุณค่า. กรุงเทพมหานคร: กรมวิชาการ, 2529.
- สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ. คู่มือระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001. กรุงเทพมหานคร : สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ, 2545.
- สุชา จันท์เอม. จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์รวมสาส์น, 2541.
- สุณีย์ ชีรดากร. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว, 2524.
- สุเทพ ธีรศาสตร์. ISO 14000. กรุงเทพมหานคร : สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น), 2541.
- สัมฤทธิ์ ทองศรี. ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ, 2540.

2) บทความในวารสาร

- ศุภวิทย์ เปี่ยมพงศ์สานต์. “แนวคิดเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติและปัญหาสิ่งแวดล้อมที่สำคัญของประเทศไทย”. วารสารประชากรศาสตร์. (2544) : 9 -10.

3) วิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์

- กระสุน บุญอำพล. “ทัศนคติของหัวหน้าครัวเรือนที่มีต่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะชุมพร”. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์บัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2546.
- โกศล มีคุณ. “การฝึกอบรมการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมและทักษะในการสวมบทบาทของเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษา”. ปริญญานิพนธ์ศิลปศาสตรบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524.
- คงเด่น คำแดง. “การศึกษาผลการดำเนินการและผลกระทบจากการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 ที่ใช้ในมหาวิทยาลัยกรุงเทพ วิทยาเขตรังสิต”. สารนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร, 2548.
- โชคชัย กวีวิรัชชัย. “การเปิดรับสาร ความรู้ ทัศนคติ และการมีส่วนร่วมในระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมของเจ้าหน้าที่ในโรงพิมพ์ครุสภา”. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรอุตสาหกรรมมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี, 2544.
- ปณยา ทองเหลือง. “การปรับตัวในการทำงานของพนักงานระดับหัวหน้างานต่อระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 : ศึกษากรณี บริษัท เอก โค (ประเทศไทย) จำกัด”. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2544.
- ประพันธ์ ทองพุ่ม. “ความรู้และเจตคติต่อระบบ ISO 14001 ของพนักงานบริษัท ปูนซิเมนต์ไทย (ทุ่งสง) จำกัด”. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรอุตสาหกรรมมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าคุณทหารลาดกระบัง, 2545
- ประสาน ดาราเย็น. “ทัศนคติของพนักงานต่อระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมISO14001 บริษัท ไทย แอโรว์ จำกัด (โรงงานฉะเชิงเทรา)”. สารนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2546.
- ปราโมทย์ เทพไทย. “เจตคติของครูต่อการประกันคุณภาพการศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอ่างทอง”. การค้นคว้าอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, 2548.
- ราม ทิพย์รส. “การมีส่วนร่วมของพนักงานในการจัดการสิ่งแวดล้อม : ศึกษาเฉพาะกรณี บริษัท เอ็นอีซี โทคิน อิเล็กทรอนิกส์ (ประเทศไทย) จำกัด”. วิทยานิพนธ์ศิลปมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2547.

วัลลียา นิเวตวงศ์. “ปัจจัยด้านสายธุรกิจและสังคมของโรงงานในเขตนิคมอุตสาหกรรมกับการเข้าสู่มาตรฐานระบบจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001”. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์บัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2544.

ศรีปริญญา ชูกระจ่าง. “การมีส่วนร่วมของพัฒนากรในการส่งเสริมและรักษาคุณภาพและสิ่งแวดล้อมในชนบท”. วิทยานิพนธ์สังคมศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2532.

ศิริลักษณ์ จันโกคา. “การมีส่วนร่วมของพนักงานบริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัดต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาใช้พัฒนาองค์กร”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร, 2548.

สุชาสนีย์ ศรีพันธุ์. “การสำรวจทัศนคติของบุคลากรทางด้านการศึกษาของคณะครุศาสตร์ที่มีต่อการขยายการศึกษาพิเศษในสถาบันราชภัฏ 5 แห่ง”. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2540.

4) บทความจากเว็บไซต์ (Web site)

คณะกรรมการส่งเสริมสิ่งแวดล้อม. ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม Environmental Management System. 21 สิงหาคม 2551. <http://www.tisi.go.th_html>. (9 ตุลาคม 2551)

คณะกรรมการส่งเสริมสิ่งแวดล้อม. ประโยชน์ที่ได้รับจากการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมไปปฏิบัติ. 16 สิงหาคม 2551. <http://www.diw.go.th_html>. (9 ตุลาคม 2551)

สำนักงานโฆษกรัฐบาล. “แถลงการณ์นโยบายรัฐบาล”. (นโยบายที่คืนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม). 18 กุมภาพันธ์ 2551. <http://www.thaigov.go.th_html>. (9 ตุลาคม 2551)

5) เอกสารอื่นๆ

การนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน. “ข้อมูลการนิคมอุตสาหกรรมบางปะอินปี 2551”. (อัดสำเนา)

2. ภาษาอังกฤษ

1) General books

Allport. *QA Scale for Measuring the Dominant Interests in Personality*. Boston : Houghton Mifflin, 1967.

Anastasi, Anne. *Psychological Testing*. 4th ed. New York : Macmillan, 1976.

- Cattell. **A new Morality form science : Beyondism**. New York : Pergamon Press, 1972.
- D.Hretch and R.S.Crutchfield. **Theory and Problems in Social Psychology**. New York : McGraw-Hill, 1948.
- E. S. Bogardus. **Fundamental of Social Psychology**. 2nd ed. New York : Entury,1931.
- J. P. Guilford. **General Psychology**. New York : D.Van Nostrand Company, 1939.
- Michael Mitchell. T. R. **People in Organizations UnderStanding their Behavior**. New York : McGrew –Hill Book Company,1978.
- Newcomb. **Social Psychology**. New York : The Dryden Press,1950.
- Robeach. M. **Beliefs. Attitudes and Values. A Theory of Organization and Change**, 1970.
- Roger. **Carl Rogers on personal power**. New york : delacorte press, 1977.
- Ross.L.H. **Perspective on the Social Order**. A roading in Sociology : New York, 1969.
- Rotter. **Social learning theory**. Hillsdale NJ : Erlbaum, 1982.

2) Article

- Bandura, Albert. "Self efficacy mechanism in human agency". **American Psychologist**. 37. 1981.
- Shinner. "Whatever happened to psychology as the science of behavior". **American Psychologist**. 42. 1987.
- Thurstone. LouisLeon. "Attitudes Can Be Measured". **American Journal of Sociology**, 1967.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

1. ชื่อ ศศ.ดร. ไพโรจน์ บัวสุข
 วุฒิการศึกษา ศนบ.(ภาษาอังกฤษ),M.A.(Linguistic),Ph.D.(English)
 ตำแหน่ง อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัย महामกุราชวิทยาลัย
 วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัย
2. ชื่อ ดร.ปัญญา กล้ายเดช
 วุฒิการศึกษา พท.บ.(เศรษฐศาสตร์), รป.ม. Ph.D. (Political Science)
 ตำแหน่ง อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัย महामกุราชวิทยาลัย
 วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัย และอาจารย์พิเศษ
3. ชื่อ คุณเมธธา ประดิษฐำ
 วุฒิการศึกษา วท.บ. (วิทยาศาสตร์)
 สถาบัน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
 ตำแหน่ง วิศวกรรวมถึงแวกด็อมและเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยอาชีวอนามัย (วิชาชีพ)
 บริษัท เม็กเท็ค แมนูแฟ็คเจอริง คอร์ปอเรชั่น (ประเทศไทย) จำกัด
4. ชื่อ คุณอัญชลี สังข์ทอง
 วุฒิการศึกษา บธ.ม. (การตลาด)
 สถาบัน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
 ตำแหน่ง เลขานุการและเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยระดับหัวหน้างาน
 บริษัท เม็กเท็ค แมนูแฟ็คเจอริง คอร์ปอเรชั่น (ประเทศไทย) จำกัด
5. ชื่อ คุณ สมกล้า ชาญชนกจิวงษ์
 วุฒิการศึกษา วท.บ.(สาธารณสุขศาสตร์) วิทยาศาสตร์อนามัยสิ่งแวดล้อม
 สถาบัน มหาวิทยาลัยมหิดล
 ตำแหน่ง ISO Coordinator บริษัท Nesic Thailand Co.,Ltd.

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

ที่ ศธ ๖๐๑๐(๒.๓)/๐๐๕

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัย

อ.วังน้อย จ.พระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐

๑๒ มกราคม ๒๕๕๒

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถาม

เจริญพร ผศ.ดร.ไพโรจน์ บัวสุข

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวสุปรียา แอ้มสุนทร รหัสประจำตัว ๕๐๑๒๗๐๔๐๖๐ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัย ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง “ทัศนคติของพนักงานที่มีต่อการจัดการถึงเวดล้อมในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” โดยมีกรรมการที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ดังนี้

๑. พล.ต.ท.ณรงค์ กุลนิเทศ

อาจารย์ที่ปรึกษา

๒. นางสาวกัญจิรา วิจิตรวัชรารักษ์

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

ในการนี้ มหาวิทยาลัยฯ พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถในด้านนี้โดยเฉพาะ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจแบบสอบถามของนักศึกษาข้างกล่าว ตามแบบสอบถามที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเจริญพรเพื่อโปรดพิจารณา หวังว่าคงได้รับความอนุเคราะห์ จากท่านและขอเจริญพรขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

เจริญพร

(พระวินัยเมธี)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัย

ปฏิบัติกรแทนอธิการบดี

ศูนย์การศึกษาบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐-๓๕๖๔-๕๐๓๘ ต่อ ๑๑๑

โทรสาร ๐-๓๕๖๔-๕๐๓๘

ที่ ศธ ๖๐๑๐(๒.๑)/๐๐๕

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัย
อ.วังน้อย จ.พระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐

๑๒ มกราคม ๒๕๕๒

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถาม

เจริญพร คร.ปริญญา กส่ายเคซ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวสุปรียา แยมสุนทร รหัสประจำตัว ๕๐๑๒๗๐๔๐๖๐ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัย ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง “ทัศนคติของพนักงานที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” โดยมีกรรมการที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ดังนี้

๑. พล.ต.ท.ณรงค์ กุลนิเทศ อาจารย์ที่ปรึกษา
๒. นางสาวกัญจิรา วิจิตรวีชรารักษ์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

ในกรณี มหาวิทยาลัยฯ พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถในด้านนี้ โดยเฉพาะ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจแบบสอบถามของนักศึกษาดังกล่าว ตามแบบสอบถามที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเจริญพรเพื่อโปรดพิจารณา หวังว่าคงได้รับความอนุเคราะห์ จากท่านและขอเจริญพรขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

เจริญพร

(พระวินัยเมธี)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัย

ปฏิบัติกรแทนอธิการบดี

ศูนย์การศึกษานอกเขตวิทยาลัย
โทร ๐-๓๕๗๔-๕๐๑๘ ต่อ ๑๑๓
โทรสาร ๐-๓๕๗๔-๕๐๑๗

ที่ ศร ๖๐๑๐(๒.๓)/๐๐๕

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัย

อ.วังน้อย จ.พระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐

๑๒ มกราคม ๒๕๕๒

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถาม

เจริญพร คุณ มณฑา ประดิษฐ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวสุปรียา แยมสุนทร รหัสประจำตัว ๕๐๑๒๗๐๔๐๖๐ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัย ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง “ทัศนคติของพนักงานที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” โดยมีกรรมการที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ดังนี้

๑. พล.ต.ท.ณรงค์ กุลนิเทศ

อาจารย์ที่ปรึกษา

๒. นางสาวกัญจิรา วิจิตรวีชรารักษ์

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

ในการนี้ มหาวิทยาลัยฯ พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถในด้านนี้โดยเฉพาะ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจแบบสอบถามของนักศึกษาดังกล่าว ตามแบบสอบถามที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเจริญพรเพื่อโปรดพิจารณา หวังว่าคงได้รับความอนุเคราะห์ จากท่านและขอเจริญพรขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

เจริญพร

(พระวินัยเมธี)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัย

ปฏิบัติกรแทนอธิการบดี

ศูนย์การศึกษาบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐-๒๕๖๔-๕๐๓๘ ต่อ ๑๑๑

โทรสาร ๐-๒๕๖๔-๕๐๑๖

ที่ ศธ ๖๐๑๐(๒.๑)/๐๐๕

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัย
อ.วังน้อย จ.พระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๓๐

๑๒ มกราคม ๒๕๕๒

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถาม

เจริญพร คุณ อัญชลี ตั้งชัชทอง

ซึ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวสุปรียา แอ้มสุนทร รหัสประจำตัว ๕๐๑๒๓๐๔๐๖๐ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัย ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง “ทัศนคติของพนักงานที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” โดยมีกรรมการที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ดังนี้

๑. พล.ต.ท.ณรงค์ กุลนิเทศ

อาจารย์ที่ปรึกษา

๒. นางสาวกัญจิรา วิจิตรวัชรารักษ์

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

ในการนี้ มหาวิทยาลัยฯ พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถในด้านนี้โดยเฉพาะ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจแบบสอบถามของนักศึกษาดังกล่าว ตามแบบสอบถามที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเจริญพรเพื่อ โปรดพิจารณา หวังว่าคงได้รับความอนุเคราะห์ จากท่านและขอเจริญพรขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

เจริญพร

(พระวินัยเมธี)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัย

ปฏิบัติกรแทนอธิการบดี

ศูนย์การศึกษานอกเขตวิทยาลัย

โทร ๐-๓๕๓๔-๕๐๑๘ ถึง ๑๑๑

โทรสาร ๐-๓๕๓๔-๕๐๑๘

ที่ ศธ ๖๐๑๐(๒:๓)/๐๐๕

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัย
อ.วังน้อย จ.พระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐

๑๒ มกราคม ๒๕๕๒

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถาม

เจริญพร คุณ สมกล้า ชาญธนกิจวานิชย์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวสุปรียา แยมสุนทร รหัสประจำตัว ๕๐๑๒๗๐๔๐๖๐ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัย ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง “ทัศนคติของพนักงานที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” โดยมีกรรมการที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ดังนี้

๑. พล.ต.ท.ณรงค์ กุลนิเทศ

อาจารย์ที่ปรึกษา

๒. นางสาวกัญจิรา วิจิตรวัชรารักษ์

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

ในการนี้ มหาวิทยาลัยฯ พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถในด้านนี้โดยเฉพาะ จึงใคร่ขอกความอนุเคราะห์จากท่าน เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจแบบสอบถามของนักศึกษาดังกล่าว ตามแบบสอบถามที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเจริญพรเพื่อโปรดพิจารณา หวังว่าคงได้รับความอนุเคราะห์ จากท่านและขอเจริญพรขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

เจริญพร

(พระวินัยเมธี)

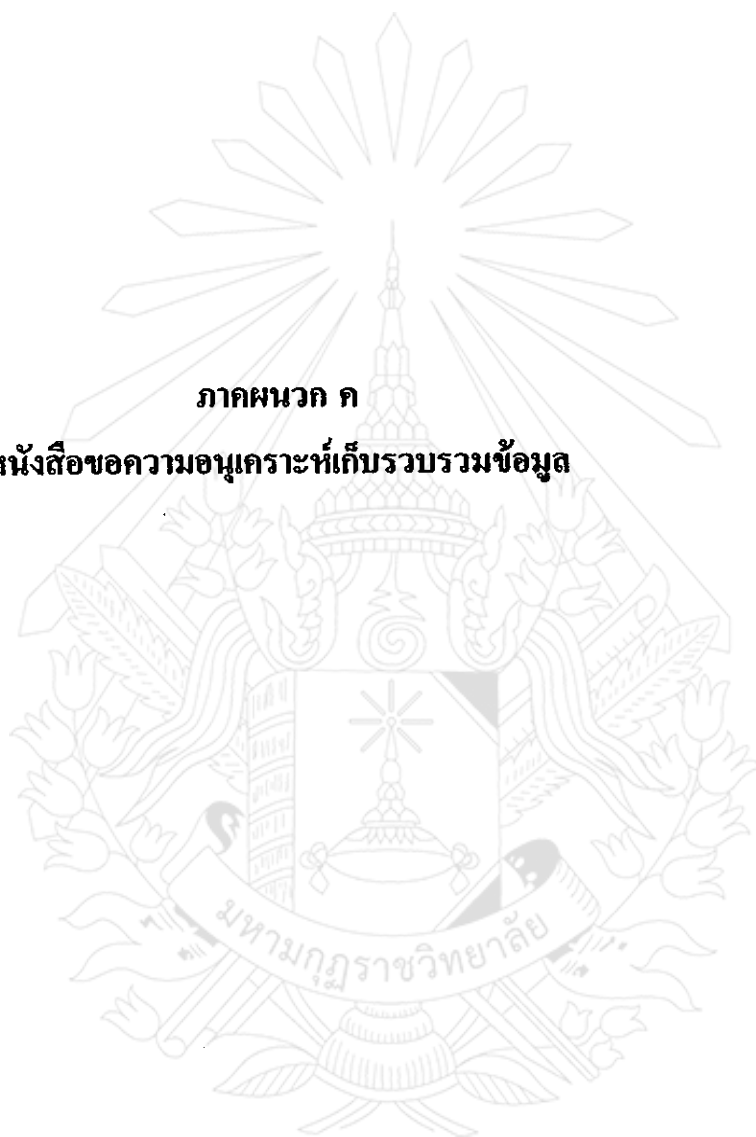
รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัย
ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

~~มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย~~
~~วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัย~~
~~ปฏิบัติการแทนอธิการบดี~~

ภาคผนวก ค
หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

เลข ๖๐๑๐(๒.๓)/๐๐๗

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัย
| อ.วังน้อย จ.พระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๓๐

๑๒ มกราคม ๒๕๕๒

ขอความอนุเคราะห์ใช้พื้นที่เพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูล

วิทยพร ผู้จัดการแผนกบุคคล

ที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวสุปรียา เข้มสุนทร รหัสประจำตัว ๕๐๑๒๓๐๔๐๖๐ นักศึกษาปริญญาโท
สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราช
วิทยาลัย ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง “ทัศนคติของพนักงานที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมใน
เขตอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา”

ในการนี้ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณวิทยาลัย
จึงขอความอนุเคราะห์ใช้พื้นที่เพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูลในหน่วยงานของท่าน เพื่อนำไป
ประกอบการดำเนินการวิจัย

จึงเจริญพรเพื่อโปรดพิจารณา หวังว่าคงได้รับความอนุเคราะห์ จากท่านและขอเจริญพร
ขอบคุณมาก โอกาสนี้

เจริญพร

(พระวินัยเมธี)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัย

ปฏิบัติกรแทนอธิการบดี

นัยการศึกษานับชาติวิทยาลัย
โทร ๐-๓๕๓๔-๕๐๓๘ ถึง ๑๑๓
โทรสาร ๐-๓๕๓๔-๕๐๓๗

ศธ ๖๐๑๐(๒.๓)/๐๐๘

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัย
| อ.วังน้อย จ.พระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๓๐

๑๒ มกราคม ๒๕๕๒

ขอความอนุเคราะห์ใช้พื้นที่เพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูล

วิทยพร ผู้จัดการแผนกบุคคล

ที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวสุปรียา แยมสุนทร รหัสประจำตัว ๕๐๑๒๓๐๕๐๖๐ นักศึกษาปริญญาโท
สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราช
วิทยาลัย ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง “ทัศนคติของพนักงานที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมใน
มณฑลสมุทรสาครบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา”

ในการนี้ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณวิทยาลัย
จึงขอความอนุเคราะห์ใช้พื้นที่เพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูลในหน่วยงานของท่าน เพื่อนำไป
ประกอบการดำเนินการวิจัย

จึงเจริญพรเพื่อโปรดพิจารณา หวังว่าคงได้รับความอนุเคราะห์ จากท่านและขอเจริญพร
ขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

เจริญพร

(พระวินัยเมธี)

รองอธิการบดี

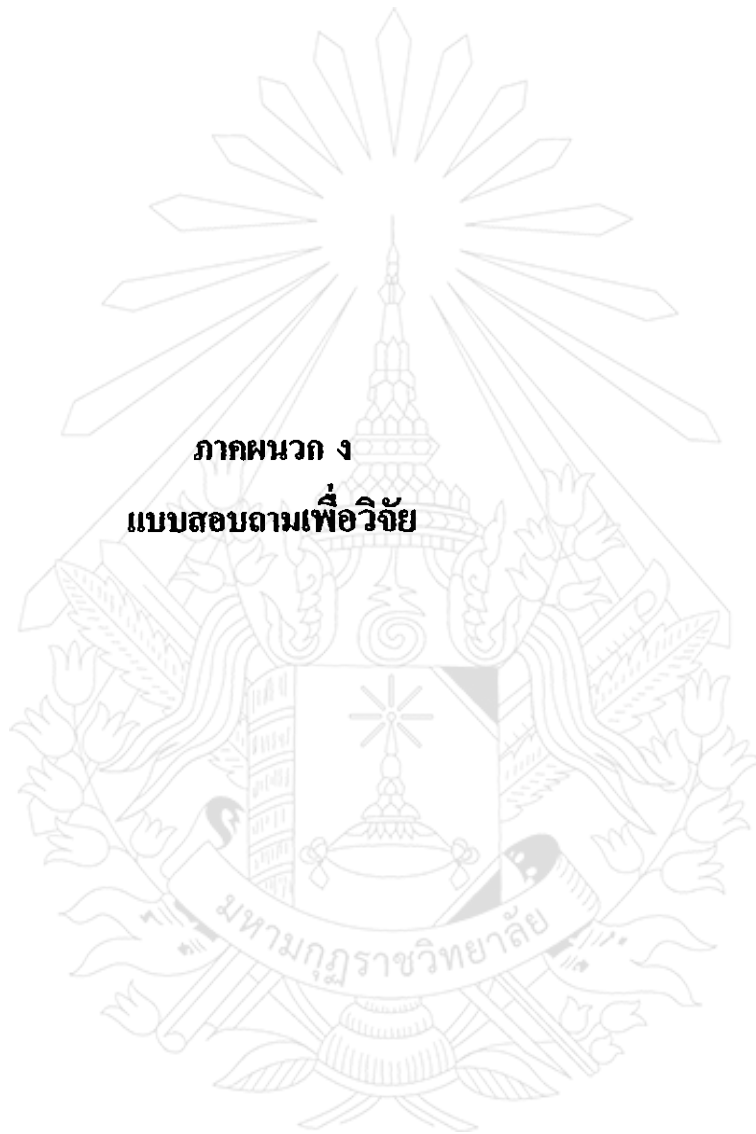
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัย

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

รศ.ดร.บัณฑิตวิภาส

โทร ๐-๓๕๑๔-๕๐๓๘ ถึง ๑๑๓

โทรสาร ๐-๓๕๑๔-๕๐๓๗

ภาคผนวก ง
แบบสอบถามเพื่อวิจัย